

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (Δ.Ε ΚΑΛΛΙΕΩΝ & Δ.Ε ΓΡΑΒΙΑΣ)

ΜΕΛΕΤΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ (ΜΠΣ)

Α' ΦΑΣΗ

1^ο ΣΤΑΔΙΟ: ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α.10

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

ΕΝΩΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ:

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΡΑΚΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΕ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ -ΤΡΙΓΚΩΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ του ΘΕΟΔΩΡΟΥ
ΕΥΡΩΤΕΚ ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΕ- ΛΙΟΝΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ του ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ- ΛΙΟΝΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΤΟΥ
ΜΙΧΑΗΛ -ΒΑΪΝΑΛΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ του ΣΤΑΥΡΟΥ

ΚΟΙΝΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ:

ΟΙ ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ:

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ, ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ

Εκπρόσωπος ΤΕΕ

ΜΙΧΑΗΛ ΔΕΜΕΣΤΙΧΑΣ

Διπλωματούχος Πολιτικός Μηχανικός

Εκπρόσωπος ΥΠΕΝ

ΜΑΡΙΑ ΡΑΜΠΑΒΙΛΑ

Διπλωματούχος Μηχανικός Χωροταξίας

Εκπρόσωπος

ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Διπλωματούχος Αγρονόμος Τοπογράφος
Μηχανικός

Έγκριση – Οριστική Παραλαβή

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ **ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2025**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ	2
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ.....	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	3
Α10.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
Α10.1.1 Θέση, διοικητική δομή και κύρια χαρακτηριστικά Δ.Ε. Γραβιάς και Δ.Ε. Καλλιέων ...	4
Α10.1.2. Συνοπτική καταγραφή συμπερασμάτων Ανάλυσης SWOT (Δυνατότητες (Strengths) - Αδυναμίες (Weaknesses) - Ευκαιρίες (Opportunities) - Απειλές (Threats)	7
Α10.1.3. Κατευθύνσεις από υπερκείμενο χωροταξικό σχεδιασμό.....	14
Α10.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ.....	17
Α10.2.1 Ανάπτυξη Πληθυσμιακών Σεναρίων.....	17
Α10.2.2. Στρατηγικοί Στόχοι και Προτεραιότητες ΤΠΣ.....	21
Α10.2.3. Περιγραφή σεναρίων.....	23
Α10.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.....	47
Α10.3.1 Συμβολή στους Στρατηγικούς Στόχους Βιώσιμης Χωρικής Ανάπτυξης	48
Α.10.3.2 Ρεαλιστικότητα Σεναρίων	50
Α.10.3.3. Κοινωνική Αποδοχή Σεναρίων	50
Α10.3.4 Σχολιασμός Σεναρίων	51
Α10.3.5 Δείκτες Αξιολόγησης.....	52
Α.10.4 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ– ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ	54
Α.10.4.1. Επιλογή Σεναρίου Βασικών Επιλογών	56
Α.10.5. ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΕ ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΣ (5ΕΤΙΑΣ) ΚΑΙ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΕΤΙΑΣ (15ΕΤΙΑΣ)	56

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

<i>Πίνακας 1 Πληθυσμός βάσης έτους 2025 για τις Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων. Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ & ίδια επεξεργασία.</i>	<i>17</i>
<i>Πίνακας 2 Σενάριο τάσεων ή μηδενικής λύσης-πληθυσμιακή προσέγγιση.</i>	<i>18</i>
<i>Πίνακας 3 Σενάριο ήπιας παρέμβασης-πληθυσμιακή προσέγγιση.</i>	<i>19</i>
<i>Πίνακας 4 Σενάριο δυναμικής παρέμβασης-πληθυσμιακή προσέγγιση.</i>	<i>20</i>
<i>Πίνακας 5 Κριτήρια Αξιολόγησης.</i>	<i>48</i>
<i>Πίνακας 6 Ποιοτική Ανάλυση σεναρίων με βάση τα Γενικά Κριτήρια 1,2, και 3 και τα Ειδικά Κριτήρια Α-Ζ.</i>	<i>54</i>
<i>Πίνακας 7 Συνοπτική παρουσίαση επιλεγέντων σεναρίων ως προς τους κλάδους από την ΜΠΣ.</i>	<i>54</i>
<i>Πίνακας 8: Ποσοτική Αξιολόγηση σεναρίων με βάση τα Γενικά Κριτήρια 1,2,3</i>	<i>54</i>
<i>Πίνακας 9: Συνοπτική παρουσίαση επιλεγέντων σεναρίων ως προς τους κλάδους από τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων</i>	<i>55</i>

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

<i>Γράφημα 1 Σενάρια πληθυσμιακής εξέλιξης για τη Δ.Ε. ΓΡΑΒΙΑΣ</i>	<i>21</i>
<i>Γράφημα 2: Σενάρια πληθυσμιακής εξέλιξης για τη Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ.....</i>	<i>21</i>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Α10.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια (Τ.Π.Σ.) κατατάσσονται στο 1^ο Επίπεδο Πολεοδομικού Σχεδιασμού μαζί με τα Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια (Ε.Π.Σ.), σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.4447/2016. Η εκπόνηση Τ.Π.Σ. χαρακτηρίζεται από υψηλή σκοπιμότητα, καθώς αντιστοιχεί στο βασικό πολεοδομικό εργαλείο ολοκληρωμένου χωρικού σχεδιασμού των Δήμων και εξειδίκευσης των κατευθύνσεων του Εθνικού και Περιφερειακού Στρατηγικού Σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο. Ο πολεοδομικός σχεδιασμός 1ου Επιπέδου, προϋποθέτει τη διατύπωση εναλλακτικών Σεναρίων Χωρικής Ανάπτυξης και την επιλογή του πλέον συμφέροντος, μέσα από διαδικασίες συμμετοχικότητας. Τα Τ.Π.Σ. διέπονται από τις αρχές της βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης, η οποία περιλαμβάνει χωρικές, εδαφικές, περιβαλλοντικές διαστάσεις και αναλύεται στις εξής συνιστώσες:

- ο Ολοκληρωμένος χωρικός σχεδιασμός
- ο Προστασία φυσικών και πολιτιστικών πόρων
- ο Αειφόρος ανάπτυξη

Ο ολοκληρωμένος χωρικός σχεδιασμός, καθότι αφορά στη διαχείριση των χωρικών, κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων που καθορίζουν την αναπτυξιακή πορεία της περιοχής για ορισμένο χρονικό διάστημα, περιλαμβάνει τρία (3) στάδια: της αναγνώρισης – ανάλυσης, της διάγνωσης – συμπερασμάτων και των προτάσεων – κατευθύνσεων. Προϋπόθεση για την βιώσιμη χωρική ανάπτυξη αποτελεί η διαφύλαξη – προστασία- μη υποβάθμιση των φυσικών πόρων, όπως τεκμηριώνεται μέσα από τη διαδικασία της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ). Επιπλέον, η βιώσιμη χωρική οργάνωση μέσα από τις προτάσεις - κατευθύνσεις του Τ.Π.Σ., οφείλει να στοχεύει στην ορθολογική διαχείριση των πόρων, κατά την έννοια της αειφόρου ανάπτυξης, όπως προσδιορίζεται από την «ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος, χωρίς όμως η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες» (έκθεση Brundtland 1987). Με το Τοπικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΤΠΣ) θα καθορισθούν οι κανόνες για τη χρήση της γης, τη δόμηση και την εν γένει εκμετάλλευση του εδάφους στον αστικό και τον εξωαστικό χώρο όλων των Δημοτικών Ενοτήτων. Με βάση το προκρινόμενο σενάριο θα διαμορφωθούν οι βασικές κατηγορίες περιοχών και συγκεκριμένα: των οικιστικών περιοχών (ΟΙΚ), των περιοχών παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (ΠΕΔ), των περιοχών προστασίας (ΠΕΠ) αλλά και των περιοχών εκείνων που διέπονται από το ειδικό νομικό καθεστώς (ΠΕΚ), και των περιοχών ελέγχου χρήσεων γης (ΠΕΧ). Οι κατηγορίες των περιοχών αυτών θα καθοριστούν με λεπτομέρεια στο 2ο στάδιο της μελέτης, την πρόταση ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες» (έκθεση Brundtland 1987), να διακυβεύεται.

A10.1.1 Θέση, διοικητική δομή και κύρια χαρακτηριστικά Δ.Ε. Γραβιάς και Δ.Ε. Καλλιέων

Η περιοχή που ορίζεται από τη Δ.Ε. Γραβιάς και Δ.Ε. Καλλιέων βρίσκεται στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και καταλαμβάνει το βόρειο τμήμα της Π.Ε. Φωκίδας. Ο γεωγραφικός χώρος οριοθετείται από τους ορεινούς σχηματισμούς των Βαρδουσιών στα δυτικά, τη γεωργική περιοχή της Γραβιάς στα ανατολικά, του όρους Οίτη στα βόρεια και την κοιλάδα του Μόρνου στα νότια, οι οποίοι σχηματίζουν την λεκάνη του Μόρνου που καταλαμβάνει το κεντρικό τμήμα του Νομού. Η Παύλιανη χρησιμοποιείται ως κύρια βόρεια πύλη προς την Φθιώτιδα, η επικοινωνία με την Άμφισσα είναι άμεση και η σύνδεση με τη Ναύπακτο και τη Δυτική Ελλάδα γίνεται μέσω του υπό αναβάθμιση επαρχιακού και εθνικού οδικού δικτύου.

Ο Δήμος Δελφών συνδέεται με την ενότητα Νότιας Πίνδου – Οίτης – Γκιώνας – Βαρδουσιών, η οποία χαρακτηρίζεται από εξορυκτική δραστηριότητα και προώθηση μορφών ορεινής οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό, η Άμφισσα αποτελεί το κυρίαρχο λειτουργικό κέντρο, ενώ το Λιδωρίκι και η Γραβιά λειτουργούν ως συμπληρωματικά κέντρα. Ωστόσο, το δίκτυο Άμφισσα – Ιτέα – Δελφοί διαθέτει υποδομές που μπορούν να στηρίξουν την ανάπτυξη εγκαταστάσεων εκπαίδευσης πανεπιστημιακού επιπέδου, έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας, ενισχύοντας παράλληλα την εξοικονόμηση πόρων. Παρ’ όλα αυτά, η ανάπτυξη της περιοχής παρεμποδίζεται από προβλήματα οδικών συνδέσεων, ελλείψεις κοινωνικών υποδομών και τη συνεχιζόμενη πληθυσμιακή αποψίλωση. Επιπλέον, οι υφιστάμενες τουριστικές υποδομές δεν είναι επαρκείς, καθώς τα τουριστικά καταλύματα δεν επαρκούν για την τουριστική ανάπτυξη και προβολή της περιοχής, γεγονός που περιορίζει τις επιλογές διαμονής και καθιστά αδύναμη την ανάπτυξη μαζικού τουρισμού.

Οι Δ.Ε. Καλλιέων και Γραβιάς του Δήμου Δελφών αποτελούν έναν σημαντικό ορεινό Δήμο της Περιφερειακής Ενότητας Φωκίδας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας συγκεντρώνοντας δομές και υπηρεσίες. Η **Δημοτική Ενότητα Γραβιάς** παρουσιάζει συνολική μείωση πληθυσμού περίπου -21% από το 1991 έως το 2021, με τη μεγαλύτερη πτώση να σημειώνεται την τελευταία δεκαετία (-13%). Η **Δημοτική Ενότητα Καλλιέων** παρουσίασε συνολικά αύξηση πληθυσμού την περίοδο 1991–2011 (+231%), ωστόσο από το 2011 έως το 2021 σημείωσε μείωση περίπου -33%. Το **δημογραφικό προφίλ** της περιοχής είναι ιδιαίτερα αδύναμο και επιδεινούμενο καθώς παρατηρείται σημαντική πληθυσμιακή μείωση κατά την τελευταία δεκαετία των απογραφών της ΕΛΣΤΑΤ (2011-2021). Ταυτόχρονα, η γήρανση του πληθυσμού σε συνδυασμό με την έλλειψη νεανικού πληθυσμού εξελίσσεται αποθαρρυντικά, μια τάση όμως που παρατηρείται συνολικά τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και γενικότερα σε δυτικού τύπου κοινωνίες. Τα δεδομένα αυτά αναδεικνύουν την ακραία δημογραφική πίεση που δέχονται οι συγκεκριμένες περιοχές, όπου η αναλογία ηλικιωμένων και παιδιών υπερβαίνει κατά πολύ τον ενεργό πληθυσμό, με σοβαρές επιπτώσεις για τη βιωσιμότητα και την κοινωνικοοικονομική τους δυναμική

Ως προς το **εκπαιδευτικό επίπεδο**, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται περιορισμένη συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε σύγκριση με τον μέσο όρο της χώρας. Η κατανομή του μορφωτικού επιπέδου το 2021 στις Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων δείχνει διαφοροποιήσεις αλλά και ομοιότητες. Στη Γραβιά, το μεγαλύτερο ποσοστό κατοίκων ανήκει στους αποφοίτους Λυκείου (28,4%), ενώ ακολουθούν οι απόφοιτοι Δημοτικού (27%). Στην

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

Καλλιέων, η εικόνα είναι παρόμοια, με υψηλότερο ωστόσο ποσοστό αποφοίτων Λυκείου (29,2%) και ελαφρώς χαμηλότερο ποσοστό αποφοίτων Δημοτικού (26,1%). Οι κάτοχοι τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης φθάνουν το 13,2% στη Γραβιά και το 17,9% στην Καλλιέων, δείχνοντας ότι οι κάτοικοι της δεύτερης διαθέτουν μεγαλύτερη πρόσβαση στην ανώτατη εκπαίδευση. Αντίθετα, τα χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης (όσοι δεν ολοκλήρωσαν το Δημοτικό ή γνωρίζουν μόνο γραφή και ανάγνωση) παραμένουν σημαντικά και στις δύο ενότητες, με ποσοστά 8,2% και 7,7% αντίστοιχα.

Η **απασχόληση** είναι κατά κανόνα στον πρωτογενή τομέα με σημαντική συμμετοχή του τριτογενούς τομέα. Ειδικότερα, σε ότι αφορά τη γεωργία, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ (2024) στη Δ. Ε. Καλλιέων, οι επιλέξιμες για καλλιέργεια εκτάσεις εμφανίζονται σε περιορισμένο βαθμό και εντοπίζονται νότια και νοτιοδυτικά του οικισμού Μαυρολιθάρι, καθώς και ανατολικά του Αθανασίου Διάκου. Η κατανομή αυτή επιβεβαιώνει τον ορεινό και μη αγροτοπαραγωγικό χαρακτήρα της ενότητας. Στη Δ. Ε. Γραβιάς, οι επιλέξιμες εκτάσεις για καλλιέργεια παρουσιάζουν μεγαλύτερη χωρική συγκέντρωση και εντοπίζονται κυρίως στα βόρεια και βορειοανατολικά της ενότητας, γύρω από τους οικισμούς Γραβιά, Καστέλλια, Μαριολάτα και Βάργιανη. Οι εκτάσεις αυτές συγκροτούν εκτενές συνεχές αγροτικό μέτωπο, που χαρακτηρίζεται από αρόσιμες καλλιέργειες, ελαιώνες και μικτές αγροτικές εκτάσεις, αποτελώντας τον βασικό παραγωγικό πυρήνα του Δήμου Δελφών. Η χωροθέτηση των αγροτεμαχίων αυτών συνδέεται με τη μικρή κλίση του εδάφους και την ευνοϊκή πρόσβαση μέσω του κύριου οδικού δικτύου, στοιχεία που επιτρέπουν την ανάπτυξη πιο συστηματικών καλλιεργητικών δραστηριοτήτων.

Σε ότι αφορά την κτηνοτροφία, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ(2024) στη Δ. Ε. Καλλιέων, οι επιλέξιμοι βοσκότοποι καλύπτουν πολύ μεγάλο μέρος της ενότητας και εντοπίζονται γύρω από σχεδόν όλους τους οικισμούς, με μεγαλύτερη συγκέντρωση στα βορειοδυτικά και δυτικά τμήματα. Οι εκτάσεις αυτές αποτελούνται από φυσική βλάστηση και χρησιμοποιούνται για κτηνοτροφία, κυρίως αιγοπροβατοτροφία, που παραμένει μια από τις βασικές παραγωγικές δραστηριότητες της περιοχής. Η ύπαρξη εκτεταμένων βοσκοτόπων εξασφαλίζει σταθερή πηγή βόσκησης και συμβάλλει στη διατήρηση του αγροτικού χαρακτήρα των Καλλιέων. Στη Δ.Ε. Γραβιάς, οι επιλέξιμοι βοσκότοποι είναι περιορισμένοι και διάσπαρτοι, με μεγαλύτερη συγκέντρωση στα νοτιοδυτικά και δυτικά τμήματα (περιοχές Καλοσκοπής,), ενώ εμφανίζονται μικρότερες νησίδες και γύρω από άλλους οικισμούς (Αποστολιάς, Βάργιανη, Μαριολάτα). Οι εκτάσεις αυτές εξυπηρετούν κτηνοτροφικές δραστηριότητες μικρής και μεσαίας κλίμακας και λειτουργούν συμπληρωματικά προς τις γεωργικές χρήσεις.

Όσον αφορά τον δευτερογενή τομέα, οι βιομηχανικές και βιοτεχνικές δραστηριότητες είναι περιορισμένες. Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δεν έχουν θεσμοθετηθεί Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ) ούτε άλλοι οργανωμένοι υποδοχείς δευτερογενούς τομέα (όπως ΒΙΠΕ ή ΒΙΟΠΑ) εντός των δύο ενότητων.

Η νομαδική κτηνοτροφία αποτέλεσε την κυριότερη οικονομική δραστηριότητα των κατοίκων για πολλά χρόνια. Η αλλαγή των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών κατά τα τελευταία χρόνια διαμορφώνουν τάσεις σημαντικής συρρίκνωσης στον πρωτογενή τομέα (μη αναστρέψιμες)

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

και τη σταδιακή μετάβαση της τοπικής οικονομίας στον τριτογενή τομέα, με βασικό πόλο ανάπτυξης το φυσικό περιβάλλον και την αισθητική ποιότητα του φυσικού τοπίου της περιοχής.

Η αξιόλογη κτηνοτροφική δραστηριότητα εξαντλείται μέσω μεμονωμένων μονάδων γύρω από οικισμούς (συχνά μικρής δυναμικότητας που δεν επιτρέπουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης, ενσωμάτωση σύγχρονων πρακτικών, ορθολογικής περιβαλλοντικής διαχείρισης κ.α. αλλά αντιθέτως διαχειρίζονται καταλληλότερα περιστατικά εξάρσεων ζωνόσων) και σε αρκετές περιπτώσεις σε γεωμορφολογικά δύσβατες περιοχές με σημαντικά ανακλύπτοντα προβλήματα στην προσβασιμότητά τους μέσω του υφιστάμενου αγροτικού και δασικού τοπικού οδικού δικτύου. Η βιομηχανική – βιοτεχνική δραστηριότητα που καταγράφεται δεν είναι ιδιαίτερα σημαντική, ειδικότερα στον τομέα της μεταποίησης αγροτοκτηνοτροφικών προϊόντων που θα μπορούσε να αποτελέσει το συγκριτικό τοπικό πλεονέκτημα. Παράλληλα, η ιδιαίτερα δυναμική λατομική δραστηριότητα δημιουργεί σε περιοχές νότια της Δ.Ε. Γραβιάς κυκλοφοριακές φορτίσεις και συμφορήσεις, ατμοσφαιρική επιβάρυνση καθώς και υποβάθμιση του τοπίου. Τέλος, σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης διακρίνονται στον τριτογενή τομέα, μέσω της ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού – αθλητισμού (αγροτουρισμός, ο περιηγητικός τουρισμός, ο ορειβατικός - αναρριχητικός τουρισμός, ο αρχαιολογικός τουρισμός, ο οικολογικός τουρισμός, ο χειμερινός, κλπ.)

Συμπερασματικά, στο πλαίσιο περιγραφής του **αναπτυξιακού προφίλ**, ο Δήμος αποτελεί ένα σημαντικό κέντρο αγροτικής παραγωγής, με αξιόλογη κτηνοτροφική δραστηριότητα, δυνατότητες συγκέντρωσης μεταποίησης στον ορεινό όγκο ενώ τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει και μια εξελισσόμενη τάση ανάπτυξης εγκαταστάσεων ΑΠΕ (φωτοβολταϊκά, ανεμογεννήτριες). Η ανωτέρω εξειδίκευσή του παρουσιάζει μεγάλο περιθώριο περαιτέρω οργάνωσης και ανάπτυξης, απαιτείται όμως προσοχή στο πλαίσιο ελέγχου των επιπτώσεων που αυτές οι δραστηριότητες προκαλούν στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον καθώς και άμβλυνσης συγκρούσεων χρήσεων γης μεταξύ παραγωγικών αλλά και οικιστικών χρήσεων.

Η πολεοδομική δομή της Δ.Ε. Γραβιάς ακολουθεί έναν κυκλικό-ακτινωτό τύπο, με κέντρο τον οικισμό της Γραβιάς, ο οποίος αποτελεί το διοικητικό και εμπορικό πυρήνα της περιοχής. Από τον κεντρικό αυτό πυρήνα, το οδικό και οικιστικό δίκτυο αναπτύσσεται ακτινωτά προς τις ημιορεινές περιοχές, συνδέοντας μικρότερους οικισμούς όπως τη Μαριολάτα, το Οινόχωρι, τη Βάργιανη και τον Αποστολιά. Οι οικισμοί έχουν πυκνό ιστορικό ιστό, με στενά δρομάκια, κεντρική πλατεία, ναό και μικρές συνοικίες, που συνδέονται οργανικά με τον αγροτικό χώρο.

Από την άλλη, η πολεοδομική διάρθρωση της Δ.Ε. Καλλιέων είναι έντονα πολυκεντρική και διασπαρμένη, λόγω της ορεινής μορφολογίας των Βαρδουσιών. Οι οικισμοί, όπως το Μαυρολιθάρι, ο Αθανάσιος Διάκος, η Καστριώτισσα, η Μουσούνιτσα και η Πυρά, είναι μικρής κλίμακας, παραδοσιακοί και αυτόνομοι, διατεταγμένοι σε διαφορετικά υψόμετρα και συνδεδεμένοι μέσω ορεινών δρόμων. Οι οικισμοί αναπτύσσονται γραμμικά ή αμφιθεατρικά γύρω από τον κεντρικό δρόμο ή την πλατεία. Χαμηλή δόμηση, πέτρινα σπίτια, κεραμοσκεπές και περιορισμένη πυκνότητα κατοίκησης.

Η περιοχή μελέτης αναπτύσσεται σε μια ζώνη με μεγάλες χρονοαποστάσεις από την έδρα της Περιφερειακής Ενότητας, αλλά και κύριους περιφερειακούς – εθνικούς αναπτυξιακούς

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

άξονες, γεγονός που δημιουργεί πρόβλημα στην επικοινωνία και εξυπηρέτηση των οικισμών του. Καθώς ο ίδιος ο Δήμος διαθέτει μεγάλη έκταση και το **οικιστικό δίκτυο** είναι διάσπαρτο, παρατηρούνται και ενδοδημοτικά προβλήματα επικοινωνίας, προσβασιμότητας/προσπελασιμότητας και εξυπηρέτησης με την έδρα του Δήμου.

Σημαντικό αναπτυξιακό πλεονέκτημα διαδραματίζει η εγκαθίδρυση σχέσεων συνεργασίας και δικτύωσης τόσο σε τοπικό/περιφερειακό/εθνικό επίπεδο όσο και συνεργατικών σχημάτων – clusters, αλλά και επιχειρήσεων ή/και ερευνητικών ιδρυμάτων. Προτείνεται η διατήρηση και επέκταση της σημαντικής οικονομικής θέσης της περιφέρειας στους τομείς των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων (μεταλλουργία, ειδικό πολιτιστικό και εναλλακτικό τουρισμό, συνδυασμένες μεταφορές και βιομηχανία τροφίμων) και ανάδειξη της στις νέες αναδυόμενες ειδικεύσεις (ΑΠΕ/ενέργεια, αποκατάσταση περιβάλλοντος, εναλλακτικό τουρισμό). Άλλωστε, η Δ.Ε. Γραβιάς και η Δ.Ε. Καλλιέων κατηγοριοποιούνται ως αναπτυσσόμενες περιοχές με μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού.

A10.1.2. Συνοπτική καταγραφή συμπερασμάτων Ανάλυσης SWOT (Δυνατότητες (Strengths) - Αδυναμίες (Weaknesses) - Ευκαιρίες (Opportunities) - Απειλές (Threats))

Με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης που περιγράφεται στα Κεφάλαια Α1-Α8 της μελέτης προέκυψαν τα πλεονεκτήματα-μειονεκτήματα της περιοχής μελέτης, σε συνδυασμό με τις ευκαιρίες-κινδύνους που παρουσιάζονται. Τα βασικά πορίσματα για την γεωγραφική θέση και τα χωρικά χαρακτηριστικά, την πληθυσμιακή σύνθεση και εξέλιξη, την διάρθρωση των οικονομικών λειτουργιών, το δομημένο περιβάλλον, το φυσικό περιβάλλον και το κλίμα, τις τεχνικές και μεταφορικές υποδομές, όπως αποτυπώνεται στην ανάλυση SWOT είναι :

α) Για την γεωγραφική θέση και τα χωρικά χαρακτηριστικά:

Σημαντικά πλεονεκτήματα αποτελούν:

- Ένταξη της περιοχής στο σε ευρύτερα δίκτυα Τοπίου και τόπων , τα οποία χαρακτηρίζονται ως ιστορικός, πολιτιστικός, μορφωτικός και τουριστικός πόλος διεθνούς εμβέλειας.
- Γεωγραφική θέση στον χερσαίο Ελλαδικό χώρο.
- Εγγύτητα με την μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας- Αττικής.
- Ύπαρξη περιοχών κατάλληλων για εναλλακτικό τουρισμό (οικοτουρισμός, περιπατητικός, ορειβατικός, χειμερινός, πολιτιστικός, γαστρονομικός κ.α.).

Ενώ μειονεκτήματα αποτελούν:

- Εδαφική κατανομή και πολυδιασπορά οικισμών.
- Η εξάρτηση από την Αθήνα, την Λαμία και την Άμφισσα.
- Η περιορισμένη πρόσβαση.

Σημαντικές Ευκαιρίες που διαφαίνεται ότι προκύπτουν είναι:

- Συμμετοχή σε προγράμματα βιώσιμης περιφερειακής ανάπτυξης και κυκλικής οικονομίας.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- Προσέλκυση νέων επενδύσεων στο πλαίσιο της βιομηχανικής πολιτικής της Ε.Ε.
- Χρήση του αναγλύφου για χωροθέτηση έργων (π.χ. φράγματα, πάρκα, ανανεώσιμες πηγές).

β) Για την πληθυσμιακή εξέλιξη, σύνθεση και απασχόληση :

Σημαντικά πλεονεκτήματα αποτελούν:

- Ύπαρξη πληθυσμιακών ροών από την Αττική.
- Δυνατότητα ανάπτυξης τουριστικής-παραθεριστικής κατοικίας.
- Υψηλό ποσοστό απασχόλησης στην γεωργία και την κτηνοτροφία .

Ενώ μειονεκτήματα αποτελούν:

- Συνολική μείωση πληθυσμού
- Υψηλός δείκτης γήρανσης
- Η συρρίκνωση και γήρανση του πληθυσμού ιδιαίτερα στους μικρούς οικισμούς.
- Εγκατάλειψη των μικρών και ορεινών οικισμών.

Σημαντικές Ευκαιρίες που διαφαίνεται ότι προκύπτουν είναι :

- Ανάπτυξη νέων υποδομών και υπηρεσιών για οικογένειες και νέους.
- Προσέλκυση κατοίκων από την Αττική μέσω βελτίωσης ποιότητας ζωής.
- Αναζωογόνηση πληθυσμού μέσω προγραμμάτων κοινωνικής κατοικίας ή νέων αγροτών.
- Επιδοτούμενα προγράμματα κατάρτισης/απασχόλησης από την Ε.Ε.
- Δημιουργία νέων ενεργειακών και ψηφιακών θέσεων εργασίας.

γ) Για την αναπτυξιακή φυσιογνωμία και την διάρθρωση των οικονομικών λειτουργιών:

Σημαντικά πλεονεκτήματα αποτελούν:

- Παρουσία σημαντικών βοσκοτόπων.
- Η υψηλή προστιθέμενη αξία των τελικών προϊόντων.
- Η ενσωμάτωση σύγχρονης τεχνολογίας και τεχνογνωσίας.
- Ύπαρξη περιοχών κατάλληλων για εναλλακτικό τουρισμό (οικοτουρισμός, περιπατητικός, ορειβατικό, χιονοδρομικό).
- Προσβασιμότητα από Αττική, ιδανικός προορισμός Σαββατοκύριακου.

Ενώ μειονεκτήματα αποτελούν:

- Ανάπτυξη χωρίς συνοχή, με άτυπες ζώνες μεταποίησης και σταβλικής εγκατάστασης.
- Εξάρτηση από παραδοσιακές καλλιέργειες χωρίς διαφοροποίηση προϊόντων.
- Η απώλεια γεωργικής γης από ανταγωνιστικές χρήσεις όπως πχ τα φωτοβολταϊκά και αιολικά πάρκα.
- Περιορισμένη συμμετοχή σε αγροτικούς συνεταιρισμούς ή σχήματα συνεργασίας.
- Περιορισμένες τουριστικές υποδομές (καταλύματα, δραστηριότητες).
- Απουσία οργανωμένου branding ή στρατηγικής τουριστικής ταυτότητας.
- Περιορισμένη παρουσία καινοτόμων οικονομικών δραστηριοτήτων.
- μεγάλες χρονοαποστάσεις υπό συνθήκες μη επαρκούς οδικού δικτύου

Σημαντικές Ευκαιρίες που διαφαίνεται ότι προκύπτουν είναι :

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- Προσέλκυση κατοίκων από την Αττική μέσω βελτίωσης ποιότητας ζωής.
- Ανάπτυξη του τουρισμού και νέων μορφών απασχόλησης (αγροτουρισμός, τεχνολογία).
- Ανάπτυξη αγροτουρισμού, εκπαιδευτικών και ερευνητικών δράσεων.
- Στροφή σε βιολογικές, ΠΟΠ και εξαγωγίμες καλλιέργειες.
- Η αναβάθμιση των δομών εκπαίδευσης και έρευνας στον πρωτογενή τομέα.
- Δημιουργία αγοράς τοπικών προϊόντων (λαϊκές, τοπικά brands).
- Σύνδεση εστίασης με τουρισμό και αγροδιατροφή.
- Οικονομικός μετασχηματισμός μέσω επενδύσεων (ΑΠΕ, μεταποίηση).
- Η δημιουργία οικονομιών συγκέντρωσης – clusters.
- Η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Δημιουργία μικρών μουσείων ή ψηφιακής προβολής (εικονική περιήγηση, QR κώδικες, podcasts).

δ) Για το δομημένο περιβάλλον:

Σημαντικά πλεονεκτήματα αποτελούν:

- Σχετικά χαμηλή οικιστική πίεση συγκριτικά με αστικά κέντρα.
- Ύπαρξη κεντρικών υπηρεσιών (υγεία, παιδεία) σε Γραβιά και Καστέλλια.

Ενώ μειονεκτήματα αποτελούν:

- Ελλείψεις σε αστικές υποδομές.
- Έλλειψη ελεύθερων χώρων, πρασίνου και πεζοδρόμων, χώρων στάθμευσης.
- Περιβαλλοντική υποβάθμιση σε ορισμένες περιοχές κατοικίας.
- Πολλοί οικισμοί χωρίς πολεοδομικό σχεδιασμό.
- Συγκρούσεις χρήσεων γης.

Σημαντικές Ευκαιρίες που διαφαίνεται ότι προκύπτουν είναι :

- Έγκριση ΤΠΣ.
- Χρηματοδότηση για πολεοδομική οργάνωση και πράξεις εφαρμογής.
- Αναθεώρηση και επέκταση υφιστάμενων σχεδίων με βάση σύγχρονες ανάγκες.
- Δημιουργία αστικών πάρκων, κοινωνικών υποδομών και πράσινων υποδομών.
- Ανάδειξη ιδιαίτερων οικιστικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών.
- Προώθηση στρατηγικής βιώσιμης κινητικότητας και συνδεσιμότητας.

ε) Για το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και το κλίμα:

Σημαντικά πλεονεκτήματα αποτελούν:

- Πλούσιο αρχαιολογικό, πολιτιστικό και ιστορικό απόθεμα.
- Καταγεγραμμένοι χώροι από την Εφορεία Αρχαιοτήτων και συμμετοχή στο αρχαιολογικό μητρώο.
- Ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία σε μικρούς οικισμούς.
- Ποικιλομορφία τοπίου με κυρίαρχες ορεινές εκτάσεις και μεγάλες κλίσεις που ευνοεί την ανάπτυξη ειδικών χρήσεων όπως χιονοδρομικό κέντρο, χειμερινό ορεινό τουρισμό κ.α.
- Σημαντικό πόλος έλξης επισκεπτών

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- Παρουσία φυσικού υδρογραφικού δικτύου.

Ενώ μειονεκτήματα αποτελούν:

- Η υποβάθμιση του υδροφόρου ορίζοντα.
- Η περιβαλλοντική ρύπανση από τις εξορυκτικές δραστηριότητες.
- Έντονη επικινδυνότητα λόγω γειτνίασης οικισμών με δασικές εκτάσεις.
- Έλλειψη υποδομών υποδοχής επισκεπτών (π.χ. Info points, σήμανση, χώροι στάθμευσης).
- Χαμηλός βαθμός αξιοποίησης πολιτιστικών χώρων για εκπαιδευτικούς ή τουριστικούς σκοπούς.
- Η ελλιπής σύνδεση των τομέων τουρισμού, πολιτισμού και περιβάλλοντος.
- Μεγάλη πιθανότητα επιφανειακής διάβρωσης.

Σημαντικές Ευκαιρίες που διαφαίνεται ότι προκύπτουν είναι :

- Η καλύτερη διαχείριση των υδάτινων πόρων.
- Προώθηση μέτρων εξοικονόμησης νερού.
- Επαναχρησιμοποίηση λυμάτων για άρδευση.
- Δημιουργία πράσινων σημείων και μονάδων ανακύκλωσης.
- Μελέτες Αποκατάστασης του τοπίου και περαιτέρω αξιοποίηση των μη ενεργών εξορυκτικών περιοχών.
- Εφαρμογή μέτρων βιώσιμης διαχείρισης γης και προστασίας βλάστησης.
- Ενίσχυση προληπτικών μέτρων με καθαρισμούς, αντιτυρικές ζώνες και εκπαιδευτικά προγράμματα.
- Δημιουργία πράσινων ζωνών παραγωγής με περιβαλλοντική διαχείριση.
- Επενδύσεις στην κυκλική οικονομία, στις ΑΠΕ και στην καινοτομία.
- Ανάπτυξη θεματικών πολιτιστικών διαδρομών (αρχαιολογικές, θρησκευτικές, λαογραφικές).

στ) Για τις τεχνικές και μεταφορικές υποδομές:

Σημαντικά πλεονεκτήματα αποτελούν :

- Εγγύτητα με τον διαγώνιο άξονα Λαμία –Μπράλος - Άμφισσα - Αντίρριο – Πάτρα. Η Πάτρα χαρακτηρίζεται ως διεθνής θαλάσσια πύλη.
- Παρουσία βασικών αξόνων του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (Ε.Ο. 27: Άμφισσα – Μπράλλος, όπως αυτή διέρχεται από την Δημοτική Ενότητα Γραβιάς του Δήμου Δελφών, διαμέσου της παράκαμψης Γραβιάς, η οποία αποτελεί βελτιωμένη παραλλαγή της Εθνικής οδού).
- Εγγύτητα με τη διακλάδωση του κύριου σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ-Π57, ήτοι Τιθορέα – Μπράλλος – Λειανοκλάδι. Κατά την παρούσα φάση εκπόνησης του ΤΠΣ, η προαναφερόμενη σιδηροδρομική γραμμή είναι κλειστή και ως εκ τούτου και ο σιδηροδρομικός σταθμός Μπράλου.

Ενώ μειονεκτήματα αποτελούν:

- Απουσία οδικού άξονα Εθνικής/ Διαπεριφερειακής σημασίας, εντός της περιοχής μελέτης.
- Η απουσία απευθείας αεροπορικής σύνδεσης.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- Η έλλειψη ταμειυτήρων και δικτύων άρδευσης.
- Έλλειψη ενιαίου, σαφούς χαρακτηρισμού και αναγνώρισης για μεγάλο μέρος του οδικού δικτύου.
- Υπάρχουν αδιάνοικτα, κακοσυντηρημένα ή δυσλειτουργικά τμήματα οδών, ειδικά σε εξωοικιστικές περιοχές.
- Παλιές χαράξεις επαρχιακών οδών που δεν έχουν αποχαρακτηρισθεί, προκαλώντας σύγχυση στη διοικητική διαχείριση.
- Ανεπαρκείς υποδομές προσβασιμότητας και ασφάλειας για ευάλωτες ομάδες (πεζοί, ΑΜΕΑ).
- Έλλειψη διαμορφωμένου και λειτουργικού ποδηλατικού και πεζοδρομιακού δικτύου.
- Απουσία Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) σε όλες τις Δημοτικές Ενότητες.
- Η έλλειψη δικτύου αποχέτευσης και ΕΕΛ.
- Σημαντικές αδυναμίες που σχετίζονται τόσο με τα τεχνικά, γεωμετρικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά του οδικού δικτύου όσο και με τις υψηλές ανάγκες συντήρησής του καθώς οι κλιματολογικές συνθήκες (χιόνια, παγετός), το ορεινό ανάγλυφο (κατολισθήσεις) και η χρήση του από βαρέα οχήματα (εξορυκτικές δραστηριότητες) και αγροτικά μηχανήματα δημιουργούν συχνά φθορές ή ανεπάρκειες στη συνολική λειτουργικότητα και ασφάλειά του.

Σημαντικές Ευκαιρίες που διαφαίνεται ότι προκύπτουν είναι:

- Δημιουργία ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδίου για αποκατάσταση της κυκλοφοριακής συνέχειας και ενίσχυση του ρόλου των συλλεκτήριων οδών.
- Σχεδιασμός συνδυασμένων διαδρομών (ποδήλατο – ΜΜΜ – πεζός) για τις περιοχές με χαμηλή πυκνότητα οδών.
- Βελτίωση της συνδεσιμότητας των οικισμών του Δήμου μεταξύ τους καθώς και με τους όμορους Δήμους.
- Ενεργή συμμετοχή στο «Ψηφιακός Δήμος» και άλλα εθνικά προγράμματα.
- Ψηφιακή ενίσχυση σχολικών μονάδων και υγειονομικών κέντρων, τηλεϊατρική, εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Αξιοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων (ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης) για αναβάθμιση σχολικών και υγειονομικών υποδομών.
- Ενίσχυση της προσβασιμότητας και της χρήσης των ΚΧ από άτομα με αναπηρία.
- Χρήση του αναγλύφου για χωροθέτηση έργων (π.χ. φράγματα, πάρκα, ανανεώσιμες πηγές).
- Ανάπτυξη θεματικών πολιτιστικών διαδρομών (αρχαιολογικές, θρησκευτικές, λαογραφικές).
- Συνεργασία με σχολεία, πανεπιστήμια, τοπικούς συλλόγους για προβολή και ενεργοποίηση των πόρων.

Σημαντικές απειλές αποτελούν:

- Οι υγειονομικές απειλές (πανδημία, ασθένειες σε κτηνοτροφία).
- Οι περιορισμένοι πόροι στη σφαίρα της κεντρικής και περιφερειακής δημόσιας διοίκησης τόσο σε όρους χρηματοδοτικούς όσο και ανθρώπινου δυναμικού
- Η ενεργειακή κρίση.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- Η προσέλευση του τοπικού πληθυσμού από τα γειτονικά μεγάλα αστικά κέντρα.
- Η μείωση οικονομικών δραστηριοτήτων και αύξηση της ανεργίας, ιδιαίτερα στους μικρότερους οικισμούς.
- δυσμενείς κλιματολογικές συνθήκες

Για την αναπτυξιακή φυσιогνωμία και την διάρθρωση των οικονομικών λειτουργιών:

- Η Απώλεια εμπιστοσύνης επενδυτών λόγω χωροταξικής ασάφειας.
- Η εγκατάλειψη δραστηριοτήτων του πρωτογενή τομέα, λόγω γήρανσης του αγροτικού πληθυσμού.
- Τα ανταγωνιστικά προϊόντα άλλων περιφερειών και χωρών.
- Οι συνεχείς μειώσεις της στήριξης των τιμών των αγροτικών προϊόντων, των ενισχύσεων των παραγωγών, των εξαγωγικών επιδοτήσεων καθώς και της εξωτερικής προστασίας σε συνδυασμό με την αύξηση του κόστους παραγωγής συνεπάγεται μείωση του αγροτικού εισοδήματος.
- Η αδυναμία μικρών επιχειρήσεων να αντεπεξέλθουν σε τεχνολογικές αλλαγές.
- Η εγκατάλειψη δραστηριοτήτων του πρωτογενή τομέα, λόγω γήρανσης του αγροτικού πληθυσμού.
- ορεινό γεωμορφολογικό ανάγλυφο και οι ιδιαίτερες κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής συνδράμουν στο δυσχερές πλαίσιο κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης

Για το δομημένο περιβάλλον

- Η περιθωριοποίηση των μικρών οικισμών εκτός πολεοδομικού ενδιαφέροντος.
- Οι συγκρούσεις χρήσεων γης (όπως γεωργία με βιομηχανία).
- Η μη ολοκλήρωση πολεοδομικού σχεδιασμού β' επιπέδου στη Γραβιά και τα Καστέλια.
- Η μη ύπαρξη οργανωμένων σχεδίων εκκένωσης.
- Η πλημμελής παρακολούθηση του βαθμού υλοποίησης των προτάσεων του ΤΠΣ

Για τις περιβαλλοντικές και τεχνικές υποδομές

- Κοινωνική αντίδραση σε χωροθέτηση υποδομών διαχείρισης αποβλήτων.
- Κίνδυνος ατυχημάτων και μειωμένης οδικής ασφάλειας λόγω ανεπαρκών προδιαγραφών ή λανθασμένης ιεράρχησης.
- Αύξηση του κυκλοφοριακού φόρτου, ιδίως από βαρέα οχήματα, χωρίς παράλληλη βελτίωση του συγκοινωνιακού δικτύου.

Για το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

- Περιβαλλοντική υποβάθμιση και κοινωνικές αντιδράσεις.
- Συνεχιζόμενη υποβάθμιση από μη οργανωμένες μονάδες.
- Πιθανή ρύπανση και υποβάθμιση υπόγειων υδροφορέων (Ασωπός).
- Κλιματική αλλαγή και μείωση υδατικών αποθεμάτων.
- Οι φυσικές καταστροφές και οι επιπτώσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής.
- Κίνδυνοι υποβάθμισης της βιοποικιλότητας στις περιπτώσεις εντατικής δασικής διαχείρισης κατά τόπους.
- Διαταραχή του οικοσυστήματος

Συνοπτικά τα βασικά πορίσματα της ανάλυσης SWOT είναι :

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

Δυνατότητες: Ένταξη της περιοχής στο ευρύτερο Δελφικό Τοπίο, το οποίο χαρακτηρίζεται ως ιστορικός, πολιτιστικός, μορφωτικός και τουριστικός πόλος διεθνούς εμβέλειας. Η θέση της Περιφέρειας αναδεικνύεται στα διεθνή χωρικά δίκτυα πολιτιστικών διαδρομών στον τομέα της προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς τόσο παγκόσμιας (UNESCO) όσο και ευρωπαϊκής (Συμβούλιο Ευρώπης). Εγγύτητα με τον διαγώνιο άξονα Άμφισσα - Αντίρριο – Πάτρα, ο οποίος χαρακτηρίζεται ως διεθνής θαλάσσια πύλη. Ύπαρξη αξιόλογου – παραδοσιακού οικιστικού συνόλου. Ύπαρξη σημαντικών χερσαίων και υδάτινων οικοσυστημάτων. Αγροτική και κτηνοτροφική δραστηριότητα με δυνατότητες καθετοποίησης παραγωγής.

Αδυναμίες: Ο ελλιπής και ανεπαρκής πολεοδομικός σχεδιασμός συντελεί στην υποβάθμιση του οικιστικού συνόλου. Ύπαρξη οικισμών με ελάχιστο ακόμα και μηδενικό πληθυσμιακό απόθεμα που τείνουν προς εγκατάλειψη. Άναρχη χωροθέτηση κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, χωρίς ουσιαστικό σχεδιασμό ανάπτυξης του πρωτογενή τομέα. Μη οργανωμένοι υποδοχείς ανάπτυξης μεταποιητικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων. Έλλειψη τουριστικών υποδομών (κλινών, χώρων εστίασης, τουριστικών γραφείων)

Ευκαιρίες: Ο Δήμος διαθέτει σημαντικές ευκαιρίες για ανάπτυξη και αναβάθμιση. Η προσέλκυση νέων επενδύσεων, ειδικά στο πλαίσιο της ενίσχυσης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, μπορεί να ενισχύσει την τοπική οικονομία. Η ενίσχυση του αγροτικού χώρου με προστασία αυτού, με στροφή σε βιολογικές, ΠΟΠ και εξαγωγίμες καλλιέργειες, με δημιουργία αγοράς τοπικών προϊόντων και προώθηση της μεταποίησης αυτών όπως και της σύνδεσης της εστίασης με τον τουρισμό και αγροδιατροφή. Η βελτίωση της ποιότητας ζωής, σε συνδυασμό με την αξιοποίηση του τουρισμού (αγροτουρισμός, ήπιος τουρισμός) και των πολιτιστικών πόρων, ανοίγουν δρόμους για διαφοροποίηση της οικονομίας. Η δυνατότητα επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, κυκλική οικονομία και καινοτομία συμβάλλει στον οικονομικό μετασχηματισμό. Η βελτίωση των τεχνικών και μεταφορικών υποδομών, καθώς και η ένταξη σε προγράμματα ψηφιακού μετασχηματισμού και βιώσιμης αστικής κινητικότητας, μπορούν να αναβαθμίσουν σημαντικά τις συνθήκες διαβίωσης και λειτουργίας της περιοχής.

Απειλές: Παρά τις προοπτικές, ο Δήμος αντιμετωπίζει σημαντικές απειλές που μπορούν να υπονομεύσουν την ανάπτυξή του. Εξωγενείς παράγοντες όπως η ενεργειακή και υγειονομική κρίση απειλούν την ανάπτυξη του Δήμου. Η περιβαλλοντική υποβάθμιση, η κλιματική αλλαγή με τις συνέπειες της (πλημμύρες, κατολισθήσεις), και ο κίνδυνος πυρκαγιών λόγω της γειτνίασης με δασικές εκτάσεις, συνιστούν σοβαρούς κινδύνους. Η ανισότητα στην ανάπτυξη μεταξύ των δημοτικών ενοτήτων, η εγκατάλειψη του πρωτογενή τομέα και η περιθωριοποίηση οικισμών εντείνουν την κοινωνική αποσύνθεση. Ακόμα, λογίζονται ως απειλές η διάδοση ασθενειών στο ζωικό κεφάλαιο, η αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων στη διαχείριση περιβαλλοντικά ευαίσθητων περιοχών, οι περιορισμένοι πόροι στη σφαίρα της κεντρικής και περιφερειακής δημόσιας διοίκησης τόσο σε όρους χρηματοδοτικούς όσο και ανθρώπινου δυναμικού, η αδυναμία – καθυστέρηση αντιμετώπισης από την κεντρική διοίκηση οριζόντιων και πάγιων προβλημάτων της ελληνικής υπαίθρου (π.χ. δημογραφικό, παραγωγικοί τομείς) η γραφειοκρατία, η αύξηση του κόστους διαβίωσης, ενέργειας και υλικών, η έλλειψη ολοκληρωμένου πολεοδομικού σχεδιασμού και η κοινωνική αντίδραση σε υποδομές διαχείρισης αποβλήτων δημιουργούν δυσκολίες στην υλοποίηση αναγκαίων

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

έργων. Τέλος, , στην εν λόγω περιοχή δεν υπάρχουν κηρυγμένοι ιστορικοί τόποι ούτε κηρυγμένα τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλους. Ωστόσο, το σύνολο των οικισμών που βρίσκονται σε αυτήν παρουσιάζει ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον και διατηρούν την ιστορικότητά τους, καθώς επίσης διαθέτουν ένα απόθεμα οικιών άνω των 100 ετών που εμπίπτουν στον Νόμο 4858/2021. Επιπλέον, ο πολεοδομικός τους ιστός διατηρεί τα παραδοσιακά και πολεοδομικά χαρακτηριστικά. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους υπάρχοντες πολεοδομικούς ιστούς των οικισμών της περιοχής αλλά και του φυσικού περιβάλλοντος στο οποίο εντάσσονται, καθώς κάθε αλλοίωσή τους μπορεί να επιφέρει σημαντική αλλαγή στον χαρακτήρα των οικιστικών συνόλων και της ιστορικότητάς τους.

Α10.1.3. Κατευθύνσεις από υπερκείμενο χωροταξικό σχεδιασμό

Σύμφωνα με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε. , η Δ.Ε. Γραβιάς και η Δ.Ε. Καλλιέων περιλαμβάνονται στις Περιοχές Αιολικής Καταλληλότητας (Π.Α.Κ.) Για τις λοιπές μορφές ΑΠΕ (ΜΥΗΕ, γεωθερμική ενέργεια, βιομάζα, βιοαέριο) δεν καθορίζονται ζώνες. Για την χωροθέτηση των δραστηριοτήτων ΑΠΕ ισχύουν οι αντίστοιχες γενικές και ειδικές διατάξεις του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου.

Ειδικότερα για τον Δήμο Καλλιέων σχετικά με την Αιολική ενέργεια, η περιοχή του Δήμου Καλλιέων, σύμφωνα με το Σχέδιο της Κ.Υ.Α. για τις ΑΠΕ σε εθνικό επίπεδο, υπάγεται σε «Περιοχή Αιολικής Προτεραιότητας» (ΠΑΠ), κατηγορίας 2, με αιολικό δυναμικό της Περιοχής 2: 2.174 τυπικές Α/Γ (ενδεικτικά 4.348 MWe), δηλαδή σε περιοχή η οποία εν γένει διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα για την εγκατάσταση αιολικών σταθμών (ύπαρξη εκμεταλλεύσιμου αιολικού δυναμικού, αυξημένη ζήτηση εγκατάστασης Α/Γ κλπ), ενώ ταυτόχρονα προσφέρεται από άποψη επίτευξης των χωροταξικών στόχων (ελεγχόμενη συγκέντρωση των αιολικών εγκαταστάσεων) διότι συγκεντρώνει τη μεγαλύτερη ζήτηση (αιτήσεις παραγωγής, εγκατάστασης, λειτουργίας).

Σύμφωνα με το «Νέο Ειδικό Χωροταξικό πλαίσιο για τον τουρισμό» που βρίσκεται σε στάδιο διαβούλευσης ο Δήμος Δελφών, έχει χαρακτηριστεί ως αναπτυσσόμενη τουριστικά περιοχή. Για τις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές, δίνονται 13 κατευθύνσεις και μια ρύθμιση. Η προώθηση του τουριστικού τομέα περιλαμβάνει σειρά από παρεμβάσεις και κίνητρα με στόχο την αναβάθμιση, την ανάπτυξη και τη βιώσιμη διαχείριση των τουριστικών δραστηριοτήτων. Συγκεκριμένα, παρέχονται κίνητρα για τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων τουριστικών καταλυμάτων (κύριων ή μη κύριων) με αναβάθμιση σε κατηγορίες 3, 4 ή 5 αστέρων/κλειδιών, την προσθήκη εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής, και τη δυνατότητα συνδυαστικής λειτουργίας με ειδικές μορφές τουρισμού. Προβλέπονται επίσης κίνητρα για την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού και την κατασκευή ειδικών τουριστικών υποδομών. Επιπλέον, ενθαρρύνεται η μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, καθώς και η αναβάθμιση υφιστάμενων καταλυμάτων σε ΟΜΑΤ (ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ ΜΟΡΦΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων οικισμών με αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον, μέσω της μετατροπή κτιρίων σε τουριστικά καταλύματα ή την υλοποίηση μεγαλύτερων επενδύσεων, παρέχοντας κίνητρα τόσο στους ιδιοκτήτες όσο και στους ενδιαφερόμενους επενδυτές. Παράλληλα,

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

προσδιορίζονται και υποστηρίζονται «δίκτυα τουριστικών προορισμών», ενώ δίνεται προτεραιότητα στην κάλυψη δημοτικών ενοτήτων με σχέδια πρώτου επιπέδου πολεοδομικού σχεδιασμού. Επίσης, προβλέπεται η εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης τουριστικών προορισμών και σχεδίων βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΒΑΚ).

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Στερεάς Ελλάδας (ΠΧΠ) (ΦΕΚ 299/ΑΑΠ/2018), οι Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων, που υπάγονται στο Δ. Δελφών, **εντάσσονται στο ευρύτερο Δελφικό Τοπίο, το οποίο χαρακτηρίζεται ως ιστορικός, πολιτιστικός, μορφωτικός και τουριστικός πόλος διεθνούς εμβέλειας. Η θέση της Περιφέρειας αναδεικνύεται στα διεθνή χωρικά δίκτυα πολιτιστικών διαδρομών στον τομέα της προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς τόσο παγκόσμιας (UNESCO) όσο και ευρωπαϊκής (Συμβούλιο Ευρώπης).**

Οι κατευθύνσεις και οι οδηγίες που αφορούν τον Δήμο Δελφών, αναφέρονται κατά κύριο λόγο:

- Στο δίκτυο Άμφισσα - Ιτέα – Δελφοί. Η Άμφισσα και ειδικότερα το δίκτυο Άμφισσα - Ιτέα – Δελφοί, χαρακτηρίζεται ως ειδικός διεθνής/εθνικός πόλος ανάπτυξης λόγω ενσωμάτωσης ειδικών και παγκόσμιας εμβέλειας πολιτιστικών πόρων και υποδομών διεθνούς εμβέλειας. Σε συνδυασμό με τους πολιτιστικούς πόρους της Περιφέρειας, φαίνεται ότι στο δίκτυο, ως έδρα περιφερειακής ενότητας με αποκεντρωμένες αντίστοιχες λειτουργίες, εντοπίζονται ενισχυμένες τουριστικές δραστηριότητες διεθνούς/ευρωπαϊκού προορισμού.
- Σχετικά με τους άξονες ανάπτυξης, ο διαγώνιος άξονας Άμφισσα - Αντίρριο – Πάτρα χαρακτηρίζεται διεθνής θαλάσσια πύλη, καθώς αποτελεί τμήμα του διαγώνιου άξονα της χώρας, αναπτύσσεται κατά μήκος του οδικού τμήματος των ΔΕΔ-Μ, ενσωματώνει τα αστικά κέντρα της Λαμίας και της Άμφισσας-Ιτέας-Δελφών, τους πόλους εξόρυξης - επεξεργασίας - εξαγωγής βωξίτη και τους διεθνείς τουριστικούς πόλους Δελφών - χιονοδρομικό Παρνασσού, καθώς και τις τουριστικές και αλιευτικές περιοχές των παραλίων της Φωκίδας. Ο άξονας αυτός συμπληρώνει τον Ανατολικό Χερσαίο Άξονα στις χερσαίες ροές προς Πάτρα. Χαρακτηρίζεται με καθεστώς πολιτικών χαμηλού άνθρακα, κατέχει υποστηρικτική θέση του κόμβου των ΔΕΔ-Μ στη Λαμία και ανάγεται σε άνοιγμα της Περιφέρειας στον μακροπεριφερειακό χώρο της Κεντρικής Μεσογείου και της Αδριατικής μέσω του λιμένα της Ιτέας ως λιμένα κρουαζιέρας.
- Όσον αφορά τους Διεθνείς, Εθνικούς και Δευτερεύοντες άξονες ανάπτυξης, ο Άξονας (ΠΑΘΕ), Θήβα - Λιβαδειά - Ιτέα, Άμφισσα - (Διαγώνιος Λαμία -Πάτρα) αποτελεί συνδετήριο τμήμα μεταξύ του διαγώνιου άξονα και του ανατολικού χερσαίου άξονα της Χώρας. Σχετικά με τους Περιφερειακούς άξονες ανάπτυξης, ο πόλος Άμφισσας-Δελφών-Ιτέας συνδέεται με τον Όσιο Λουκά μέσω του άξονα Θήβα, Βάγια -Θίσβη-Δίστομο, Όσιος Λουκάς.
- Σύμφωνα με το άρθρο 8 του ΠΧΠ Στερεάς Ελλάδας, στις Διαπεριφερειακές Συνεργασίες - Πύλες κατατάσσεται ο πόλος Άμφισσας-Ιτέας-Δελφών σε άμεση διασύνδεση με τη διεθνή θαλάσσια πύλη της Πάτρας και την πύλη θαλάσσιας κρουαζιέρας της Κυλλήνης καθώς και την Ολυμπία, τουριστικό και πολιτιστικό πόλο Διεθνούς Εμβέλειας (UNESCO).

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- Τέλος, προτείνεται η ενίσχυση της Περιφέρειας με την ίδρυση, εγκατάσταση και ανάπτυξη κέντρων εκπαίδευσης, έρευνας και τεχνολογίας.

Ακόμα, κατέχει στρατηγική θέση και στρατηγικά πλεονεκτήματα στους στρατηγικούς τομείς αειφορικής αξιοποίησης: των φυσικών ορυκτών πόρων και της συνδεδεμένης μ' αυτούς βιομηχανικής δραστηριότητας αλλά και επιχειρηματικούς ομίλους και εγκαταστάσεις, των αγροτο-δασικών και γεωργικών πόρων, των υδάτινων πόρων συνδεδεμένων με τους γεωργικούς πόρους και την ύδρευση της Αθήνας, καθώς και των πολιτιστικών πόρων και τουριστικών προορισμών των πολιτιστικών πόρων και τουριστικών προορισμών και πόρων φυσικού και θαλάσσιου περιβάλλοντος. Πρόκειται για μία περιοχή με κομβική θέση που της εξασφαλίζει «κεντρικότητα και αγορές» στον ελληνικό και διεθνή χώρο.

Τέλος, από την περιοχή διέρχεται το Ευρωπαϊκό Μονοπάτι E4 (GR). Η όδυσή του στο κεντρικό τμήμα της Στερεάς Ελλάδας με αρχή και τέλος τη Βίνιανη και την Ιτέα, έχει οργανωθεί σε 14 ημερήσια τμήματα συνολικού μήκους 163 περίπου χλμ., εκ των οποίων περίπου 50 χλμ. διέρχονται από τις Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων, ενισχύοντας τον διεθνή και εθνικό ρόλο των προαναφερόμενων Δημοτικών Ενοτήτων.

Α10.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Α10.2.1 Ανάπτυξη Πληθυσμιακών Σεναρίων

Η υιοθέτηση εναλλακτικών σεναρίων είναι απαραίτητη, προκειμένου να ανιχνευθούν οι τάσεις εξέλιξης του πληθυσμού των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων, βάσει συγκεκριμένων παραδοχών. Τα σενάρια αυτά συμβάλλουν αφενός να εκτιμηθεί ο μελλοντικός πληθυσμός αφετέρου να επιλεγεί το προγραμματικό μέγεθος πληθυσμού βάσει του οποίου θα σχεδιαστούν οι μελλοντικές ανάγκες. Στο Κεφάλαιο Α.2 παρουσιάστηκαν και αξιολογήθηκαν οι πληθυσμιακές μεταβολές των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων, καθώς και τα οικονομικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά του. Παρακάτω παρουσιάζονται τα σενάρια εξέλιξης του πληθυσμού των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων. Από αυτά τα σενάρια θα επιλεγεί το προγραμματικό πληθυσμιακό μέγεθος για την περιοχή μελέτης. Η εκτίμηση της μελλοντικής εξέλιξης του πληθυσμού πραγματοποιείται με προσδιορισμό δύο (2) χρονικούς ορίζοντες, τα έτη 2030 και 2040. Ως έτος-στόχος ορίζεται το έτος 2040, δεκαπέντε (15) χρόνια από την έναρξη της εκπόνησης του Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου (2025). Ως εκ τούτου, διερευνήθηκαν τρία εναλλακτικά σενάρια εξέλιξης του πληθυσμού και είναι συνοπτικά τα εξής: Το μηδενικό σενάριο (σενάριο υφιστάμενων τάσεων), το σενάριο ήπιας παρέμβασης (ρεαλιστικό σενάριο) και το σενάριο έντονης παρέμβασης.

Ο Πληθυσμός Βάσης (ΠλΒ) υπολογίζεται σύμφωνα με την σχέση: ΠλΒ= Πραγματικός Πληθυσμός + γεννήσεις – θάνατοι για το χρονικό διάστημα που έχει μεσολαβήσει από την τελευταία απογραφή.

Μεθοδολογία υπολογισμού πληθυσμού βάσης:

Από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ και τις διαθέσιμες απογραφές ετών 2011 και 2021 προκύπτει ο ρυθμός μεταβολής του πληθυσμού. Ακόμα, από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ λήφθηκαν υπόψη οι γεννήσεις και οι θάνατοι για τα έτη 2022 και 2023, επομένως λαμβάνοντας υπόψη αθροιστικά τις γεννήσεις και τους θανάτους, υπολογίζεται ο πραγματικός πληθυσμός για το 2023. Τέλος, χρησιμοποιώντας τον ρυθμό μεταβολής, ο οποίος έχει υπολογιστεί σε ένα ικανό στατιστικό δείγμα, υπολογίζεται ο πληθυσμός βάσης για τα έτη 2024 και 2025.

Πίνακας 1 Πληθυσμός βάσης έτους 2025 για τις Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων. Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ & ίδια επεξεργασία.

ΠΕΡΙΟΧΗ	2011	2021	ΜΕΤΑΒ. ΠΛΗΘ.	ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒ.	2022 ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ	2023 ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ	2022 ΘΑΝΑΤΟΙ	2023 ΘΑΝΑΤΟΙ	2023	2024	2025
Δ.Ε. ΓΡΑΒΙΑΣ	2.073	1.811	-262	-13%	2	2	32	28	1.755	-188	1.567
Τ.Κ. ΓΡΑΒΙΑΣ	604	520	-84	-14%	1	1	12	9	501	-70	431
Τ.Κ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ	53	59	6	11%	0	0	1	1	57	6	63
Τ.Κ. ΒΑΡΓΙΑΝΗΣ	38	11	-27	-71%	0	0	1	0	10	-7	3
Τ.Κ. ΚΑΛΟΣΚΟΠΗΣ	358	346	-12	-3%	0	0	1	1	344	-12	332
Τ.Κ. ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΝ	523	422	-101	-19%	0	0	4	12	406	-78	328
Τ.Κ. ΜΑΡΙΟΛΑΤΑΣ	368	368	0	0%	1	0	11	5	353	0	353
Τ.Κ. ΟΙΝΟΧΩΡΙΟΥ	58	35	-23	-40%	0	0	2	0	33	-13	20
Τ.Κ. ΣΚΛΗΘΡΟΥ	71	50	-21	-30%	0	1	0	0	51	-15	36
Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ	1.673	1.123	-550	-33%	0	0	4	1	1.118	-120	998
Τ.Κ. ΜΑΥΡΟΛΙΘΑΡΙΟΥ	491	115	-376	-77%	0	0	0	0	115	-88	27
Τ.Κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΙΑΚΟΥ	518	272	-246	-47%	0	0	1	0	271	-129	142
Τ.Κ. ΚΑΣΤΡΙΩΤΙΣΣΗΣ	118	115	-3	-3%	0	0	1	0	114	-3	111
Τ.Κ. ΜΟΥΣΟΥΝΙΤΣΗΣ	165	187	22	13%	0	0	1	1	185	25	210
Τ.Κ. ΠΑΝΟΥΡΓΙΑ	196	213	17	9%	0	0	1	0	212	18	230
Τ.Κ. ΠΥΡΑΣ	65	102	37	57%	0	0	0	0	102	58	160
Τ.Κ. ΣΤΡΟΜΗΣ	120	119	-1	-1%	0	0	0	0	119	-1	118

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

Α10.2.1.1 Σενάριο 1 – Σενάριο τάσεων ή μηδενικής λύσης - Πληθυσμιακή προσέγγιση

Το πληθυσμιακό Σενάριο 1 (σενάριο υφιστάμενων τάσεων), αφορά την παραδοχή ότι η πληθυσμιακή εξέλιξη των οικισμών των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων θα ακολουθήσει τον ρυθμό της δεκαετίας 2011-2021. Πραγματοποιείται εκτίμηση πληθυσμού για το έτος-στόχο 2040, όπως παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα.

Κατόπιν υπολογίστηκε ο εκτιμώμενος πληθυσμός του έτους-στόχου 2040, και 2030, σύμφωνα με τον πληθυσμό βάσης του 2025, και τον ΜΕΡΜ της δεκαετίας 2011-2021, λαμβάνοντας υπόψιν την τιμή του ΜΕΡΜ για κάθε Δημοτική Ενότητα, δηλαδή για το έτος 2040 είναι 1287 και 604 κάτοικοι αντίστοιχα σε κάθε ενότητα και για το έτος 2030 υπολογίζονται 1467 και 844 κάτοικοι σε κάθε ενότητα.

Πίνακας 2 Σενάριο τάσεων ή μηδενικής λύσης-πληθυσμιακή προσέγγιση.

	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ				ΜΕΡΜ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ 2040	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ 5ΕΤΙΑΣ 2030
	1991	2001	2011	2021				
Δ.Ε. ΓΡΑΒΙΑΣ	2301	2274	2073	1811	-0,013	1567	1287	1467
Τ.Κ. ΓΡΑΒΙΑΣ	730	699	604	520	-0,013	431	354	404
Τ.Κ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ	167	83	53	59	-0,013	63	52	59
Τ.Κ. ΒΑΡΓΙΑΝΗΣ	49	33	38	11	-0,013	3	2	3
Τ.Κ. ΚΑΛΟΣΚΟΠΗΣ	128	228	358	346	-0,013	332	273	311
Τ.Κ. ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΝ	689	549	523	422	-0,013	328	269	307
Τ.Κ. ΜΑΡΙΟΛΑΤΑΣ	377	569	368	368	-0,013	353	290	331
Τ.Κ. ΟΙΝΟΧΩΡΙΟΥ	92	60	58	35	-0,013	20	16	19
Τ.Κ. ΣΚΛΗΘΡΟΥ	69	53	71	50	-0,013	36	30	34
Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ	506	848	1.673	1.123	-0,033	998	604	844
Τ.Κ. ΜΑΥΡΟΛΙΘΑΡΙΟΥ	80	104	491	115	-0,033	27	16	23
Τ.Κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΙΑΚΟΥ	108	307	518	272	-0,033	142	86	120
Τ.Κ. ΚΑΣΤΡΙΩΤΙΣΣΗΣ	30	52	118	115	-0,033	111	67	94
Τ.Κ. ΜΟΥΣΟΥΝΙΤΣΗΣ	82	81	165	187	-0,033	210	127	177
Τ.Κ. ΠΑΝΟΥΡΓΙΑ	70	220	196	213	-0,033	230	139	195
Τ.Κ. ΠΥΡΑΣ	73	13	65	102	-0,033	160	97	135
Τ.Κ. ΣΤΡΟΜΗΣ	63	71	120	119	-0,033	118	71	100

Στο σενάριο 1 - μηδενικής λύσης για το έτος-στόχο 2030, η Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ εκτιμάται ότι σε σχέση με το 2025 θα παρουσιάσει πληθυσμιακή μείωση 15% και για το έτος- στόχο 2040 θα παρουσιάσει πληθυσμιακή μείωση 40%.

Στο σενάριο 1 - μηδενικής λύσης για το έτος-στόχο 2030, η Δ.Ε. ΓΡΑΒΙΑΣ, εκτιμάται ότι σε σχέση με το 2025 θα παρουσιάσει πληθυσμιακή μείωση 6%, και για το έτος- στόχο 2040 θα παρουσιάσει πληθυσμιακή μείωση 18%.

Το πληθυσμιακό σενάριο μηδενικής λύσης κρίνεται συντηρητικό, καθώς δεν λαμβάνεται υπόψιν η προοπτική ανάπτυξης του Δήμου με την εφαρμογή των προτάσεων του ΤΠΣ.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

Α10.2.1.2 Σενάριο 2- Σενάριο ήπιας παρέμβασης - Πληθυσμιακή προσέγγιση

Το εναλλακτικό σενάριο 2 - ήπιας παρέμβασης αφορά την παραδοχή ότι η πληθυσμιακή εξέλιξη των οικισμών της Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ θα ακολουθήσει τον ρυθμό της δεκαετίας 1991-2001. Ειδικότερα, στη Δ.Ε. Γραβιάς καταγράφεται συνεχής μείωση σε όλες τις δεκαετίες (-1,2% την περίοδο 1991–2001, -8,8% το 2001–2011 και -12,6% το 2011–2021). Στη Δ.Ε. Καλλιέων, αντίθετα, σημειώθηκε εντυπωσιακή αύξηση πληθυσμού μέχρι το 2011 (+67,6% και +97,3% αντίστοιχα), η οποία όμως αντιστράφηκε την τελευταία δεκαετία με έντονη μείωση (-32,9%).

Υιοθετείται η άποψη ότι θα προκύψει σημαντική αύξηση στη Δ.Ε. Καλλιέων των αντίστοιχων δημογραφικών δεικτών (αύξηση αριθμού γεννήσεων) και ικανοποιητική αύξηση στη Δ.Ε. Γραβιάς. Το σενάριο αυτό εστιάζει στην αναβάθμιση των οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών συνθηκών χωρίς να στηρίζεται στην αύξηση του πληθυσμού. Με την εφαρμογή των δράσεων και μέτρων που προβλέπει το παρόν σενάριο του ΤΠΣ, αναμένεται βελτίωση της ποιότητας ζωής, αναζωογόνηση της τοπικής οικονομίας μέσα από εξειδικευμένους τομείς (όπως ο αγροτουρισμός και οι βιώσιμες γεωργικές πρακτικές), καθώς και προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Πίνακας 3 Σενάριο ήπιας παρέμβασης-πληθυσμιακή προσέγγιση.

	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ				ΜΕΡΜ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
	1991	2001	2011	2021			2040	5ΕΤΙΑΣ 2030
Δ.Ε. ΓΡΑΒΙΑΣ	2301	2274	2073	1811	-0,001	1567	1543	1559
Τ.Κ. ΓΡΑΒΙΑΣ	730	699	604	520	-0,001	431	425	429
Τ.Κ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ	167	83	53	59	-0,001	63	63	63
Τ.Κ. ΒΑΡΓΙΑΝΗΣ	49	33	38	11	-0,001	3	3	3
Τ.Κ. ΚΑΛΟΣΚΟΠΗΣ	128	228	358	346	-0,001	332	328	331
Τ.Κ. ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΝ	689	549	523	422	-0,001	328	323	326
Τ.Κ. ΜΑΡΙΟΛΑΤΑΣ	377	569	368	368	-0,001	353	348	351
Τ.Κ. ΟΙΝΟΧΩΡΙΟΥ	92	60	58	35	-0,001	20	20	20
Τ.Κ. ΣΚΛΗΘΡΟΥ	69	53	71	50	-0,001	36	35	36
Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ	506	848	1.673	1.123	0,068	998	2679	1387
Τ.Κ. ΜΑΥΡΟΛΙΘΑΡΙΟΥ	80	104	491	115	0,068	27	72	37
Τ.Κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΙΑΚΟΥ	108	307	518	272	0,068	142	382	198
Τ.Κ. ΚΑΣΤΡΙΩΤΙΣΣΗΣ	30	52	118	115	0,068	111	298	154
Τ.Κ. ΜΟΥΣΟΥΝΙΤΣΗΣ	82	81	165	187	0,068	210	562	291
Τ.Κ. ΠΑΝΟΥΡΓΙΑ	70	220	196	213	0,068	230	618	320
Τ.Κ. ΠΥΡΑΣ	73	13	65	102	0,068	160	429	222
Τ.Κ. ΣΤΡΟΜΗΣ	63	71	120	119	0,068	118	317	164

Η προσέγγιση αυτού του σεναρίου, ήπιας παρέμβασης, αποσκοπεί στη διασφάλιση βιώσιμης ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής, προσαρμοσμένης στα δημογραφικά δεδομένα της περιοχής, χωρίς να στηρίζεται σε δημογραφική ανάκαμψη ή δημοσιονομική ανάπτυξη που προϋποθέτει πληθυσμιακή αύξηση.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

Α10.2.1.3 Σενάριο δυναμικής παρέμβασης - Πληθυσμιακή προσέγγιση

Ακολουθώντας τον ρυθμό της δεκαετίας 2001-2011, η οποία σηματοδοτεί μία περίοδο σημαντικής δημοσιονομικής ανάπτυξης, παρόμοια με αυτή που προσβλέπει το σενάριο ήπιας παρέμβασης, γίνεται η παραδοχή ότι η πληθυσμιακή εξέλιξη των οικισμών της Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ θα ακολουθήσει ραγδαία αύξηση πληθυσμού και η Δ.Ε. Γραβιάς μία σχετική σταθεροποίηση πληθυσμιακής εξέλιξης.

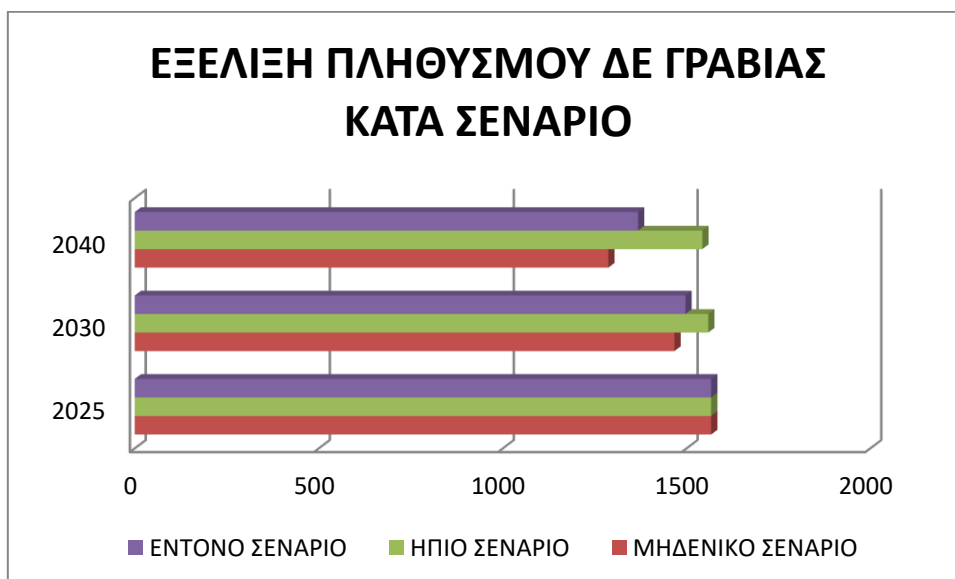
Πίνακας 4 Σενάριο δυναμικής παρέμβασης-πληθυσμιακή προσέγγιση.

	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ				ΜΕΡΜ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ 2040	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ 5ΕΤΙΑΣ 2030
	1991	2001	2011	2021				
Δ.Ε. ΓΡΑΒΙΑΣ	2301	2274	2073	1811	-0,009	1567	1368	1497
Τ.Κ. ΓΡΑΒΙΑΣ	730	699	604	520	-0,009	431	377	412
Τ.Κ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ	167	83	53	59	-0,009	63	55	61
Τ.Κ. ΒΑΡΓΙΑΝΗΣ	49	33	38	11	-0,009	3	3	3
Τ.Κ. ΚΑΛΟΣΚΟΠΗΣ	128	228	358	346	-0,009	332	290	318
Τ.Κ. ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΝ	689	549	523	422	-0,009	328	286	313
Τ.Κ. ΜΑΡΙΟΛΑΤΑΣ	377	569	368	368	-0,009	353	308	337
Τ.Κ. ΟΙΝΟΧΩΡΙΟΥ	92	60	58	35	-0,009	20	17	19
Τ.Κ. ΣΚΛΗΘΡΟΥ	69	53	71	50	-0,009	36	31	34
Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ	506	848	1.673	1.123	0,097	998	4003	1586
Τ.Κ. ΜΑΥΡΟΛΙΘΑΡΙΟΥ	80	104	491	115	0,097	27	108	43
Τ.Κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΙΑΚΟΥ	108	307	518	272	0,097	142	571	226
Τ.Κ. ΚΑΣΤΡΙΩΤΙΣΣΗΣ	30	52	118	115	0,097	111	445	177
Τ.Κ. ΜΟΥΣΟΥΝΙΤΣΗΣ	82	81	165	187	0,097	210	841	333
Τ.Κ. ΠΑΝΟΥΡΓΙΑ	70	220	196	213	0,097	230	924	366
Τ.Κ. ΠΥΡΑΣ	73	13	65	102	0,097	160	642	254
Τ.Κ. ΣΤΡΟΜΗΣ	63	71	120	119	0,097	118	473	187

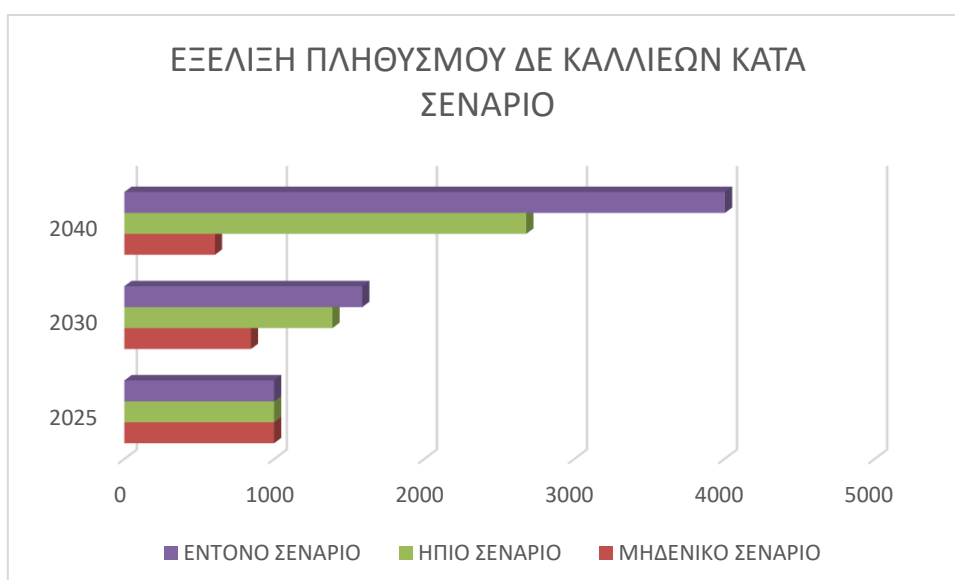
Το σενάριο αυτό, αν και παρουσιάζει συγκριτικά τη μεγαλύτερη πληθυσμιακή αύξηση στην περιοχή μελέτης, δεν κρίνεται ρεαλιστικό.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

Γράφημα 1 Σενάρια πληθυσμιακής εξέλιξης για τη Δ.Ε. ΓΡΑΒΙΑΣ

Γράφημα 2: Σενάρια πληθυσμιακής εξέλιξης για τη Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ

Ανάπτυξη Μελλοντικής εξέλιξης της περιοχής

Τα Σενάρια εστιάζουν στην αναμενόμενη ανάπτυξη ανά τομέα (οικονομία, περιβάλλον, πολιτισμός, τεχνικές υποδομές) και διαφοροποιούνται, πέρα από την πρόβλεψη των προγραμματικών μεγεθών, ως προς το μέγεθος της παρέμβασης, ήτοι το είδος, την έκταση και τους όρους/περιορισμούς δόμησης.

Α10.2.2. Στρατηγικοί Στόχοι και Προτεραιότητες ΤΠΣ

Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις εκπόνησης του Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου (ΤΠΣ), το παρόν αποτελεί το πρώτο επίπεδο πολεοδομικού σχεδιασμού, ενώ συνιστά ένα καθοριστικό ρυθμιστικό χωρικό σχέδιο βάσει του οποίου καθορίζονται οι κανόνες για τη χρήση της γης, τη δόμηση και την εν γένει εκμετάλλευση του εδάφους στον αστικό και τον εξωαστικό χώρο. Ως γενικός στόχος αυτής της διαδικασίας διαμόρφωσης και αξιολόγησης των σεναρίων

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

προκρίνεται η διαμόρφωση ενός - κοινώς αποδεκτού- χωρικού πρότυπου για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και οργάνωση στο σύνολο του Δήμου, ώστε να αποτελέσει τον πυλώνα πάνω του οποίου θα καθοριστούν -σε επόμενο Στάδιο της μελέτης- οι βασικές κατηγορίες περιοχών που καλείται να καθορίσει το ΤΠΣ, και συγκεκριμένα οι οικιστικές περιοχές (ΟΙΚ), όπως και οι περιοχές παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (ΠΕΔ), οι περιοχές προστασίας (ΠΕΠ) αλλά και οι περιοχές εκείνες που διέπονται από το ειδικό νομικό καθεστώς (ΠΕΚ), και οι περιοχές ελέγχου χρήσεων γης (ΠΕΧ).

Οι **έξι (6) βασικοί στρατηγικοί στόχοι** που καθορίζουν τις προτεραιότητες για τη βιώσιμη χωρική ανάπτυξη των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων - καθώς και κριτήρια αξιολόγησης των σεναρίων χωρικής ανάπτυξης που αναλύονται στη συνέχεια - λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα από τη αναγνώριση της περιοχής, τις εκτιμήσεις, τις αναπτυξιακές προοπτικές, τις κατευθύνσεις του υπερκείμενου χωρικού σχεδιασμού, τη SWOT ανάλυση και τις πολιτικές προστασίας φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος είναι οι εξής:

- 1) Για την **ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**: Στόχος η συγκράτηση του πληθυσμού ιδιαίτερα στους μικρούς οικισμούς, η αύξηση αυτού και η μείωση του δείκτη γήρανσης.
- 2) Για την **ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ**: Στόχος η βιώσιμη ανάπτυξη των μεγαλύτερων οικισμών των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων, όπου συγκεντρώνονται οι κεντρικές λειτουργίες, η πολεοδομική οργάνωση των περιοχών παραγωγικών δραστηριοτήτων, η αποφυγή των συγκρούσεων χρήσεων γης, ο περιορισμός των ανισοτήτων, η αύξηση της ελκυστικότητας της υπαίθρου και η ενίσχυση της συμπληρωματικότητας και ισορροπίας μεταξύ αστικών κέντρων και των μικρών οικισμών.
- 3) Για το **ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**: Στόχος η Προστασία, ενίσχυση και ανάδειξη των πολιτιστικών και φυσικών πόρων, η αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής.
- 4) Για την **ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**: Στόχος η ενδυνάμωση του πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα και η οργάνωση των παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με την ανάπτυξη ενός σύγχρονου, εξωστρεφούς και καινοτόμου παραγωγικού συστήματος.
- 5) Για τα **ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ**: Στόχος η βελτίωση των μεταφορικών υποδομών, η ενίσχυση της συνδεσιμότητας και η βελτίωση των λοιπών τεχνικών και περιβαλλοντικών υποδομών.
- 6) Για τις **ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ**: Στόχος η βελτίωση των κοινωνικών υποδομών, η ενίσχυση της χωρικής συνοχής και της ενδογενούς ανάπτυξης.

Άξονες προτεραιότητας για το ΤΠΣ αποτελούν :

1. Ισχυροποίηση του ρόλου των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων, καθιστώντας την περιοχή ως ως ιστορικός, πολιτιστικός, μορφωτικός και τουριστικός πόλος διεθνούς εμβέλειας.
2. Ενίσχυση των σχέσεων συνεργασίας των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων με τους όμορους Δήμους και των διαπεριφερειακών σχέσεων με την Περιφέρεια Αττικής τόσο για την τουριστική δραστηριότητα όσο και για τομείς που δρουν συμπληρωματικά με αυτή.
3. Προστασία και ανάπτυξη του Πρωτογενή τομέα και η ενίσχυση του αγροδιατροφικού συμπλέγματος.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

4. Οργάνωση του χώρου με ρεαλισμό και προοπτική. Μείωση συγκρούσεων μεταξύ ασύμβατων χρήσεων γης.
5. Ενίσχυση του τουρισμού με την οργάνωση και ανάδειξη του φυσικού - πολιτιστικού – αρχαιολογικού αποθέματος των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων και σύνδεση του τουρισμού με την τοπική πολιτιστική κληρονομιά και το φυσικό περιβάλλον. Ενίσχυση περιηγητικής, αγροτουριστικής και εκπαιδευτικής δραστηριότητας
6. Βελτίωση της συνδεσιμότητας των οικισμών του Δήμου μεταξύ τους καθώς και με τους όμορους Δήμους.
7. Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος στους μεγάλους οικισμούς με πρόβλεψη δράσεων βιώσιμης αστικής κινητικότητας, αύξηση των χώρων πρασίνου.

A10.2.3. Περιγραφή σεναρίων

Η μελέτη του ΤΠΣ Τανάγρας εξετάζει τρία (3) εναλλακτικά σενάρια ανάπτυξης και οργάνωσης του χώρου λαμβάνοντας τους παραπάνω στόχους και προτεραιότητες και με βάση τις κατηγορίες των περιοχών του ν. 4447/2016 (με την τροποποίηση αυτού) και τις γενικές ή ειδικές χρήσεις γης του Π.Δ. 59/2018. Στην παρούσα μελέτη εξετάζονται καταρχήν το μηδενικό σενάριο (σενάριο υφιστάμενων τάσεων), το οποίο ουσιαστικά δεν προτείνει παρεμβάσεις στην περιοχή μελέτης μέσω του ΤΠΣ, καθώς αποτυπώνει την υφιστάμενη θεσμοθετημένη και πραγματική κατάσταση, με την υπόθεση ότι δεν θα προχωρήσει προς θεσμοθέτηση και υλοποίηση το ΤΠΣ. Εν συνεχεία περιγράφονται δύο (2) ακόμη σενάρια χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης στο πλαίσιο του σχεδιασμού του ΤΠΣ.

Το σενάριο 2 – Σενάριο Ήπιας Παρέμβασης, κατόπιν εκτίμησης της διαμορφωμένης κατάστασης, των νέων δεδομένων και των υφιστάμενων μελετών προτείνει κάποιες ουσιαστικές και ορθολογικές παρεμβάσεις στην περιοχή μελέτης για τις δύο δημοτικές ενότητες που εξετάζονται. Προχωρεί σε προτάσεις θεσμοθέτησης χρήσεων γης και σε προτάσεις όπως επιβάλει ο σύγχρονος υπερκείμενος σχεδιασμός όπως: την πολεοδόμηση των οικισμών, τη δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων, τον περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης και της άναρχης χωροθέτησης μονάδων του δευτερογενούς τομέα, την χωροθέτηση ζωνών ΑΠΕ και μεταλλευτικών ζωνών, την ανάπτυξη του τουρισμού, την προστασία της αγροτικής γης, την εξασφάλιση συνθηκών πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών, την αντιμετώπιση των συνθηκών της κλιματικής αλλαγής λαμβάνοντας προληπτικά μέτρα για μετριασμό των επιπτώσεων του δευτερογενούς τομέα.

Το σενάριο 3 – Σενάριο έντονης Παρέμβασης, αποτελεί ένα έντονα παρεμβατικό σενάριο με το οποίο επιχειρείται μεγαλύτερης έντασης χωρική οργάνωση στο σύνολο του Δήμου, συγκριτικά με το προηγούμενο σενάριο 2. Το σενάριο 3 δίνει έμφαση στην πολεοδομική οργάνωση των περιοχών ΠΕΔ, στην χωρικά μεγαλύτερη ανάπτυξη της δραστηριότητας του δευτερογενούς τομέα και την προώθηση των ΑΠΕ. Και τα δύο νέα σενάρια χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης χειρίζονται το σύνολο των οικισμών που απαρτίζουν της Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων και το σύνολο των προστατευμένων περιοχών του φυσικού περιβάλλοντος (όσων υπάγονται σε ειδικά νομικά καθεστώτα προστασίας). Οι κατηγορίες των περιοχών που προτείνονται και σημειώνονται με ευρύτερη ενδεικτική ενότητα χώρου θα καθοριστούν στο 2ο Στάδιο της μελέτης. Παρακάτω περιγράφονται συνοπτικά το μηδενικό

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

(σενάριο 1) και τα δύο προτεινόμενα σενάρια χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης, (σενάρια 2 και 3).

Α10.2.3.1 Συνοπτική Περιγραφή Σεναρίου 1 – Υφιστάμενων Τάσεων - Μηδενικό Σενάριο

Το Σενάριο 1 μηδενικό σενάριο (Υφιστάμενων Τάσεων), συνίσταται στην διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης στην περιοχή. Στο Σενάριο αυτό διατηρείται το ισχύον θεσμικό καθεστώς στους οικισμούς και στην εκτός σχεδίου περιοχή, ενώ δεν προβλέπονται αναπτυξιακές παρεμβάσεις ούτε προτάσεις επίλυσης των υφιστάμενων προβλημάτων και ειδικότερα:

Ως προς την ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Γίνεται η παραδοχή ότι η πληθυσμιακή εξέλιξη των οικισμών των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων θα ακολουθήσει τον ρυθμό της δεκαετίας 2011-2021. Στη Δ.Ε. Γραβιάς αναμένεται πληθυσμιακή μείωση 6% για το έτος στόχο 2030 και 18% για το έτος- στόχο 2040, ενώ στη Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ αναμένεται πληθυσμιακή μείωση 15% για το έτος στόχο 2030 και 40% για το έτος- στόχο 2040.

Ως προς την ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

- Μη εφικτή μελλοντική ένταξη σε ευρύτερο σχέδιο, καθώς η επανέγκριση / αναοριοθέτηση έχει τεθεί ως ρητή προϋπόθεση της πολεοδόμησης. Διατήρηση των οικισμών με τη σημερινή τους μορφή αλλά χωρίς νομίμως καθορισμένη οριοθέτηση μετά την απόφαση του ΣΤΕ που έχει ακυρώσει αποφάσεις οριοθέτησης οικισμών των Νομαρχών.
- Μη επικαιροποίηση αναγκών σε κοινωνική υποδομή και οι λοιπές πολεοδομικές παράμετροι βάσει των νέων πολεοδομικών προτύπων (ΥΑ/2024, ΦΕΚ 200Δ),
- Διατήρηση ατελειών στη χάραξη των ορίων οικισμών.
- Διατήρηση ανακολουθιών μεταξύ θεσμοθετημένης κατάστασης και υφιστάμενων αναγκών, σε ότι αφορά στις χρήσεις γης κλπ
- Ελλείψεις στον σχεδιασμό κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων.
- Συνέχιση της έλλειψης δικτύου πεζοδρόμων στους οικισμούς.
- Δυστοκία στην έκδοση οικοδομικών αδειών λόγω ασαφούς θεσμικού πλαισίου.
- Δεν προβλέπονται παρεμβάσεις ανάπλασης.

Ειδικότερα:

- Για την Γραβιά- Δ.Ε. Γραβιάς (έδρα της Δ.Ε. Γραβιάς) θα διατηρηθεί ο σχεδιασμός που υφίσταται εδώ και 25 χρόνια και εκ των πραγμάτων είναι ανεπίκαιρος. Πιο συγκεκριμένα θα εξακολουθεί να ισχύει ένα ρυμοτομικό σχέδιο που παραπέμπει σε αστική διανομή και όχι σε πολεοδομική μελέτη, χωρίς καθορισμούς κοινωφελών και κοινόχρηστων χώρων, σαφών ρυμοτομικών και οικοδομικών γραμμών, πεζοδρόμων, χώρων στάθμευσης κλπ.
- Για την Βάργιανη - Δ.Ε. Γραβιάς : Σύμφωνα με το ΦΕΚ 679/Δ/2004 έλαβε περιορισμούς και όρους δόμησης ως «ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ», ωστόσο δεν κατηγοριοποιήθηκε ως τέτοιος, ούτε προστατεύεται, με αποτέλεσμα η μη σαφής πολεοδομική ρύθμιση να καθιστά τον οικισμό ευάλωτο σε αλλοίωση των χαρακτηριστικών του.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- Για τον Αποστολιά - Δ.Ε. Γραβιάς: ο οικισμός Αποστολιάς (Δ.Ε. Γραβιάς) , του οποίου η οριοθέτηση ανακλήθηκε λόγω παραχώρησης δασικής έκτασης στην κοινότητα Αποστολιάς και έκτοτε δεν επαναπροσδιορίστηκαν τα όρια του οικισμού έως σήμερα, παραμένει σε καθεστώς ασάφειας.
- Τέλος, για τους οικισμούς της Δ.Ε. Γραβιάς, Καλοσκοπή, Οινοχώρι, Μαριολάτα, Σκλήθρον, και της Δ.Ε. Καλλιέων Μαυρολιθάρι, Πανουργιάς, Πυρά, Στρώμη, Καστριώτισσα και Μουσούνιτσα, οι οποίοι έχουν χαρακτηριστεί ως στάσιμοι οικισμοί, ως παρουσιαζόμενοι στασιμότητα ανάπτυξης, δυνάμει της υπ' αρ. Γ.35468/1417/21-06-1983 υπουργικής απόφασης (ΦΕΚ 292/Δ/12-07-1983), μη οριοθετημένοι, προ '23, στερούμενοι εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου δε θα πραγματοποιηθεί οριοθέτηση και ως εκ τούτου θα διαιωνιστεί η απουσία κάθε πολεοδομικού σχεδιασμού στην περιοχή.

Ως προς την ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ–ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

για τον πρωτογενή τομέα προβλέπεται:

- Περιορισμός των εκτάσεων γεωργικής γης από την πίεση που δέχεται από ασύμβατες ανταγωνιστικές χρήσεις (π.χ. ΑΠΕ, Φ/Π, Μεταλλεία, κλπ.) και μη καθορισμός περιοχών προστασίας αυτής με συνέπεια την ύφεση της αγροτικής παραγωγής και τη μείωση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών προϊόντων.
- Μίξη ασύμβατων δραστηριοτήτων του πρωτογενή τομέα με δραστηριότητες ασύμβατες του δευτερογενή ή και του τριτογενή τομέα με συνέπεια την αύξηση των συγκρούσεων χρήσεων γης και την ρύπανση του περιβάλλοντος (εδάφους κλπ.).
- Απουσία σύγχρονων εγγειοβελτιωτικών έργων.
- Συνέχιση της έλλειψης ταυτότητας των Δ.Ε. Γραβιάς-Καλλιέων όσον αφορά τα παραγόμενα προϊόντα του πρωτογενή τομέα και τη σύνδεσή του με τον τουρισμό.

για τον δευτερογενή τομέα προβλέπεται:

- Μεγέθυνση των συγκρούσεων χρήσεων γης, μεταξύ οικιστικών, αγροτικών και βιομηχανικών, εμπορικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων.
- Άναρχη χωροθέτηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα στον εξωαστικό χώρο, κατά μήκος των κύριων οδικών αξόνων.
- Οχλήσεις στη γύρω περιοχή.
- Ελλιπής αντιμετώπιση της διαχείρισης των αποβλήτων και των φυσικών πόρων.
- Άναρχη και διάσπαρτη ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων με την εξόρυξη βωξίτη.
- Απουσία κανονιστικού πλαισίου για την περιβαλλοντική αναβάθμιση και προστασία του τοπίου της περιοχής της εξορμητικής δραστηριότητας.

Όσον αφορά τον τριτογενή τομέα, προβλέπεται:

- Αναπτυξιακή στασιμότητα του τριτογενούς τομέα.
- Συνέχιση της έλλειψης υποδομών τουρισμού και ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων.
- Απουσία καινοτόμων δράσεων και νέων τεχνολογιών.

Αναφορικά με τις μεταφορές και τεχνικές υποδομές προβλέπονται τα εξής:

- Απουσία πρόβλεψης διατροφικών και συνδυασμένων μεταφορών.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- Ελλείψεις σε αστικό οδικό δίκτυο.
- Δεν προωθούνται αναπλάσεις στους οικισμούς.
- Έλλειψη αντιπλημμυρικών έργων.
- Παραμένει μη ολοκληρωμένη η χρήση δικτύου οπτικών ινών και άλλων δικτύων μέσα στον αστικό ιστό, με υπολειτουργία και ελλιπή στελέχωση εργατικού δυναμικού στα έργα τεχνικής υποδομής, για την ικανοποιητική εξασφάλιση ποιότητας ζωής των κατοίκων.
- Έλλειψη έργων απορροής ομβρίων.

Όσον αφορά την **περιβαλλοντική υποδομή** της περιοχής μελέτης, αναμένεται ότι :

- Διατήρηση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης από την άναρχη χωροθέτηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων δευτερογενούς τομέα.
- Έλλειψη αντιμετώπισης χωρικού προσδιορισμού των αναγκών προσωρινής στέγασης πληθυσμού σε περίπτωση φυσικών καταστροφών.
- Διατήρηση της περιβαλλοντικής όχλησης από την ανοργάνωτη εξορυκτική δραστηριότητα και χωρίς μεταβατικές ζώνες προστασίας σε εγγύτητα με τις οικιστικές περιοχές και τη γεωργική γη.
- Έλλειψη οριοθέτησης ρεμάτων.
- Νέες διεκδικήσεις ένταξης έργων σε προγράμματα χρηματοδότησης δε θα υπακούουν σε ενιαίο πλαίσιο χωρικής και χρονικής ιεράρχησης.
- Αδυναμία σύνδεσης μεγάλων έργων με προγράμματα χρηματοδότησης .

Τα κρίσιμα ζητήματα, που αντιμετωπίζει το **φυσικό περιβάλλον** αναμένεται να επιδεινωθούν στο μέλλον. Πιθανές επιπτώσεις περιλαμβάνουν:

- Διατήρηση κινδύνου εμφάνισης πυρκαγιών και πλημμυρικών φαινομένων.
- Συνέχεια της υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος, ιδίως στη Δ.Ε. Καλλιέων από την ανοργάνωτη χωροθέτηση εγκαταστάσεων ΑΠΕ.
- Απουσία καθορισμού νέων περιοχών αξιόλογων τοπίων και στοιχείων της πολιτισμικής κληρονομιάς
- Καθότι πρόκειται κυρίως για ορεινό όγκο, θα συνεχίσουν να ισχύουν οι "οριζόντιου" χαρακτήρα προστατευτικές ρυθμίσεις για επιμέρους εκτάσεις που υπάγονται σε αυτές (δασική νομοθεσία, αρχαιολογική νομοθεσία, νομοθεσία για τα ρέματα, περιοχές natura κλπ.), με αποτέλεσμα την απουσία ρυθμίσεων για την προστασία και ανάδειξη του συνόλου της περιοχής.

Όσον αφορά το **πολιτιστικό περιβάλλον**

- Αλλοίωση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των οικισμών.
- Έλλειψη σχετικών δράσεων προστασίας των παραδοσιακών και ιστορικών οικισμών.
- Κατεδάφιση σημαντικών κτηρίων.
- Ελλιπής προστασία αξιόλογων και ενδιαφέροντων συνόλων.

Όσον αφορά την **κλιματική αλλαγή και την πολιτική προστασία:**

- Υπάρχει πιθανότητα επιδείνωσης της ερημοποίησης και των πλημμυρικών φαινομένων καθώς και αυξημένος κίνδυνος πυρκαγιών.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- Η κλιματική αλλαγή και η εντατικοποίηση των φαινομένων σε συνδυασμό με την έλλειψη σχετικών δράσεων πρόληψης και έργων αντιμετώπισης προκαλεί συνεχείς πλημμύρες και καταστροφές στην αγροτική παραγωγή αλλά και στα οικιστικά σύνολα.
- Η απουσία νέων χώρων καταφυγής σε περίπτωση έκτακτων αναγκών αποτελεί ακόμα ένα πρόβλημα.
- Υπάρχει κίνδυνος κατάρρευσης παλαιών κτιριακών αποθεμάτων και κίνδυνος καταστροφής των ασυντήρητων και απροστάτευτων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων.
- Οι κατευθύνσεις για την πολιτική προστασία θα εφαρμόζονται μεμονωμένα και τμηματικά και όχι στο πλαίσιο ενός ενιαίου σχεδιασμού εφαρμογής.
- Η έλλειψη ενός ενιαίου στρατηγικού σχεδιασμού θα οδηγήσει στην υποβάθμιση των προσπαθειών για ολοκληρωμένες χωρικές και κατ' επέκταση αναπτυξιακές δράσεις και επενδύσεις. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την επικράτηση μεμονωμένων και ιδιωτικών δράσεων, χωρίς ολιστική προσέγγιση με πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στο κοινωνικό σύνολο και τις τοπικές κοινωνίες.

Όσον αφορά τις **κοινωνικές υποδομές** θα διατηρηθούν τα προβλήματα χωρίς χωρικά μέτρα βελτίωσης:

- Έλλειψη καθορισμένων ΚΧ και Κ-Φ χώρων και των ειδικών χρήσεων στους οικισμούς.
- Μειωμένη προσβασιμότητα και υποδομές ΑμεΑ.
- Δεν επικαιροποιούνται οι ανάγκες για κοινωνικές υποδομές.
- Ανισότητα στην παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης σε οικισμούς, ειδικά σε επίπεδο Γυμνασίου και Λυκείου, λόγω των μεγάλων αποστάσεων, που δυσκολεύουν την πρόσβαση των μαθητών.
- Οι εκπαιδευτικές μονάδες είναι ευάλωτες σε φυσικές καταστροφές,
- Επιπλέον, δεν υπάρχει καταγραφή των κοινωνικών αναγκών σε εκπαίδευση, αθλητισμό, υγεία, πρόνοια κλπ., ενώ επιμένουν οι ελλείψεις σε κοινωνικές υποδομές.
- Περαιτέρω, οι όποιες προσπάθειες της πολιτείας για την άμβλυνση του κρίσιμου φαινομένου της μείωσης και γήρανσης του πληθυσμού, δεν θα συνεπικουρούνται από τις προβλέψεις του χωρικού σχεδιασμού. Ωστόσο, προτείνεται α) Εκπόνηση ειδικής μελέτης διερεύνησης δυνατοτήτων άσκησης πολιτικών τόνωσης του πληθυσμιακού και παραγωγικού δυναμικού της περιοχής (είτε σε επίπεδο Δήμου είτε σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας) και β) Διερεύνηση εφαρμογής εργαλείων αναβίωσης φθινόντων οικισμών, όπως τα Ειδικά Σχέδια Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης και Ανάπτυξης (ΕΣΠΕΡΑΑ), του Ν.4280/2014.

A10.2.3.1 Συνοπτική Περιγραφή Σεναρίου 2 – Ήπιας Παρέμβασης

Το Σενάριο 2 - Ήπιας Παρέμβασης αποτελεί μία ρεαλιστική και βιώσιμη προσέγγιση αποσκοπώντας στην ισορροπημένη ανάπτυξη της περιοχής, εκμεταλλεύόμενο τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα και αντιμετωπίζοντας αποτελεσματικά τις αδυναμίες και τις ελλείψεις. Λαμβάνει υπόψη την οικονομική εφικτότητα, τη διατήρηση και ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής αλλά και την προστασία και βελτίωση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

Επιπλέον, λαμβάνει υπόψη την ολοκλήρωση μέρους των μελλοντικών αναπτυξιακών έργων και επενδύσεων που αφορούν στα δίκτυα τεχνικής υποδομής, τον εξωαστικό χώρο, την βιομηχανία, τον τουρισμό και τον πολιτισμό, την βιομηχανία, τη μεταποίηση, τις κατασκευές, το εμπόριο και τις υπηρεσίες, αλλά και την εκτίμηση για την δημογραφική προσέγγιση.

Επικεντρώνεται ταυτόχρονα στην χωρική οργάνωση και των τριών παραγωγικών τομέων με οργάνωση των υποδοχέντων του δευτερογενή και τριτογενή τομέα, με διατήρηση και ενίσχυση της αγροτικής γης, την προώθηση του εναλλακτικού τουρισμού, την ανάδειξη του πλούσιου πολιτιστικού αποθέματος και στην ανάκαμψη του καθοριστικού ρόλου των οικισμών του. Το σενάριο συνδυαστικής ανάπτυξης παρεμβαίνει ουσιαστικά και καθολικά στη διαχείριση του χώρου (σε αντίθεση με το μηδενικό σενάριο), προτείνοντας μια σειρά μέτρων κατά επιμέρους θεματικό άξονα.

Στο Σενάριο 2 - Ήπιας παρέμβασης προτείνεται ο καθορισμός, -όπως αναλυτικά επεξηγείται- των:

1. «Περιοχών Προστασίας-ΠΕΠ» με Στόχο την:

- διατήρηση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων.
- διατήρηση της φυσικής κληρονομιάς και του τοπίου και την
- εξασφάλιση της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων

2. Περιοχές «Ειδικών Καθεστώτος» (ΠΕΚ)

3. «Περιοχές Ελέγχου Χρήσεων Γης (ΠΕΧ)» με σκοπό την ορθολογική κατανομή και συσχέτιση των χρήσεων γης, ώστε να αποφεύγονται πιθανές μεταξύ τους συγκρούσεις και ανεξέλεγκτη κατανάλωση φυσικών πόρων και

4. «Περιοχές Παραγωγικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (ΠΕΔ)» με σκοπό την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας.

Καθορισμός περιοχών ΠΕΧ εκτός σχεδίου με περιορισμό χρήσεων, ειδικότερα:

• ΠΕΧ Α- Ζώνη Γεωργικής Γης με Αστικές Χρήσεις

Προτείνεται ζώνη 800μ. από το κέντρο των μη οριοθετημένων οικισμών (Δ.Ε. Γραβιάς, Δ.Ε. Καλλιέων) ως γεωργική γη με δυνατότητα ανάπτυξης αστικών χρήσεων. Προωθείται στις ζώνες αυτές η γεωργική χρήση, αλλά επιτρέπεται η κατοικία και ο αγροτουρισμός. Εφόσον προκύψει η οριοθέτηση των οικισμών σε επόμενο στάδιο της μελέτης, η ζώνη αυτή θα δρα ως μεταβατική περιοχή από τον αστικό στον εξωαστικό χώρο.

• ΠΕΧ Β- Ζώνη Γεωργικής Γης και ανάπτυξης δευτερογενούς τομέα ΑΠΕ (Δ.Ε. Καλλιέων)

όπου επιτρέπεται η ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα σε συνδυασμό με τον δευτερογενή τομέα και δη την ανάπτυξη Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, κατά μήκος των κορυφών των ορεινών όγκων στα διοικητικά όρια εξ ανατολάς και εκ δυσμάς της Δ.Ε. Καλλιέων και κατά μήκος του υδρογραφικού δικτύου βορειοανατολικά και νοτιοδυτικά της Στρόμης. Στις ζώνες αυτές έχουν εντοπιστεί αιολικά πάρκα με άδεια λειτουργίας/παραγωγής, καθώς και μικροί υδροηλεκτρικοί σταθμοί.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- **ΠΕΧ Γ- Ζώνη Γεωργικής Γης (Δ.Ε. Γραβιάς)**

Πρόκειται για περιοχή Ελέγχου Χρήσεων με γεωργική χρήση που βρίσκεται κυρίως ανατολικά από τους οικισμούς Αποστολιά-Καστέλλια-Γραβιά-Μαριολάτα με σκοπό την προστασία της αγροτικής γης, με έμφαση την ενίσχυση της γεωργίας, στις και την έμφαση στις δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα. Ορίζεται από το Αχλαδόρεμα στο ανατολικό όριο της Δ.Ε. Γραβιάς με το Δ. Λαμιέων μέχρι το δρόμο για τον Αποστολιά-Καστελιών, στη συνέχεια ακολουθεί τα όρια της ελεγχόμενης κυνηγετικής περιοχής-όρια Αποστολιά-όρια Καστελιών και ακολουθεί το δρόμο προς Γραβιά. Περιλαμβάνει τους αγροτικούς αναδασμούς Γραβιάς και Μαριολάτας.

- **ΠΕΧ Γ1- Ζώνη Γεωργικής Γης Υψηλής Αξίας (Δ.Ε. Καλλιέων)**

Πρόκειται για μία συνεκτική ζώνη γεωργικής παραγωγής, στην οποία δεν έχουν υλοποιηθεί έργα υποδομής υποστήριξης της δραστηριότητας αυτής και καταλαμβάνει την έκταση που δημιουργήθηκε από τον αναδασμό της Στρώμης. Προτείνεται να ισχύσουν περιορισμοί των επιτρεπόμενων χρήσεων, στη βάση του άρθρου 14 ("Αγροτική χρήση") του ΠΔ 59/2018 (ΦΕΚ 114Α).

- **ΠΕΧ Δ – Ορεινοί όγκοι**

Καταλαμβάνει τους ορεινούς όγκους της περιοχής μελέτης, οι οποίοι δεν τελούν υπό κάποιο είδος προστασίας. Προτείνεται να εξετασθεί ως πρόταση η απαγόρευση των ΑΠΕ (με εξαίρεση , να επιτρέπονται μόνο Φ/Β Πάνελ στις οροφές και στέγες των κτηρίων) μετά από μια διαδικασία ώσμωσης με τους φορείς του υπερκείμενου σχεδιασμού. Στις περιοχές αυτές δεν επιτρέπονται δραστηριότητες μεσαίας και υψηλής όχλησης δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα. Περιλαμβάνουν αγροτεμάχια, βοσκοτόπους και λοιπές εκτάσεις που δεν ανήκουν στις προηγούμενες κατηγορίες. Προτείνεται να διατηρηθούν οι αρτιότητες στα σημερινά επίπεδα και να μην επιβληθεί ιδιαίτερα έντονος περιορισμός χρήσεων.

Βιώσιμη χωρική οργάνωση του δευτερογενή και τριτογενή τομέα: (Βιομηχανία-Μεταποίηση-Τουρισμός):

Καθορίζονται ΠΕΔ (Περιοχές Επιχειρηματικών παραγωγικών δραστηριοτήτων) ως εξής:

- **ΠΕΔ Α: Ζώνη Παραγωγικών Δραστηριοτήτων Χαμηλής και Μεσαίας Όχλησης (Δ.Ε. Γραβιάς)**

Η ζώνη αυτή χωροθετείται στη Δ.Ε. Γραβιάς, ανατολικά του οικισμού της Γραβιάς, επί του κεντρικού οδικού δικτύου, σε εγγύτητα με τον σιδηροδρομικό σταθμό του Μπράλου με σκοπό την ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων ήπιας όχλησης (συνεργεία, μεταποίηση κ.λπ.).

- **ΠΕΔ Β: Ζώνη βιοτεχνίας χαμηλής όχλησης (Σταυλισμένη Κτηνοτροφία και Μεταποίηση) (Δ.Ε. Καλλιέων και Δ.Ε. Γραβιάς)**

Χωροθετούνται δύο ζώνες για την ενίσχυση της παραδοσιακής νομαδικής και ημι-σταυλισμένης κτηνοτροφίας, η οποία αποτελεί κύριο παραγωγικό πυρήνα της περιοχής μελέτης, ιδιαίτερα στη Δ.Ε. Καλλιέων. Προβλέπεται η διατήρηση των υφιστάμενων σταυλισμένων μονάδων, ιδίως στη Στρώμη, και η ενθάρρυνση της βιολογικής κτηνοτροφίας και της παραγωγής πιστοποιημένων τοπικών προϊόντων. Η ρύθμιση αυτή στοχεύει στη βελτίωση της παραγωγικότητας, στη συγκράτηση του πληθυσμού και στην προώθηση του

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

πρωτογενούς τομέα με περιβαλλοντικά φιλικό τρόπο. Στη Δ.Ε. Καλλιέων, η ζώνη χωροθετείται, βόρεια του οικισμού της Στρόμης, μεταξύ της ζώνης ΠΕΧ-Γ1 και της ζώνης ΠΕΧ – Β και στη Δ.Ε. Γραβιάς, η ζώνη χωροθετείται βόρεια της ζώνης ΠΕΔ-Β, εξ ανατολάς του οικισμού Καστέλια.

- **ΠΕΔ Γ: Ζώνη Ανάπτυξης Χειμερινών Τουριστικών Δραστηριοτήτων (Δ.Ε. Καλλιέων)**

Περιλαμβάνει την περιοχή Σταυρού παρά τον οικισμό Αθανάσιου Διάκου με σκοπό την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων στο δυτικό τμήμα της Δ.Ε. Καλλιέων και στην τόνωση των οικισμών, μέσα από την προαγωγή των τουριστικών δραστηριοτήτων χειμερινού τουρισμού, αθλητικού και φυσιολατρικού τουρισμού, της αναψυχής και του πολιτισμού. Στο χιονοδρομικό κέντρο Αθανάσιος Διάκος προτείνεται οριοθέτηση περιοχής για την εξυπηρέτηση της ειδικής τουριστικής υποδομής και συντονισμός με τον όμορο Δήμο Λιδωρικίου για ανάπτυξη υποδομών κοινής ωφελείας στο οροπέδιο του όρους, καθώς και για συμπληρωματικές δραστηριότητες.

- **ΠΕΔ Δ-Ζώνη εξορυκτικής δραστηριότητας.**

Πρόκειται για την περιοχή όπου εντοπίζονται σήμερα τα ενεργά και μη ενεργά ορυχεία και μεταλλεία. Στη ζώνη αυτή, επιτρέπονται οι υπόγειες μεταλλευτικές δραστηριότητες σύμφωνα με τις ισχύουσες μεταλλευτικές διατάξεις εφόσον κι αν υπάρχουν ενεργά μεταλλευτικά δικαιώματα.

- **ΠΕΔ Ε: Ζώνη Τουρισμού-Αναψυχής**

Χωροθετούνται δύο ζώνες για την ενίσχυση της τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής. Η μία ζώνη προτείνεται να χωροθετηθεί ανατολικά του οικισμού Αθανάσιου Διάκου. Για αυτήν την περιοχή προτείνεται η ανάπτυξη κατασκευών προσαρμοσμένων στο περιβάλλον που να μην αλλοιώνουν τον δασικό χαρακτήρα της περιοχής, χρήσης ήπιας οικοτουριστικής ανάπτυξης, με σκοπό την διευκόλυνση της ολιγοήμερης διαμονής κοντά στο δάσος και την συμβολή όσο είναι δυνατό, στη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Η άλλη ζώνη προτείνεται να χωροθετηθεί βορειοανατολικά του οικισμού Πανουργιά, επί του κεντρικού οδικού δικτύου στην θέση «Βρύζες» με σκοπό την ήπια τουριστική ανάπτυξη, διατηρώντας το φυσικό κάλλος και τα πλούσια υδάτινα στοιχεία. Στη ζώνη αυτή δίνεται έμφαση στην ανάπτυξη φυσιολατρικών, πολιτιστικών και οικοτουριστικών

δραστηριοτήτων, καθώς και ανάπτυξη μικρών τουριστικών υποδομών (ξενώνες έως 50 κλίνες). Σκοπός της ζώνης αυτής είναι η δημιουργία μικρής κλίμακας οικογενειακών αγροτουριστικών μονάδων, με σεβασμό στο περιβάλλον και στις παραδοσιακές δραστηριότητες. Προβλέπονται υποδομές χαμηλής όχλησης, όπως αγροκτήματα, ξενώνες, τοπικά κέντρα γεύσεων και θεματικές διαδρομές. Η ενίσχυση των υφιστάμενων μονοπατιών, όπως το διεθνές Ε4 και οι διαδρομές Διάκος–Νταούτι, Στρόμη–Γκιώνα και Πυρά–Ηρακλής, θα συμβάλει στην ανάδειξη της περιοχής ως πρότυπου προορισμού περιηγητικού και εκπαιδευτικού τουρισμού.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

Καθορίζονται Περιοχές Ειδικής Προστασίας (ΠΕΠ) και Περιοχές Ειδικών Καθεστώτος (ΠΕΚ) και συγκεκριμένα:

Ως Περιοχές Προστασίας (ΠΕΠ), καθορίζονται:

ΠΕΠ Α- Ζώνες Προστασίας της Φύσης

Περιλαμβάνει όλες τις περιοχές του δικτύου natura 2000, ως εξής: οι αξιόλογες για τις ορεινές πλαγιές με αραιή βλάστηση περιοχές GR2440003 (ΕΖΔ) - GR2440004 (ΕΖΔ) - GR2440007 (ΖΕΠ) – Όρος Οίτη, οι αξιόλογες για τις ορεινές πλαγιές με αραιή βλάστηση περιοχές GR2450001 (ΕΖΔ) - GR2450008 (ΖΕΠ) – Όρη Βαρδούσια και η αξιόλογη για τις ορεινές πλαγιές με αραιή βλάστηση περιοχές GR2450002 (ΕΖΔ) - GR2450007 (ΖΕΠ) – Όρος Γκιώνα. Στην περιοχή επιβάλλεται απόλυτη προστασία με στόχο τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος. Η χρήση του χώρου περιορίζεται στις βασικές λειτουργίες που αφορούν τη διαχείριση των δασικών περιοχών. Εντός των ζωνών ΠΕΠ Απόλυτης Προστασίας της Φύσης προβλέπονται εγκαταστάσεις εξοπλισμού που σχετίζονται με την πυροπροστασία. Ταυτόχρονα, η περιοχή μπορεί να δέχεται λειτουργίες αναψυχής, σχετιζόμενες με την πεζοπορία και την ορειβασία. Είναι δυνατή η εγκατάσταση ορειβατικού καταφυγίου, στοιχειώδους υποδομής και μεγέθους που να μην υπερβαίνει τα 150 τ.μ., μετά από έγκριση του Ε.Ο.Τ. και σύμφωνη γνώμη της ΕΠΑΕ για την εξυπηρέτηση και ασφάλεια πεζοπόρων και ορειβατών. Ακόμα περιλαμβάνει την ελεγχόμενη κυνηγετική περιοχή Παρνασσίδα.

Ακόμα, εντοπίζονται οι ζώνες Κ344 «Ρεκάς-Γουρλομύτα-Γκιώνα» και Κ337 «Λευκαδιτίου (Συκιάς)». Σημαίνονται ως ειδικές ζώνες που επικάθονται και συνυπάρχουν με τις υπόλοιπες περιοχές, οι δε εκάστοτε όροι που τις διέπουν, προτείνεται να ισχύουν προσθετικά στις γενικές ρυθμίσεις των βασικών ζωνών και πάντα επί το αυστηρότερον. Ως ανάδραση προς τον υπερκείμενο σχεδιασμό κρίνεται αναγκαία η επανεξέταση των ορίων των ισχυόντων ΚΑΖ (από τον αρμόδιο φορέα) και η περιορισμένη τροποποίησή τους προκειμένου να εξαιρεθούν πλήρως από τα όριά τους τα τμήματα των θεσμοθετημένων οικισμών που εκ παραδρομής εμπίπτουν εντός αυτών. Παράλληλα θα πρέπει να επανεξεταστεί η δυνατότητα συνύπαρξης ΚΑΖ και λατομικών ζωνών. Η διάκριση των ανωτέρω ζωνών και οι επιμέρους παράμετροι που θα καθοριστούν κατά το στάδιο της αναλυτικής πρότασης θα έχουν ως γνώμονα μεταξύ άλλων και το Τοπίο (είτε ως δεδομένο προς προστασία για τα υψηλής αξίας, είτε ως δεδομένο προς διαχείριση για τα υποβαθμισμένα), σε εφαρμογή των σχετικών κατευθύνσεων του ΠΧΠ-ΑΜΘ/2018 και της κείμενης νομοθεσίας. Στο πλαίσιο αυτό θα εκτιμηθεί (κατά επιμέρους ζώνη) και η επαναφορά ή μη των όρων δόμησης στην εκτός σχεδίου περιοχή, στα προ της ψήφισης του Ν.4759/2020 επίπεδα.

ΠΕΠ Δ- Προστασία Πόσιμου Νερού: Οι περιοχές αυτές πρέπει να τύχουν προστασίας από κάθε μορφή ρύπανσης.

Στις περιοχές αυτές προτείνεται η απαγόρευση εξορυκτικών δραστηριοτήτων, τα λατομεία, οι εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μεγάλης κλίμακας, τα υδροηλεκτρικά έργα και κάθε άλλη βαριά παρέμβαση και γενικώς οχλούσες χρήσεις, καθώς και οποιοσδήποτε νέες δομημένες υποδομές που δεν συναρτώνται ευθέως με τους σκοπούς της προστασίας και της διαχείρισης της ζώνης.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

Σκοπός της ζώνης είναι η αποτελεσματική προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας και των οικολογικών λειτουργιών των ορεινών οικοσυστημάτων, η θωράκιση των υδάτινων πόρων και πηγών από ρυπαντικές ή υδρολογικά επιβαρυντικές παρεμβάσεις, καθώς και η προώθηση δραστηριοτήτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, επιστημονικής έρευνας και οικουρισμού, σε κλίμακα και ένταση πλήρως συμβατές με τη φέρουσα ικανότητα του χώρου.

Στο πλαίσιο της ζώνης επιτρέπονται αποκλειστικά δραστηριότητες χαμηλής έντασης που υπηρετούν τον σκοπό της προστασίας, και συγκεκριμένα η περιβαλλοντική εκπαίδευση, η επιστημονική παρατήρηση και παρακολούθηση οικοσυστημάτων, η σήμανση και συντήρηση υφιστάμενων μονοπατιών και σημείων ερμηνείας του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς και η συντήρηση των αναγκαίων δασικών και αντιπυρικών έργων.

Επιτρέπεται επίσης η παραδοσιακή βόσκηση, ώστε να διασφαλίζεται η αναγέννηση της βλάστησης και η ακεραιότητα των ενδιαιτημάτων. Προβλέπονται, ειδικότερα, η ίδρυση μικρής κλίμακας Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης σε κατάλληλη θέση (ενδεικτικά στη Μουσούνιτσα), η ανάπτυξη εκπαιδευτικής διαδρομής σύνδεσης Αθανασίου Διάκου – Πανουργιά – Γκιώνα με σημεία ερμηνείας του τοπίου και της βιοποικιλότητας, καθώς και η δημιουργία ψηφιακού αρχείου παρακολούθησης ειδών και οικοτόπων για τη συστηματική τεκμηρίωση της κατάστασης διατήρησης και την υποστήριξη τεκμηριωμένων αποφάσεων διαχείρισης.

Ως Περιοχές Ειδικού Καθεστώτος (ΠΕΚ) καθορίζονται:

- Οι οριοθετημένοι αρχαιολογικοί χώροι της περιοχής καθώς και τα μνημεία και τα σπήλαια (ΠΕΚ – Α)
- Ζώνες προστασίας ρεμάτων εντός των περιοχών (ΠΕΚ – Β).
- Οι δασικές εκτάσεις που προκύπτουν από τους δασικούς κυρωμένους χάρτες (ΠΕΚ – Γ). Προτείνεται η τήρηση των οικείων όρων. Στις περιπτώσεις αγροτοδασικών εκτάσεων που τυχόν εντάσσονται στις εν λόγω περιοχές, καθώς και για τις περιπτώσεις που επέρχεται μετέπειτα άρση χαρακτηρισμού, θα υπάρξει πρόνοια διαφορετικών επιτρεπόμενων χρήσεων και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης για τις μη δασικού χαρακτήρα ιδιοκτησίες.

Προτείνεται η θέσπιση ειδικού πλαισίου προστασίας για τους αναγνωρισμένους και μη αρχαιολογικούς χώρους της περιοχής. Προβλέπεται η απόλυτη προστασία των πηγών, η οριοθέτηση ζωνών υδρομάστευσης και αποστράγγισης, καθώς και η κατασκευή τοπικών δεξαμενών συλλογής και αποθήκευσης βρόχινου νερού. Οι ρυθμίσεις αυτές αποσκοπούν στη διασφάλιση της επάρκειας και της ποιότητας του πόσιμου νερού και στη βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων της περιοχής.

Για την οικιστική οργάνωση καθορίζονται Οικιστικές Περιοχές (ΟΙΚ):

Οι οριοθετημένες οικιστικές περιοχές της Δ.Ε. Γραβιάς, ήτοι Γραβιά, Καστέλλια και Βάργιανη, χαρακτηρίζονται ως ΟΙΚ 1. Δεν προτείνονται οικιστικές επεκτάσεις. Προτείνεται η οριοθέτηση των στάσιμων προυφιστάμενων 1923 οικισμών, σε επόμενο στάδιο της μελέτης.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

Ειδικότερα:

Ως προς την ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Υιοθετείται η άποψη ότι θα προκύψει σημαντική αύξηση στη Δ.Ε. Καλλιέων των αντίστοιχων δημογραφικών δεικτών (αύξηση αριθμού γεννήσεων) και σχετική σταθεροποίηση στη Δ.Ε. Γραβιάς. Ειδικότερα, στη Δ.Ε. Γραβιάς αναμένεται σταθεροποίηση πληθυσμού με μία μικρή μεταβολή, της τάξεως -1% για το έτος στόχο 2030 και -2% για το έτος στόχο 2040, ενώ στη Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ αναμένεται πληθυσμιακή αύξηση 39% για το έτος στόχο 2030 και 168% για το έτος- στόχο 2040.

Ως προς την ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Αναλυτικά, αναφορικά με τον **πρωτογενή τομέα** προβλέπεται :

- **Ο κλάδος της γεωργίας και της κτηνοτροφίας εξακολουθεί να απασχολεί σημαντικό μερίδιο του εργατικού δυναμικού, αν και βαίνει μειούμενος. Το ιδιαίτερο γεωγραφικό και κλιματικό προφίλ της περιοχής ευνοεί την εκτροφή ζώων.**
- Διατήρηση και ενίσχυση της γεωργικής γης με καθορισμό **Περιοχών Ελέγχου Χρήσεων (ΠΕΧ)**. Οι περιοχές ΠΕΧ χωροθετούνται στις περιοχές με γεωργική γη που δεν ρυθμίζονταν από ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ στις Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων.
- **Διαφύλαξη της αρδευόμενης γεωργικής γης** κύριας χρήσης και των αναδασμών (Γραβιάς Μαριολάτας, Στρόμης) από ετερόκλητες χρήσεις που δεν ευνοούν την παραγωγή, τη διάθεση, την τυποποίηση και την προβολή των αγροτικών προϊόντων, υπό το πρίσμα και της προστασίας του αγροτικού τοπίου.
- **Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του αγροτικού τομέα με προώθηση της βιολογικής γεωργίας και της παραγωγής προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ.**
- Δημιουργία τοπικών αγορών και προώθηση της εξωστρέφειας με διάθεση των τοπικών προϊόντων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.
- Καθορισμός σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας και του ΥΠΑΑΤ- των περιοχών που θα υπάγονται στο καθεστώς της γης υψηλής παραγωγικότητας και αξιοποίηση της γης για την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα μέσω της **προστασίας της αγροτικής γης**.
- Αξιοποίηση των βιοαποβλήτων της γεωργικής παραγωγής.
- Υλοποίηση των απαιτούμενων εγγειοβελτιωτικών έργων και η εφαρμογή «έξυπνων» μεθόδων άρδευσης με εκμετάλλευση των επιφανειακών υδάτων, αλλά και άλλων πηγών και γεωτρήσεων όπου επιτρέπεται με βάση το ΣΔΛΑΠ.
- Επέκταση των δικτύων άρδευσης σε πλησιόχωρες εκτάσεις για την αύξηση της παραγωγικότητας.
- Προώθηση Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης όπου αποτυπώνονται οι βοσκήσιμες γαίες, προσδιορίζεται η βοσκοϊκανότητα κάθε περιοχής και ρυθμίζονται οι όροι χρήσης των γαιών.
- Ενίσχυση και ανάπτυξη εγκαταστάσεων κτηνοτροφίας που σχετίζονται με την μεταποίηση παραγόμενων κτηνοτροφικών προϊόντων.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- Βιώσιμη διαχείριση των δασικών πόρων, εκπόνηση σχεδίων για τη διαχείριση της υλοτομίας και προώθηση της με σεβασμό στο περιβάλλον και τη χρήση πιστοποιημένου ξύλου.
- Έλεγχος της συγκέντρωσης της ενσταβλισμένης κτηνοτροφίας και σφαγής ζώων μέσω κανονισμού χωροθετήσεων και καθορισμού ζωνών προστασίας και αποφυγής ρύπανσης, συμπεριλαμβανομένης της οπτικής, στις οικιστικές περιοχές και σημεία θέας/τοπόσημα των οικισμών.
- Αύξηση της παραγωγικότητας χορτοβοσκής και παραγωγή ζωοτροφών
- Χορήγηση κινήτρων εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων μονάδων που τηρούν τις προβλεπόμενες από τη νομοθεσία ελάχιστες αποστάσεις (π.χ. από οικισμούς κλπ.)
- Αξιοποίηση των βιοαποβλήτων της κτηνοτροφικής παραγωγής
- Αποτύπωση και ορθολογική διαχείριση βοσκοτόπων. Προώθηση σχεδίων διαχείρισης ώστε να είναι επιλέξιμοι στις ενισχύσεις της Ε.Ε..
- Ενίσχυση **δασοπονικών δραστηριοτήτων δασοκομίας, υλοτομίας και μελισσοκομίας**, μέσω της δημιουργίας νέων μονάδων και του εκσυγχρονισμού των ήδη υπάρχουσών για την μεταποίηση / πιστοποίηση δασικών προϊόντων που προέρχονται από προστατευόμενες περιοχές, σύμφωνα με σχετική κατεύθυνση του ΠΧΠ-ΣΕ/2018.
- Βιώσιμη διαχείριση των δασικών πόρων, εκπόνηση σχεδίων για τη διαχείριση της υλοτομίας και προώθηση της με σεβασμό στο περιβάλλον και τη χρήση πιστοποιημένου ξύλου.
- Προώθηση Διαχειριστικών Μελετών Δασών.
- Ενίσχυση των υποδομών προσπέλασης των δασικών περιοχών.
- Επενδύσεις σε σύγχρονο γεωργικό εξοπλισμό και τεχνολογίες.
- Επενδύσεις στην εκπαίδευση/κατάρτιση των απασχολούμενων και προώθηση σύγχρονων τεχνικών, τεχνολογιών και μεθόδων.
- Βελτίωση της οργάνωσης της διάθεσης των προϊόντων ξυλείας.
- Ανάδειξη και αξιοποίηση ιδιαίτερης χλωρίδας
- Προσαρμογή στις απαιτήσεις της κλιματικής αλλαγής και της ενεργειακής κρίσης, με χρήση των πολλαπλών εναλλακτικών ενεργειακών πόρων στις στον πρωτογενή τομέα, π.χ. γεωθερμία, Φ/Β, βιομάζα, μικρά αιολικά.
- Αντιπλημμυρική προστασία στις επικίνδυνες για πλημμυρικά φαινόμενα παραρεμάτιες αγροτικές περιοχές.
- Ενσωμάτωση μέτρων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και των φυσικών κινδύνων.

Αναφορικά με τον **δευτερογενή** τομέα οι παρεμβάσεις που προτείνονται είναι οι εξής:

- Περιορισμός της εξάπλωσης των εγκαταστάσεων δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα εις βάρος της γεωργικής γης.
- Ενίσχυση της μεταποίησης των τοπικών αγροτικών προϊόντων και δημιουργία μικρών μονάδων μεταποίησης αγροτικών προϊόντων για την παραγωγή τοπικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- Δημιουργία νέων και εκσυγχρονισμός υπαρχουσών μονάδων που σχετίζονται με την μεταποίηση/πιστοποίηση δασικών προϊόντων που προέρχονται από προστατευόμενες περιοχές.
- Πιστοποίηση προϊόντων που προέρχονται από προστατευόμενες περιοχές και βελτίωση της οργάνωσης για τη διάθεση των προϊόντων υλοτομίας, για την ποιοτική διάκριση μεταξύ καυσόξυλων και λοιπών προϊόντων.
- Προώθηση της τυποποίησης και της συσκευασίας των προϊόντων για την τοπική αγορά και την εξαγωγή
- Στο πλαίσιο άσκησης της μεταλλευτικής δραστηριότητας, προωθείται η ενσωμάτωση και υιοθέτηση νέων σύγχρονων μεθόδων εξόρυξης (όπως π.χ. υπόγεια) για την ελαχιστοποίηση των οχλήσεων και επιπτώσεων στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.
- Μέριμνα αναβάθμισης των γεωμετρικών χαρακτηριστικών του οδικού δικτύου για την υποδοχή των σημαντικών σχετικών επιβαρύνσεων.
- Πρόταση εκπόνησης συνολικής μελέτης (ανεξάρτητη της εκάστοτε ΜΠΕ) για τις κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την πιθανότητα μεταλλευτικής δραστηριότητας (σε επίπεδο Δήμου και σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας) και τα έργα που θα πρέπει να γίνουν πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το πέρας των δραστηριοτήτων, ώστε να περιοριστούν οι εκτιμώμενες επιπτώσεις
- Ανάπτυξη ζώνης βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων σε άμεση γειτνίαση με τις θέσεις εξόρυξης.
- Αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (αιολική, ηλιακή, βιομάζα) για την παραγωγή ενέργειας και τη δημιουργία τοπικών ενεργειακών κοινοτήτων.
- Χωροθέτηση Αιολικών Πάρκων προτείνεται να επιτρέπεται υπό όρους που θα διατυπωθούν κατά το στάδιο της αναλυτικής πρότασης, σε εναρμόνιση με το νέο Ειδικό Χωροταξικό για τις ΑΠΕ (που αναμένεται προσεχώς η δημοσιοποίηση και τήρηση των διαδικασιών έγκρισης του) και με συνεκτίμηση των περιορισμών που μπορεί να προκύπτουν από τα μεγέθη των ανεμογεννητριών και τις επιπτώσεις στις ροές των πτηνών κλπ. μετά από μια διαδικασία ώσμωσης με τους φορείς του υπερκείμενου σχεδιασμού.
- Σύνδεση των τοπικών επιχειρήσεων με ερευνητικά ιδρύματα και τεχνολογικά πάρκα.

Όσον αφορά τον **τρίτογενή** τομέα η προτεραιότητα δίνεται στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού:

- Ανάδειξη του τουριστικού κλάδου σε έναν ακόμη παράγοντα ανάπτυξης της οικονομίας, αξιοποιώντας, στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις τρέχουσες και αναδυόμενες προτιμήσεις των διεθνών/ευρωπαϊκών τουριστικών αγορών (Ενδεικτικά: αγροτουρισμός, οικοτουρισμός, αθλητικός τουρισμός, χειμερινός τουρισμός, τουρισμός υπαίθρου όπως πεζοπορικός, ορεινής ποδηλασίας, ιππασίας κ.α.).
- Ενίσχυση του χιονοδρομικού τουρισμού με την ανάπτυξη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων, όπως κέντρο προπονήσεων και βελτίωσης φυσικής κατάστασης και αθλημάτων ορεινού χώρου στον Αθανάσιο Διάκο, στις θέσεις όπου επιτρέπεται από την δασική και αρχαιολογική νομοθεσία αλλά και τις ειδικές δεσμεύσεις των ζωνών όπως θα καθοριστούν αναλυτικά στην επόμενη φάση της μελέτης

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- Ανάπτυξη πολιτιστικού τουρισμού, με επίκεντρο τους Δελφούς ως πολιτιστικό δίκτυο/μνημείο-χώρος διεθνούς εμβέλειας και δημιουργία πολιτιστικής διαδρομής προς τους ιστορικούς οικισμούς (Γραβιά, Μουσούνιτσα, Αθανάσιος Διάκος)
- Τουριστική αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων του Δήμου και της ευρύτερης περιοχής.
- Ανάπτυξη καταφυγίων για τη διανυκτέρευση των περιηγητών – πεζοπόρων – ορειβατών στις ορεινές περιοχές του Δήμου σε θέσεις που θα προκύψουν έπειτα από συνεργασία του Δασαρχείου και του Δήμου λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του τοπίου, του περιβάλλοντος και το υφιστάμενο δίκτυο μονοπατιών.
- Τουριστική αξιοποίηση υφιστάμενων υποδομών και πόρων και σύνδεσή τους σε δίκτυο επισκέψιμων χώρων π.χ. Χάνι Γραβιάς, Μουσείο Αθανασίου Διάκου, μονοπάτια, αθλητικές υποδομές, μνημεία, μουσεία, εκθέσεις, αθλητικές υποδομές, λίμνες, φράγματα κλπ.
- Δικτύωση με πόλους περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος διεθνούς σημασίας, λόγω της ύπαρξης του Εθνικού Δρυμού Οίτης
- Κατασκευή νέων τουριστικών υποδομών (π.χ. μονοπάτια)
- Ενίσχυση τουριστικών επιχειρήσεων με τη στρατηγική και το μάρκετινγκ του Δήμου
- Ανάδειξη – αναβάθμιση ευρωπαϊκού μονοπατιού E4
- Ίδρυση νέου ορειβατικού καταφυγίου στη θέση «Κέδρος–Γκιώνα», η οποία βρίσκεται στις ανατολικές παρυφές της Γκιώνας, πάνω από τον οικισμό της Στρώμης, σε υψόμετρο περίπου 1.400–1.600 μέτρων.
- Επέκταση των υφιστάμενων καταφυγίων στην Οίτη και στα Βαρδούσια, καθώς και η ενίσχυση των καταφυγίων άγριας ζωής.
- Ενίσχυση παρεμβάσεων εναλλακτικής άθλησης και τουρισμού – δράσεις ενίσχυσης της επισκεψιμότητας στην ορεινή περιοχή με μοχλό ανάπτυξης τα φυσικά στοιχεία του τόπου και τον πολιτισμό
- Προώθηση και υποστήριξη ειδικών αθλητικών δραστηριοτήτων (ποδηλασία, κωπηλασία, ορεινό τρέξιμο, ορειβασία κτλ)
- Παρεμβάσεις πολιτιστικής και τουριστικής ανάδειξης της ορεινής περιοχής
- Αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου
- Ενισχύσεις πολιτιστικών συλλόγων για ενσωμάτωση των δρώμενων στο τουριστικό προϊόν
- Αναζήτηση κινήτρων για την κατασκευή ξενώνων και την αποκατάσταση-επανάχρηση υφιστάμενων αξιόλογων κτιρίων, σύμφωνα με σχετική κατεύθυνση του ΠΧΠ-ΣΕ/2018.
- Βιώσιμη Τουριστική αξιοποίηση του ορεινού όγκου της περιοχής.
- Αξιοποίηση της ελεγχόμενης κυνηγητικής περιοχής
- Ενίσχυση της ποιότητας ζωής και της πολιτιστικής αναψυχής των επισκεπτών και των κατοίκων μέσω διασύνδεσης τουριστικών υπηρεσιών και αναβάθμισης του οικιστικού δικτύου.
- Προώθηση της καινοτομίας αξιοποιώντας υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης και ενισχύοντας την τριτοβάθμια τεχνική και πανεπιστημιακή εκπαίδευση σε όλες τις παραγωγικές δραστηριότητες. Ο σχεδιασμός πρέπει να ενσωματώνει την

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και των φυσικών κινδύνων και με χωρικά μέτρα και δράσεις.

- Δημιουργία σύγχρονων εμπορικών καταστημάτων και χώρων εστίασης.
- Ειδικότερα προτείνονται :
 - Ενίσχυση του ορεινού , αθλητικού και χιονοδρομικού τουρισμού με την ανάπτυξη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων, όπως κέντρο προπονήσεων και βελτίωσης φυσικής κατάστασης και αθλημάτων ορεινού χώρου και χιονοδρομίας στον Αθανάσιο Διάκο, στις θέσεις όπου επιτρέπεται από την δασική και αρχαιολογική νομοθεσία αλλά και τις ειδικές δεσμεύσεις των ζωνών όπως θα καθοριστούν αναλυτικά στην επόμενη φάση της μελέτης
 - Ίδρυση νέου ορειβατικού καταφυγίου στη θέση «Κέδρος-Γκιώνα», η οποία βρίσκεται στις ανατολικές παρυφές της Γκιώνας, πάνω από τον οικισμό της Στρώμης, σε υψόμετρο περίπου 1.400–1.600 μέτρων
 - Δημιουργία κέντρου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και επιμόρφωσης στον οικισμό Μαριολάτα ως βασική πύλη προς μια ευρύτερη περιοχή ενδιαφέροντος για τη διασύνδεση του εναλλακτικού τουρισμού και του φυσικού περιβάλλοντος
 - Δημιουργία Κέντρου Ιστορίας της Επανάστασης του 1821 (Πανουργιάς),
 - Δημιουργία Ινστιτούτου Δασοπονίας Γεωπονίας και Κτηνοτροφικών Μελετών(Μουσουνίτσα).
 - Η Καστριώτισσα θα αναδειχθεί ως λαογραφικός πυρήνας,
 - η Στρώμη θα αναδειχθεί ως τόπος μνήμης της Εθνικής Αντίστασης,
 - η Πυρά θα φιλοξενεί πολιτιστικό κέντρο και τη θεματική διαδρομή προς το Ιερό του Ηρακλέους.
 - Το Μαυρολιθάρι ορίζεται ως διοικητικό και πληροφοριακό κέντρο της Δημοτικής Ενότητας Καλλιέων, συγκεντρώνοντας τις υπηρεσίες και τα σημεία ενημέρωσης των επισκεπτών.

Αναφορικά με τις μεταφορές και τεχνικές υποδομές, προτείνεται:

- Βελτίωση δρόμου Αθανάσιος Διάκος – Προφήτης Ηλίας μήκους περίπου 7,8 χλμ
- Βελτίωση δρόμου Στρώμη – Μαυρολιθάρι, μήκους περίπου 7,25 χλμ
- Βελτίωση δρόμου Πυρά – Καταβόθρα, μήκους 5,6 χλμ
- Βελτίωση δρόμου Εθνικής Οδού Παύλιανης - Λιδορικού – Πανουργιάς, μήκους περίπου 1,1 χλμ
- Βελτίωση δρόμου Εθνικής Οδού Παύλιανης - Λιδορικού – Πανουργιάς, μήκους περίπου 6,6 χλμ
- Στην είσοδο του οικισμού Καστριώτισσας από τον Αθ. Διάκο προτείνεται νέα χάραξη του οδικού δικτύου (αντί των συνεχόμενων ελιγμών) , η οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί μερικώς με βελτίωση του υφιστάμενου δικτύου και μερικώς με νέα χάραξη.
- Δημιουργία Δια-Δημοτικής συγκοινωνίας σε συνεννόηση με τους όμορους Δήμους - Εκπόνηση σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) .
- Ανάπτυξη σύγχρονων κοινωνικών και κοινωφελών υποδομών στη Γραβιά ως έδρα αναπτυξιακής ενότητας – καλλικρατικού Δήμου.

**ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) -
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ**

- Κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, βελτίωση ισόπεδων κόμβων.
- Δημιουργία δικτύου ποδηλατοδρόμων.
- Ελικοδρόμια: σε Αθανάσιο Διάκο & Μαυρολιθάρι για αεροδιακομιδές, πολιτική προστασία & δασοφυλάκηση.
- Διαρκής συντήρηση του οδικού δικτύου, που επιβαρύνεται συχνά από έντονες κλιματολογικές συνθήκες (παγετός και συνακόλουθα χρήση άλατος) και διέλευση βαρέων οχημάτων σε κάποιους εξ αυτών.
- Διαμόρφωση κατάλληλων χώρων στάθμευσης.
- Βελτίωση λειτουργικών χαρακτηριστικών και δεδομένων ασφάλειας του συνόλου της δημοτικής οδοποιίας
- Βελτίωση χαρακτηριστικών της αγροτικής οδοποιίας (κατά προτεραιότητα στις οδούς που εξυπηρετούν άμεσα την τοπική πρωτογενή παραγωγή)
- Βελτίωση χαρακτηριστικών της δασικής οδοποιίας (έπειτα από σχετική υπόδειξη της Δασικής Υπηρεσίας για την προτεραιοποίηση κλάδων ως προς τη σημασία τους στην ασφάλεια - προστασία στο δασικό οικοσύστημα), καθώς και η περαιτέρω ανάδειξη / σήμανση των υφιστάμενων μονοπατιών.
- Ενίσχυση των δρομολογίων των λεωφορείων που συνδέουν τους οικισμούς του Δήμου.
- Δημιουργία νέων δρομολογίων για την εξυπηρέτηση των κατοίκων και των επισκεπτών.
- Ανανέωση του στόλου με σύγχρονα και φιλικά προς το περιβάλλον λεωφορεία.
- Προσβασιμότητα των λεωφορείων για άτομα με αναπηρία.
- Προώθηση της χρήσης ποδηλάτου και του περπατήματος - δημιουργία ασφαλών ποδηλατοδρόμων και πεζοδρομίων.
- Δημιουργία υποδομών για τη φόρτιση ηλεκτρικών οχημάτων.
- Ενίσχυση υποδομών προσβασιμότητας σε απομονωμένες περιοχές
- Ανάπτυξη του δικτύου οπτικών ινών και άλλων δικτύων μέσα στον αστικό ιστό με παράλληλες οργανωμένες ρυθμίσεις των έργων τεχνικής υποδομής για την ικανοποιητική εξασφάλιση ποιότητας ζωής των κατοίκων.
- Ανάπτυξη εφαρμογών για την προβολή των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών.
- Βελτίωση προσβασιμότητας και υποδομών ΑΜΕΑ.
- Ενίσχυση των ψηφιακών υποδομών για αξιοποίηση της τάσης ανάπτυξης του θεσμού των ψηφιακών νομάδων, δεδομένου ότι η περιοχή προσφέρει υψηλής ποιότητας φυσικό περιβάλλον και συνθήκες διαβίωσης χαμηλών ρυθμών (σε σχέση με τα αστικά κέντρα).
- Ενίσχυση των υποδομών ηλεκτροδότησης, για την αύξηση της ανθεκτικότητας απέναντι σε δυσμενείς καιρικές συνθήκες για την άμβλυση του φαινομένου διακοπής κατά τους χειμερινούς μήνες.
- Εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού για τον εντοπισμό τυχόν βλαβών και την έγκαιρη αποκατάστασή τους, παράλληλα με τον σταδιακό εκσυγχρονισμό των δικτύων και γενικότερα του υφιστάμενου εξοπλισμού
- Μεταφορά του εναέριου δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής τάσης που διέρχεται μέσα από τον οικισμό του Αποστολιά.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

Αναφορικά με τις **περιβαλλοντικές υποδομές** προτείνονται τα εξής:

- Αναβάθμιση και επέκταση του δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης.
- Στην **ΔΕ Καλλιέων** προτείνεται Δημιουργία **νέων μικρών μονάδων βιολογικών καθαρισμών** ανά οικισμούς όταν η μεταξύ τους απόσταση και το εδαφικό ανάγλυφο το επιτρέπουν και κατασκευή αποχετευτικού δικτύου που θα παροχετεύει τα λύματα στις μονάδες επεξεργασίας (τύπου Compact). Ενδεικτικά προτάσεις χωροθέτησης και εναλλακτικές θέσεις των βιολογικών ανά οικισμό ως εξής:
 - Στο Μαυρολιθάρι προτείνεται ως θέση βιολογικού καθαρισμού νότια του υφιστάμενου συνεκτικού τμήματος του οικισμού όπου βρίσκεται κατάντι και η προσβασιμότητα είναι εφικτή καθώς από τη θέση αυτή διέρχεται αγροτική οδός. Εναλλακτικά προτείνεται χωροθέτηση του βιολογικού μεταξύ των οικισμών Μαυρολιθαρίου – Καστριώτισσας ο οποίος θα εξυπηρετεί και τους δύο οικισμούς.
 - Στον Αθ. Διάκο προτείνεται ως θέση βιολογικού καθαρισμού βορειοανατολικά του οικισμού, κατάντι και δίπλα στο θέμα που διέρχεται από τον οικισμό. Η προσβασιμότητα είναι εφικτή καθώς από τη θέση αυτή διέρχεται αγροτική οδός.
 - Στην Καστριώτισσα προτείνεται ως θέση βιολογικού καθαρισμού δυτικά του υφιστάμενου συνεκτικού τμήματος του οικισμού όπου βρίσκεται κατάντι και η προσβασιμότητα είναι εφικτή καθώς από τη θέση αυτή διέρχεται το επαρχιακό δίκτυο Καστριώτισσα - Σπερχιάδα. Εναλλακτικά προτείνεται χωροθέτηση του βιολογικού μεταξύ των οικισμών Καστριώτισσας - Μαυρολιθαρίου ο οποίος θα εξυπηρετεί και τους δύο οικισμούς.
 - Στη Μουσούνισσα προτείνεται ως θέση βιολογικού καθαρισμού ανατολικά του οικισμού όπου βρίσκεται κατάντι, δίπλα στο ρέμα που διέρχεται από τον οικισμό και η προσβασιμότητα είναι εφικτή καθώς από τη θέση αυτή διέρχεται το επαρχιακό δίκτυο.
 - Στον Πανουργιά προτείνεται ως θέση βιολογικού καθαρισμού βορειοδυτικά του υφιστάμενου συνεκτικού τμήματος του οικισμού όπου βρίσκεται κατάντι, δίπλα σε ρέμα και η προσβασιμότητα είναι εφικτή καθώς από τη θέση αυτή διέρχεται αγροτική οδός. Εναλλακτικά προτείνεται χωροθέτηση του βιολογικού βορειότερα σε ρέμα, θέση όπου επίσης συνδέεται με οδικό δίκτυο.
 - Στην Πυρά προτείνεται ως θέση βιολογικού καθαρισμού νότια του υφιστάμενου συνεκτικού τμήματος του οικισμού όπου βρίσκεται κατάντι, δίπλα σε ρέμα και η προσβασιμότητα είναι εφικτή καθώς από τη θέση αυτή διέρχεται αγροτική οδός. Εναλλακτικά προτείνεται χωροθέτηση του βιολογικού νοτιοδυτικά του οικισμού σε θέση όπου επίσης είναι προσβάσιμη
 - Στη Στρώμη προτείνεται ως θέση βιολογικού καθαρισμού βορειοδυτικά του υφιστάμενου συνεκτικού τμήματος του οικισμού όπου βρίσκεται κατάντι, δίπλα σε ρέμα και η προσβασιμότητα είναι εφικτή καθώς από τη θέση αυτή διέρχεται επαρχιακό δίκτυο. Εναλλακτικά προτείνεται χωροθέτηση του βιολογικού νοτιοδυτικά του οικισμού βορειοανατολικά του οικισμού, επί του προτεινόμενου για βελτίωση δρόμου Στρώμης – Μαυρολιθαρίου
- Στη **ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ**

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- προτείνεται ως θέση βιολογικού καθαρισμού σε περιοχή εκτός του οικισμού Γραβιάς, μεταξύ Γραβιάς -Μαριολάτα, που να εξυπηρετεί και τους 2 οικισμούς, σε θέση με πρόσβαση από αγροτική ή άλλη τοπική οδό.
- Στα Καστέλλια, προτείνεται ως θέση βιολογικού καθαρισμού, θέση κατάλληλη που να εξυπηρετεί άλλους κοντινούς οικισμούς.
- Δημιουργία και ανάδειξη **μονοπατιών** πρόσβασης σε θέσεις τουριστικού ενδιαφέροντος και φυσικού κάλλους στην περιφέρεια των οικισμών.
 - στην **ΔΕ Καλλιέων** :
 - προτείνεται η Δημιουργία μονοπατιών για σύνδεση των οικισμών μέσω παραποτάμιων περιοχών με το υφιστάμενο ευρωπαϊκό μονοπάτι μεγάλων διαδρομών E4 και τις διαδρομές:
 - Αθανάσιος Διάκος – Μουσουνίτσα – Ρέμα – Μόρνος (υφιστάμενο)
 - Μαυρολιθάρι – Ρέμα – Μόρνος – Στρώμη – Πανουργιάς (προτεινόμενο)
 - Παύλιανη – Πυρά – Μόρνος (προτεινόμενο)
 - Προτείνονται μονοπάτια -περιπατητικές διαδρομες εντός των οικισμών και σε παραρηματιες περιοχές που θα συνδέουν τις περιοχές κατοικίας με τους προβλεπόμενους χώρους στάθμευσης, με τους χώρους άθλησης, με τις κεντρικές χρήσεις του του οικισμού (χώρους πολιτισμού, αναψυχής κλπ).
 - Στο Μαυρολιθάρι προβλέπεται η δημιουργία μονοπατιού / πεζοδρόμου, συνολικού μήκους περίπου 5,7 χλμ, αφενός στην δυτική πλευρά του οικισμού και αφετέρου στην ανατολική πλευρά του οικισμού μεταξύ των δύο πολεοδομικών ενοτήτων.
 - Στον Αθ. Διάκο προβλέπεται η δημιουργία μονοπατιού / πεζοδρόμου, μήκους περίπου 7,0 χλμ, κατά μήκος του κύριου ποταμού που διασχίζει τον οικισμό (Αρκουδόρρεμα) καθώς και κατά μήκος όλων μικρότερων των ρεμάτων
 - Στην Καστριώτισσα προβλέπεται η δημιουργία μονοπατιού / πεζοδρόμου, συνολικού μήκους περίπου 1,5 χλμ, αφενός στην βόρεια πλευρά του οικισμού και στη νότια πλευρά του οικισμού
 - Στη Μουσουνίτσα προβλέπεται η δημιουργία μονοπατιού / πεζοδρόμου, συνολικού μήκους περίπου 2,5 χλμ, αφενός στην βόρεια πλευρά του οικισμού και αφετέρου στη νότια πλευρά του οικισμού (κατά μήκος του Κοκκινορρέματος) Και οι δύο αυτές πεζοδρομήσεις σχεδιάστηκαν κατά μήκος των δύο ρεμάτων που διασχίζουν τον οικισμό.
 - Στον Πανουργιά προβλέπεται η δημιουργία περιμετρικού μονοπατιού / πεζοδρόμου, συνολικού μήκους περίπου 5,5 χλμ, στο όριο του οικισμού
 - Στην Πυρά προβλέπεται επίσης η δημιουργία περιμετρικού μονοπατιού / πεζοδρόμου, συνολικού μήκους περίπου 2,9 χλμ, στο όριο του οικισμού
 - Στη Στρώμη προβλέπεται η δημιουργία μονοπατιού / πεζοδρόμου, συνολικού μήκους περίπου 3,3 χλμ, κατά μήκος του κύριου ποταμού που διασχίζει τον οικισμό (Αρβανιτόρρεμα) καθώς και κατά μήκος

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

όλων μικρότερων των ρεμάτων Ο σχεδιασμός αυτός επιτρέπει την ασφαλή και αδιάκοπτη κίνηση των πεζών ενώ παράλληλα συνδέει τις δύο πολεοδομικές ενότητες του οικισμού και τις βασικές τους εγκαταστάσεις και χρήσεις γης (χώρους πολιτισμού, εγκαταστάσεις αθλητισμού, χώρους στάθμευσης, κλπ).

- Ενίσχυση δομών διαχείρισης απορριμμάτων και ανακύκλωσης.
- Επέκταση συστημάτων συλλογής και διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων (π.χ. φυτοφάρμακα).
- Προώθηση και υλοποίηση έργων εξοικονόμησης ενέργειας και ενεργειακής αναβάθμισης κτηρίων.
- Ενίσχυση χρήσης Φωτοβολταϊκών συστημάτων στον αστικό ιστό με σκοπό την εξοικονόμηση ενέργειας.
- Βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα μέτρα και δράσεις που θα αποτελούν ένα ισορροπημένο μείγμα κατασκευαστικών και μη παρεμβάσεων αντιπλημμυρικής προστασίας όπως:
 - i. Θέσπιση χωροταξικών - πολεοδομικών Μέτρων που αποτρέπουν την εγκατάσταση νέων χρήσεων σε περιοχές πλημμυρικού κινδύνου.
 - ii. Εφαρμογή συστημάτων έγκαιρης ειδοποίησης.
 - iii. Εντοπισμός και χαρτογράφηση θέσεων όπου έχουν σημειωθεί «ραγδαίες πλημμύρες».
 - iv. Ενημέρωση του κοινού για τον πλημμυρικό κίνδυνο.
- Δημιουργία σχεδίου διαχείρισης νερού.
- Δημιουργία ταμιευτήρων και εγγειοβελτιωτικών έργων.
- Βιοκλιματικές αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων.
- Νέα κοιμητήρια ανά κοινότητα, με σεβασμό στο περιβάλλον
- Ακόμη, αναφέρεται πως όπου υφίστανται δίκτυα υποδομών ηλεκτρισμού, ύδρευσης κτλ., ισχύουν και εφαρμόζονται οι αποστάσεις προστασίας όπως αυτές καθορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Αναφορικά με τη **χωρική και πολεοδομική οργάνωση**, προτείνονται τα εξής:

- Επανακαθορίζονται τα όρια και το καθεστώς δόμησης των οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων και των οικισμών προ του 23', κατά περίπτωση, με βάση τα νέα πολεοδομικά πρότυπα και την ισχύουσα νομοθεσία.
- Περιορισμός της εκτός σχεδίου δόμησης με βάση τις αποφάσεις του ΣΤΕ και καθορισμός συμβατών χρήσεων γης στην ύπαιθρο.
- Προστασία της αγροτικής γης από συγκρουόμενες χρήσεις γης, π.χ. Φωτοβολταϊκά, Βιομηχανία, χονδρεμπόριο κ.λ.π.
- Ανάπτυξη εγκαταστάσεων ΑΠΕ σε κτήρια για ενεργειακή εξοικονόμηση αλλά και σε δημοτικές εκτάσεις με σκοπό την εξοικονόμηση ενέργειας και πόρων από τον Δήμο.
- Εκπόνηση προγράμματος αρχιτεκτονικών αναπλάσεων / εξωραϊσμών επιμέρους περιοχών των οικισμών με κύριους σκοπούς τη βελτίωση του οικιστικού περιβάλλοντος και την ανάδειξη της οικιστικής τους ταυτότητας και με κύρια στόχευση τις εισόδους, τα κέντρα, τις πλατείες, τους χώρους λατρείας, πολιτισμού και εκπαίδευσης και το οδικό δίκτυο.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- Αξιοποίηση παραδοσιακών οικισμών με αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον με την μετατροπή των κτιρίων σε καταλύματα ή με νέες επενδύσεις.
- Ανάδειξη των πολιτιστικών μνημείων και της τοπικής ιστορίας.
- Διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και φεστιβάλ.
- Δημιουργία χώρων αναψυχής και αθλητικών εγκαταστάσεων.
- Παροχή κινήτρων για την αποκατάσταση - επανάχρηση υφιστάμενων αξιόλογων κτιρίων, με προτεραιότητα στους παραδοσιακούς και ιστορικούς οικισμούς, καθώς και η προώθηση προγράμματος αναπαλαίωσης δημόσιων κτιρίων, με σκοπό να λειτουργήσει ως έναυσμα της όλης προσπάθειας.
- Προκήρυξη προγράμματος τύπου "εξ οικονομώ" όχι με εισοδηματικά αλλά με γεωγραφικά κριτήρια, δηλαδή ειδικά για το Δήμο Δελφών-Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων, για την ενεργειακή αναβάθμιση του οικιστικού αποθέματος της περιοχής και κατ' επέκταση για την άμβλυνση του αυξημένου κόστους ζωής στην "πιο κρύα περιοχή της Χώρας", ως μέτρου υποστήριξης των προσπαθειών συγκράτησης / ανάκαμψης του πληθυσμιακού δυναμικού.

Ειδικότερα, για τη διαχείριση των οικιστικών περιοχών της περιοχής μελέτης, προτείνονται οι εξής κατευθυντήριες γραμμές ανά οικισμό:

Για την Γραβιά- Δ.Ε. Γραβιάς (έδρα της Δ.Ε. Γραβιάς):

- Πρόταση πολεοδόμησης της εν συνόλω περιοχής με καθορισμό κοινωφελών και κοινόχρηστων χώρων, σαφών ρυμοτομικών και οικοδομικών γραμμών, πεζοδρόμων, χώρων στάθμευσης κλπ.
- Ενίσχυση του ρόλου της ως τοπικού κέντρου εξυπηρέτησης κοινωνικών αναγκών για όλο το Δήμο.
- Αναδιάταξη θεσμοθετημένων κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων για προσαρμογή στην υφιστάμενη κατάσταση και στις ανάγκες της περιοχής, η αναζήτηση κατάλληλων χώρων για δημιουργία χώρων στάθμευσης και η διεκδίκηση από το Δήμο όλων των εξορυκτικών χώρων που βρίσκονται στην κυριότητα του Δημοσίου, για την αξιοποίησή τους σε έναν ενιαίο σχεδιασμό.
- Εκπόνηση ενός προγράμματος αρχιτεκτονικών αναπλάσεων / εξωραϊσμών επιμέρους περιοχών της Γραβιάς, με κύριους σκοπούς τη βελτίωση του οικιστικού περιβάλλοντος και την ανάδειξη της οικιστικής ταυτότητας και με κύρια στόχευση τις εισόδους, το κέντρο, τις πλατείες, τους χώρους λατρείας, πολιτισμού και εκπαίδευσης και το οδικό δίκτυο (χώροι στάθμευσης, πεζόδρομοι κλπ.).

Για τον οικισμό της Βάργιανης (Δ.Ε. Γραβιάς):

- Συμπληρωματική κατηγοριοποίηση του οικισμού ως παραδοσιακός οικισμός.

Για τον οικισμό των Μαριολάτων (Δ.Ε. Γραβιάς):

Δημιουργία κέντρου ενημέρωσης, επιμόρφωσης και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης (με εισαγωγή καινοτόμων τεχνικών), για τη διασύνδεση του εναλλακτικού τουρισμού και του φυσικού περιβάλλοντος, σε εφαρμογή σχετικής κατεύθυνσης του ΠΧΠ-ΣΕ/2018.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

Για τους οικισμούς Αθανάσιος Διάκος, Μουσούνιτσα, Μαυρολιθάρι, Καστριώτισσα, Στρώμη, Πανουργιάς, Πυρά (Δ.Ε. Καλλιέων) και Γραβιάς, Καλοσκοπή, Οινοχωρίου & Σκλήθρου (Δ.Ε. Γραβιάς):

- Χαρακτηρισμός ως ιστορικοί οικισμοί.

Τέλος, για τους οικισμούς της Δ.Ε. Γραβιάς, Καλοσκοπή, Οινοχώρι, Μαριολάτα, Σκλήθρον, Αποστολιάς και της Δ.Ε. Καλλιέων Μαυρολιθάρι, Πανουργιάς, Πυρά, Στρώμη, Καστριώτισσα, Μουσούνιτσα και Αθανάσιος Διάκος (άλλως Άνω Μουσούνιτσα), οι οποίοι **έχουν χαρακτηριστεί ως στάσιμοι οικισμοί**, ως παρουσιαζόμενοι στασιμότητα ανάπτυξης, δυνάμει της υπ' αρ. Γ.35468/1417/21-06-1983 υπουργικής απόφασης (ΦΕΚ 292/Δ/12-07-1983), **μη οριοθετημένοι, προ '23, στερούμενοι εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου** προτείνεται η οριοθέτησή τους.

Στο ΤΠΣ Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων, για την χωρική και πολεοδομική οργάνωση προβλέπονται: Οικιστικές Περιοχές (ΟΙΚ), Περιοχές παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (ΠΕΔ) Περιοχές ελέγχου δόμησης (ΠΕΧ) Περιοχές προστασίας (ΠΕΠ) και ειδικών καθεστώτων (ΠΕΚ).

Αναφορικά με το Φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον:

Συμπληρωματικά των ΠΕΠ Περιοχών Προστασίας και ΠΕΧ Περιοχών Ελέγχου Χρήσεων Προστασίας, οι προτεραιότητες, που δίνονται στο πλαίσιο της προστασίας, ανάδειξης και αξιοποίησης της φυσικής κληρονομιάς είναι οι εξής:

- Αποκατάσταση ανενεργών μεταλλευτικών χώρων και λατομείων
- Προστασία της βιοποικιλότητας των οικοσυστημάτων.
- Δίκτυο φυσικού περιβάλλοντος και τοπίου
- Αύξηση των πολιτιστικών διαδρομών με δυνατότητα να συνδυαστούν με διαδρομές πεζών και ποδηλάτου στην περιοχή με την παράλληλη δημιουργία λωρίδων πρασίνου.
- Ανάπτυξη δικτύου διασύνδεσης των τομέων τουρισμού και πολιτισμού. –
- Βελτίωση της προσβασιμότητας των ατόμων ΑΜΕΑ στους αρχαιολογικούς χώρους των εν λόγω περιοχών.
- Προστασία και Αξιοποίηση των αρχαιολογικών χώρων – μνημείων των δύο δημοτικών ενοτήτων, που αποτελούν θέσεις τουριστικού ενδιαφέροντος και ένταξή τους στα προτεινόμενα τοπικά και υπερτοπικά δίκτυα εναλλακτικού τουρισμού, μαζί με τις λοιπές θέσεις εναλλακτικού τουρισμού που έχουν τη δυνατότητα να αναπτυχθούν στην περιοχή.
- Σήμανση στις περιοχές, που έχουν εντοπιστεί στοιχεία της αρχαίας τοπογραφίας.
- Η ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων προωθείται με την ένταξη τους σε τοπικά δίκτυα και κατ' επέκταση αυτών, διαδημοτικά δίκτυα με φυσικό, ιστορικό και πολιτιστικό ενδιαφέρον, με τους όμορους/πλησιέστερους αρχαιολογικούς χώρους διεθνούς σημασίας.

Αναφορικά με την κλιματική αλλαγή και την πολιτική προστασία, προβλέπεται:

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται στην αποτροπή οικιστικής ανάπτυξης και τη θεσμοθέτηση χρήσεων γης στις Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας.
- Πρόβλεψη μέτρων πυροπροστασίας.
- Οριοθέτηση ζωνών υδρομάστευσης και αποστράγγισης.
- Δημιουργία τοπικών δεξαμενών και συστημάτων συλλογής βρόχινου νερού.
- Ο πρωτοβάθμιος προσεισμικός έλεγχος δομικής τρωτότητας όλων των δημόσιων κτιρίων και υποδομών.
- Διάνοιξη - συντήρηση - αναβάθμιση επιλεγμένων δασικών οδών έπειτα από υπόδειξη της Δασικής Υπηρεσίας, η ενίσχυση των πυροσβεστικών υποδομών, καθώς και η εξασφάλιση ποιότητας - λειτουργίας - χρησιμότητας σημείων καταφυγής πληθυσμού σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης
- Κατασκευή / επέκταση / ενίσχυση αντιπλημμυρικών έργων για την προστασία των οικισμών και των γεωργικών εκτάσεων
- Προστασία και περιοδικός καθαρισμός των ρεμάτων
- Εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου για τη διαχείριση – αντιμετώπιση των κινδύνων φυσικών καταστροφών, με εξειδίκευση κατευθύνσεων του υπό εκπόνηση ΤΠΣ στο 2ο στάδιο της μελέτης με σκοπό τη λειτουργία κοινοχρήστων - κοινωφελών χώρων, την προσωρινή στέγαση κατοίκων στη περίπτωση φυσικών καταστροφών.

A10.2.3.3 Συνοπτική Περιγραφή Σεναρίου 3 – Έντονα Παρεμβατικό

Το ΣΕΝΑΡΙΟ 3 «Έντονα Παρεμβατικό Σενάριο» βασίζεται στην περαιτέρω ενίσχυση του δευτερογενούς τομέα στην περιοχή, κάτι που προβλέπεται να υποβαθμίσει το περιβάλλον, να δημιουργήσει αντιδράσεις της τοπικής κοινωνίας και να οδηγήσει σε μείωση πληθυσμού. Αφορά προτάσεις, που είναι δυσκολότερο να υλοποιηθούν αφενός λόγω του υψηλού κόστους χρηματοδότησής και των χρονοβόρων διαδικασιών, που απαιτούνται για την έγκρισή τους, αφετέρου λόγω της απαίτησης Θεσμικών και διοικητικών μεταρρυθμίσεων για την υλοποίησή τους.

Επιπλέον, το συγκεκριμένο Σενάριο 3, απαιτεί οι εκτεταμένοι οικονομικοί πόροι που θα εξασφαλιστούν, να διατεθούν αποτελεσματικά προς όλες τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις, προβλέποντας πολεοδομικές παρεμβάσεις σε πολλές οικιστικές περιοχές και υλοποίηση εκτεταμένων έργων υποδομής. Η πολιτική ανάπτυξης, που περιγράφεται μπορεί να χαρακτηριστεί ως «έντονη» όσον αφορά το περιβάλλον και πρέπει να σταθμιστούν οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Σημειώνεται πως η υιοθέτηση του 3ου σεναρίου συμπεριλαμβάνει τη πιθανότητα χωροθέτησης Ολοκληρωμένης Εγκατάστασης Διαχείρισης Βιομηχανικών Αποβλήτων η οποία έχει ενταχθεί στις διαδικασίες των Στρατηγικών Επενδύσεων του ν. 4608/2019 (Α΄ 66), εφόσον εγκριθεί τελεσίδικα και εκδοθεί το σχετικό Προεδρικό Διάταγμα. Παρόλα αυτά, υπάρχουν τομείς, όπως η πράσινη ενέργεια σε εθνικό επίπεδο, όπου αυτό το σενάριο έχει θετικές πτυχές που δεν αντανakλούν στις ανάγκες και τις προτεραιότητες της τοπικής κοινωνίας. Το 3ο – έντονα παρεμβατικό σενάριο, διατηρεί σε μεγάλο βαθμό τις ζώνες, οι οποίες καθορίστηκαν στο 2ο σενάριο με προσθήκες όμως και συνενώσεις ζωνών.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

Συγκεκριμένα το σενάριο 3 διαφοροποιείται από το σενάριο 2 στα ακόλουθα:

Ως προς την ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Υιοθετείται η άποψη ότι θα προκύψει ραγδαία αύξηση στη Δ.Ε. Καλλιέων των αντίστοιχων δημογραφικών δεικτών (αύξηση αριθμού γεννήσεων) της τάξεως του 301% για το έτος στόχος 2040 και ήπια μείωση του πληθυσμού στη Δ.Ε. Γραβιάς, της τάξεως του 13% για το έτος στόχος 2040.

Ως προς την ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Σημαντική κρίνεται επίσης η πράσινη ενέργεια, για αυτό το λόγω καταργείται η ΠΕΧ Β- Ζώνη Γεωργικής Γης και ανάπτυξης δευτερογενούς τομέα ΑΠΕ (Δ.Ε. Καλλιέων) και επιτρέπεται η χωροθέτηση εγκαταστάσεων ΑΠΕ σε όλες τις περιοχές ΠΕΧ.

Αναφορικά με τον **πρωτογενή τομέα**

- Προτείνεται η δημιουργία μεγαλύτερης έκτασης αρδευτικού δικτύου και εγγειοβελτιωτικών έργων.

Αναφορικά με τον **δευτερογενή τομέα**

- Επιτρεπτή η χωροθέτηση Βιομηχανιών και βιοτεχνιών μέσης και χαμηλής όχλησης που σχετίζονται με τον πρωτογενή τομέα σε περιοχές (ΠΕΧ) με γεωργική γη.
- **Επιτρέπεται η επιφανειακή μεταλλευτική εξόρυξη στις περιοχές όπου υπάρχουν μεταλλευτικά δικαιώματα.**

Αναφορικά με τον **τριογενή τομέα** οι διαφοροποιήσεις είναι οι εξής:

- Δημιουργία και ανάδειξη μεγαλύτερου δικτύου και περισσότερων μονοπατιών πρόσβασης σε θέσεις τουριστικού ενδιαφέροντος και φυσικού κάλλους στην περιφέρεια των οικισμών.

Αναφορικά με τις **μεταφορές και τεχνικές υποδομές**, προβλέπονται επιπλέον τα ακόλουθα:

- Αναβάθμιση και επέκταση του δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης στο σύνολο των οικιστικών περιοχών των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων.
- Βελτίωση ισόπεδων κόμβων.
- Δημιουργία περισσότερων χώρων στάθμευσης.
- Δημιουργία πιο εκτεταμένου δικτύου ποδηλατοδρόμων.
- Δημιουργία περισσότερων ταμιευτήρων και εγγειοβελτιωτικών έργων.
- Αύξηση πεζοδρομήσεων και χάραξη οδών ήπιας κυκλοφορίας .
- Επιπλέον προτείνεται η αναζήτηση εναλλακτικής οδικής σύνδεσης για το χιονοδρομικό- αθλητικό κέντρο Αθ Διάκου (εντός των ορίων του Δήμου), ώστε να αποφευχθεί η κοινή χρήση οδών από μετακινούμενους από και προς την τουριστική υποδομή και από βαρέα οχήματα σχετιζόμενα με τη λατομική δραστηριότητα..

Αναφορικά με τις **περιβαλλοντικές υποδομές** προτείνονται επιπλέον τα ακόλουθα:

- Αναβάθμιση και επέκταση του δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης και των ΕΕΛ στο σύνολο των οικιστικών περιοχών των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- Προώθηση των ΑΠΕ (φωτοβολταϊκά, αιολικά πάρκα, υδροηλεκτρικά έργα, μονάδες βιοκαυσίμων, μονάδες παραγωγής υδρογόνου).
- Περαιτέρω ενίσχυση δομών διαχείρισης απορριμμάτων και ανακύκλωσης.
- προωθούνται διάφοροι τρόποι κάλυψης της ανάγκης όλων των οικισμών σε θέρμανση, εναλλακτικών σε σύγκριση με την πάγια χρήση καυσόξυλων / πέλετ (όπως φυσικό αέριο, τηλεθέρμανση από εργοστάσιο βιομάζας, αντλίες θερμότητας με ρεύμα από ΑΠΕ κλπ.), προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν (και εν ευθέτω χρόνο να μηδενιστούν) οι επιπτώσεις στην ατμόσφαιρα από τη συστηματική καύση ξύλων για την εξασφάλιση θέρμανσης.
- Περαιτέρω προώθηση και υλοποίηση έργων εξοικονόμησης ενέργειας και ενεργειακής αναβάθμισης κτηρίων.
- Δημιουργία περισσότερων αντιπλημμυρικών έργων.

Αναφορικά με τη **χωρική και πολεοδομική οργάνωση**, διαφοροποιούνται τα εξής:

- Πολεοδόμηση όλων των ζωνών ΠΕΔ εκτός από ΠΕΔ -Ζώνες βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων και ΠΕΔ Ζώνη Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Αιολικό, υδροηλεκτρικό πάρκο).
- Σχετικά με την προστασία του οικισμού της Γραβιάς και των Καστελλίων από πλημμυρικά φαινόμενα στο παρόν σενάριο προτείνεται η δημιουργία αντιπλημμυρικής τάφρου στην ανατολική και βόρεια παρειά.
- Στο παρόν σενάριο προτείνεται η πολεοδόμηση όλων ανεξαιρέτως των οικισμών σε συνέχεια της επανέγκρισης / αναοριοθέτησης/ οριοθέτησης αυτών, με ενδεχόμενες περιορισμένες επεκτάσεις σε ορισμένους εξ αυτών για εξομάλυνση ορίων, αλλά και ως αντιστάθμισμα της -κατ' ουσίαν- κατάργησης της εκτός σχεδίου δόμησης
- Στον οικισμό του Αποστολιά που γειτνιάζει με περιοχές εξορμητικών δραστηριοτήτων προτείνεται η οριοθέτηση περιοικιστικών "προστατευτικών" δασών / δασικών εκτάσεων, συνοδευόμενη από δράσεις δενδροφύτευσης για τον περιορισμό της οπτικής όχλησης και κυρίως της επιβάρυνσης από αιωρούμενα σωματίδια και σκόνη.
- Διερεύνηση μετατροπής οικισμών κάτω των 100 κατοίκων σε Σύνθετα Τουριστικά Καταλύματα.

Στο σύνολο του εξωοικιστικού χώρου προτείνεται να απαγορευθεί η εκτός σχεδίου και εκτός οργανωμένων υποδοχέων δόμηση (ακόμα και στις εκτάσεις που εμπίπτουν σε ειδικά καθεστώτα), με τις κάτωθι εξαιρέσεις:

- Σε όλες τις ζώνες να επιτρέπονται υποδομές κοινής ωφέλειας (στο βαθμό που δεν απαγορεύονται από ειδικά καθεστώτα).
- Σε όλες τις ζώνες πλην των περιοχών διαφύλαξης της γεωργικής γης να επιτρέπονται ΑΠΕ (στο βαθμό που δεν απαγορεύονται από ειδικά καθεστώτα).
- Στις περιοχές διαφύλαξης της γεωργικής γης και λοιπής αγροτικής γης να επιτρέπονται υποδομές που βοηθούν άμεσα τη γεωργική παραγωγή (αποθήκες, γεωτρήσεις κλπ.)
- η διεκδίκηση από το Δήμο όλων των εξορμητικών χώρων που βρίσκονται στην κυριότητα του Δημοσίου, για την αξιοποίησή τους σε έναν ενιαίο σχεδιασμό.
- Στις περιοχές λοιπής αγροτικής γης να προβλεφθεί ειδική μέριμνα ώστε να επιτρέπονται κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις και συνοδά κτίρια.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

- Στις λατομικές ζώνες που θα προκύψουν στο επόμενο στάδιο να επιτρέπονται οι απολύτως αναγκαίες εγκαταστάσεις για την άσκηση της δραστηριότητας.
- Δεν ορίζονται περιοικιστικές περιοχές.
- Οι περιοχές λοιπής αγροτικής γης προτείνεται να οριστούν επίσης και ως διευρυμένες ζώνες αναζήτησης Περιοχών Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης και Ιδιωτικής Πολεοδόμησης (ΠΠΑΙΠ) του Ν.4280/2014.

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ

- Περισσότερα Μέτρα και δράσεις για την κοινωνική ένταξη, άμβλυση των κοινωνικών ανισοτήτων και δομές στήριξης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού (ΑΜΕΑ, ηλικιωμένοι, μονογονεϊκές οικογένειες κ.λπ.).
- Περαιτέρω ενίσχυση του κοινωνικού εξοπλισμού.

Κατά τα λοιπά υιοθετούνται οι προτάσεις του σεναρίου συνδυαστικής ανάπτυξης, που δεν αντιτίθενται στα ανωτέρω.

Α10.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ο σχεδιασμός του χώρου στην Ελλάδα πρέπει να συμβάλει στην αειφόρο ανάπτυξη. Το Τοπικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Τανάγρας πρέπει να είναι συμβατό με αυτήν την ανάγκη, λαμβάνοντας υπόψη την ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος. Τα τρία εναλλακτικά σενάρια που εξετάζονται περιλαμβάνουν την χωρική οργάνωση των οικιστικών περιοχών και των παραγωγικών δραστηριοτήτων και για τους τρεις τομείς της οικονομίας, με έμφαση στο δευτερογενή τομέα καθώς αποτελεί σημαντική αναπτυξιακή συνιστώσα και απασχολεί το μεγαλύτερο μέρος του εργατικού δυναμικού. Εξετάζουν επίσης τις παραμέτρους, των μεταφορικών και τεχνικών υποδομών και μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και τη μείωση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής. Λαμβάνοντας υπόψη τα σενάρια ανάπτυξης του πληθυσμού εξετάζεται εάν οι υφιστάμενοι οικιστικοί χώροι επαρκούν για να υποδεχτούν την αναμενόμενη μεταβολή του πληθυσμού και να προσαρμοστούν στις νέες ανάγκες για κοινωνικό εξοπλισμό. Ελέγχεται, επίσης, αν είναι απαραίτητο να οργανωθούν οι κοινωνικές υποδομές και να γίνουν οι ενέργειες, που προκειμένου να αποφευχθούν η αυθαίρετη δόμηση και οι απαιτούμενες υποδομές και να προστατευτεί το περιβάλλον. Ελέγχεται η ανάγκη πολεοδομικής οργάνωσης των άτυπων βιομηχανικών και βιοτεχνικών συγκεντρώσεων και περιορισμού της εκτός σχεδίου δόμησης και της προστασίας της αγροτικής γης που αποτελεί στοιχείο βιωσιμότητας της ελληνικής οικονομίας. Διερευνήθηκαν, λοιπόν, τρία σενάρια διαφορετικού βαθμού έντασης για: το σενάριο τάσεων ή μηδενικής λύσης, το σενάριο ήπιας παρέμβασης ή ρεαλιστικό σενάριο και το σενάριο έντονης παρέμβασης. Το Σενάριο της ήπιας παρέμβασης στοχεύει στην ποιότητα των παρεμβάσεων, ενώ το σενάριο της έντονης παρέμβασης στοχεύει περισσότερο στην ποσότητα και το πλήθος και την κλίμακα των παρεμβάσεων και έργων και δράσεων. Τα κριτήρια που επιλέγονται για την αξιολόγηση των σεναρίων αφορούν τόσο τον αντίκτυπο στη βιώσιμη και ανθεκτική ανάπτυξη ανάλογα με την προτεινόμενη χωρική οργάνωση όσο και την εφικτότητα του σχεδιασμού. Για την αποτελεσματικότερη αξιολόγηση των εναλλακτικών Σεναρίων χωρικής ανάπτυξης, καθορίζονται στο παρόν ΤΠΣ, βασικά τρία (3) Βασικά Κριτήρια Αξιολόγησης, τα εξής:

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

Πίνακας 5 Κριτήρια Αξιολόγησης.

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 1	ΒΑΘΜΟΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 1	ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ Η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 1	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΗ

Ειδικότερα, ως προς το κριτήριο του βαθμού επίτευξης των Στρατηγικών Στόχων, η εκτίμηση βασίζεται στην τεκμηριωμένη αντιστοιχία τους με συγκριτικούς Δείκτες Αξιολόγησης, κοινούς και για τα τρία (3) Σενάρια χωρικής ανάπτυξης, οι τιμές των οποίων καθορίζουν τις αναμενόμενες επιπτώσεις από την υλοποίηση των κατευθύνσεων των Σεναρίων, όπως έχουν διατυπωθεί συγκεκριμένα για τα επί μέρους πεδία σχεδιασμού.

Επιπλέον όσον αφορά την **εφικτότητα** εξετάζεται:

- ✓ Η ρεαλιστικότητα, η οποία σχετίζεται με τις δυνατότητες υλοποίησης των κατευθύνσεων του Σεναρίου χωρικής ανάπτυξης αφού εκ των προτέρων λάβει υπόψη τις υφιστάμενες συνθήκες κοινωνικοοικονομικών -περιβαλλοντικών δεδομένων, όπως και τις αναπτυξιακές τάσεις που αυτές θα καθορίζονται από εξωγενείς/ενδογενείς παράγοντες, αλλά και τους ενδεχόμενους κινδύνους που ίσως επιφέρουν απόκλιση στους στόχους. –
- ✓ Η κοινωνική αποδοχή η οποία είναι απαραίτητη, έτσι ώστε να μπορέσει να υλοποιηθεί το σχέδιο και διασφαλίζεται μέσω της διαδικασίας δημόσιας διαβούλευσης, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές υλοποίησης του Τ.Π.Σ. Οποσδήποτε, στην εκτίμηση του προτεινόμενου Σεναρίου χωρικής ανάπτυξης, κρίνεται απαραίτητη ο βαθμός αποδοχής από την τοπική κοινωνία, κυρίως από τους μόνιμους κατοίκους της περιοχής, ως οι βασικοί αποδέκτες των προκειμένων αλλαγών.

Α10.3.1 Συμβολή στους Στρατηγικούς Στόχους Βιώσιμης Χωρικής Ανάπτυξης

Η θεσμοθέτηση Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου για την περιοχή των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων, ανεξαρτήτως του Σεναρίου Χωρικής Ανάπτυξης το οποίο θα επιλεγεί, δημιουργεί σημαντικά οφέλη που προέρχονται από την ενιαία χωρική οργάνωση, τον καθορισμό χρήσεων γης και όρων δόμησης σε όλη την έκταση του Δήμου. Η έλλειψη σχεδίου χωρικής οργάνωσης για τον καθορισμό χρήσεων γης και όρων δόμησης στην περιοχή, μπορεί να επιφέρει αρνητικά αποτελέσματα, όπως συγκρούσεις χρήσεων γης. Τα οφέλη από τον ενιαίο χωρικό σχεδιασμό των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων, μέσω του εκπονούμενου Τ.Π.Σ., θεωρούνται αντικειμενικά, στο μέτρο που δεν προκαλούν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, όπως καθορίζει η υποστηρικτική μελέτη ΣΜΠΕ που εκπονείται παράλληλα με το Τ.Π.Σ.. Για την αξιολόγηση των σεναρίων στην επίτευξη των στόχων της Βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης καθορίζονται τα ακόλουθα ειδικά υποκριτήρια :

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

Α. ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ

Β. ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΤΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ ΤΟΥ ΕΞΩΑΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Γ. ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δ. ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ε. ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

Ζ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Παραδοχές:

1) Για την **εξέλιξη πληθυσμιακών και δημογραφικών χαρακτηριστικών**: η συγκράτηση του πληθυσμού, η αύξηση αυτού ιδιαίτερα στους οικισμούς του Δήμου και η μείωση του δείκτη γήρανσης η αύξηση του επιπέδου εκπαίδευσης, η εργασιακή εξειδίκευση.

2) Για την **Χωρική ανάπτυξη** σε επίπεδο ΟΤΑ και Οργάνωση χρήσεων γης του εξωαστικού χώρου: η χωροθέτηση δράσεων και χρήσεων που δύναται να δώσουν στο Δήμο ενισχυμένο ρόλο σε όλους του παραγωγικούς τομείς, (η προστασία και ανάπτυξη της αγροτικής παραγωγής, η οργάνωση ισχυρών αναπτυξιακών δραστηριοτήτων τουριστικού του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα), η εξυγίανση των υφιστάμενων συγκεντρώσεων, η αύξηση της ελκυστικότητας της υπαίθρου και η ενίσχυση της συμπληρωματικότητας και ισορροπίας μεταξύ των μεγάλων οικισμών του Δήμου που συγκεντρώνουν τις κεντρικές λειτουργίες και των μικρότερων οικισμών.

3) Για την **πολεοδομική οργάνωση**: η βιώσιμη ανάπτυξη των αστικών κέντρων, η αποφυγή των συγκρούσεων χρήσεων γης και βελτίωση της ποιότητας ζωής μέσω της καλύτερης οργάνωσης των οδικών μεταφορών και της προώθησης της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, η οργάνωση της υφιστάμενης άναρχης εκτός σχεδίου δόμησης σε ορισμένες περιοχές σε ό,τι αφορά την κατοικία καθώς και η μετατροπή των άτυπων συγκεντρώσεων του δευτερογενούς τομέα σε οργανωμένους υποδοχείς.

4) Για το **φυσικό και πολιτιστικό** περιβάλλον: η Προστασία, ενίσχυση και ανάδειξη των πολιτιστικών και φυσικών πόρων, η διατήρηση των εδαφικών πόρων, που διατηρούν χαρακτήρα αγροτικής εκμετάλλευσης, η προστασία των υδροφορέων, η αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής.

5) Για την **τοπική οικονομία**: η ενδυνάμωση των παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με την ανάπτυξη ενός ισόρροπου, σύγχρονου, εξωστρεφούς και καινοτόμου παραγωγικού συστήματος, η προσφορά περισσότερων ευκαιριών απασχόλησης.

6) Για τα **έργα υποδομής**: η βελτίωση των μεταφορικών υποδομών, η ενίσχυση της συνδεσιμότητας και η βελτίωση των λοιπών τεχνικών και περιβαλλοντικών υποδομών.

7) Για τις **κοινωνικές συνθήκες**: η βελτίωση των κοινωνικών υποδομών, η ενίσχυση της χωρικής συνοχής και της ενδογενούς ανάπτυξης.

A.10.3.2 Ρεαλιστικότητα Σεναρίων

Το δεύτερο κριτήριο αξιολόγησης αφορά στη ρεαλιστικότητα, δηλαδή τη δυνατότητα υλοποίησης των Κατευθύνσεων των επί μέρους Σεναρίων Χωρικής Ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπ' όψη τις αναπτυξιακές προοπτικές του Δήμου, τις δυνατότητες χρηματοδότησης των προτεινόμενων έργων, αλλά και τους εξωτερικούς παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν τον βαθμό υλοποίησής τους. Σημειώνεται ότι η μέχρι σήμερα πορεία των αναπτυξιακών έργων και η προώθηση των αναγκαίων θεσμικών ρυθμίσεων 1ου και 2ου Επιπέδου Πολεοδομικού Σχεδιασμού, χαρακτηρίζεται από σημαντικές καθυστερήσεις, που οφείλονται κυρίως στην έλλειψη πηγών χρηματοδότησης, σε αλλαγές των προτεραιοτήτων και του θεσμικού καθεστώτος λειτουργίας των ΟΤΑ, καθώς και στην αναποτελεσματικότητα της διοίκησης στην παρακολούθηση και υποστήριξη της ολοκλήρωσης των μακροχρόνιων αυτών διαδικασιών. Σήμερα, μέσω της εκπονούμενης μελέτης του Τ.Π.Σ., υπάρχει η δυνατότητα να διαμορφώνεται πλέον ένα καθοριστικό πλαίσιο για την υλοποίηση των Κατευθύνσεων των επί μέρους Σεναρίων, την ιεράρχηση και προγραμματισμό των προτεινόμενων έργων - δράσεων, κατά περίπτωση.

Με την θεσμοθέτηση του Τ.Π.Σ., θεωρείται δεδομένη η ρύθμιση μέρους των πολεοδομικών εκκρεμοτήτων των οικιστικών περιοχών, η εξειδίκευση του θεσμικού καθεστώτος προστασίας των φυσικών - πολιτιστικών πόρων και η αντιμετώπιση των συγκρούσεων χρήσεων γης, που στο σύνολό τους θα συμβάλλουν αποτελεσματικά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και τη βιώσιμη χωρική ανάπτυξη.

A.10.3.3. Κοινωνική Αποδοχή Σεναρίων

Η αξιολόγηση του βαθμού κοινωνικής αποδοχής του Σεναρίου Χωρικής Ανάπτυξης που θα επιλεγεί, είναι συνάρτηση των άμεσων και έμμεσων ωφελειών και προτεραιοτήτων των κατοίκων, των τοπικών φορέων και εν γένει του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου. Τα παραπάνω κριτήρια επιλέγονται βάσει των βασικών στόχων της μελέτης του Τ.Π.Σ., ενώ τα περιβαλλοντικά κριτήρια θα εξεταστούν στη Β΄ Φάση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Με την ολοκλήρωση και εφαρμογή του Τ.Π.Σ., η περιοχή μελέτης αναμένεται να αναπτυχθεί περαιτέρω, να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας, να μειωθεί η ανεργία και να αυξηθεί το εισόδημα των κατοίκων. Η προτεινόμενη πολεοδομική οργάνωση, η βιώσιμη κινητικότητα και άλλα έργα αναπλάσεων αναμένεται να συμβάλλουν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και των συνθηκών διαβίωσης. Για να αξιολογηθούν τα τρία σενάρια, χρησιμοποιούνται πίνακες με κριτήρια και αξιολογούνται οι επιπτώσεις που αναμένεται να προκαλέσουν σε κάθε κλάδο που εξετάζεται, όπως η πληθυσμιακή εξέλιξη, οι τομείς παραγωγής, οι μεταφορές, οι τεχνικές υποδομές, το περιβάλλον, η χωρική οργάνωση, το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και η κλιματική αλλαγή-πολιτική προστασία.

A10.3.4 Σχολιασμός Σεναρίων

ΣΕΝΑΡΙΟ 1- ΜΗΔΕΝΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ – ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΤΑΣΕΩΝ

Στο Μηδενικό σενάριο 1 (Υφιστάμενων τάσεων), εξετάζεται η πιθανότητα να διατηρηθεί η κατάσταση χωρίς καμία σημαντική παρέμβαση στον υφιστάμενο σχεδιασμό, διατηρούνται οι υφιστάμενες τάσεις στο περιβάλλον, την κοινωνία, την οικονομία και τη δημογραφία.

Συνοπτικά, το σενάριο υφιστάμενων τάσεων περιλαμβάνει τα εξής:

- Μείωση του πληθυσμού σε πολλούς οικισμούς της περιοχής.
- Έλλειψη του παράγοντα τουριστικής ανάπτυξης.
- Αδυναμία υλοποίησης πολεοδόμησης εντός οικισμών.
- Αδυναμία εκσυγχρονισμού του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα και έλλειψη προοπτικών ανάπτυξης του.
- Αύξηση των συγκρούσεων χρήσεων γης λόγω έλλειψης ολοκληρωμένου σύγχρονου σχεδιασμού και μη ολοκλήρωσης του Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου
- Υποβάθμιση του εδάφους και του υδροφόρου ορίζοντα και επιπτώσεις από τη μη ορθή διαχείριση των αποβλήτων αλλά και των φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων
- Έλλειψη σχεδιασμού και αδυναμία αντιμετώπισης των φαινομένων κλιματικής αλλαγής
- Δυσκολία στην προσέλκυση επισκεπτών και επενδύσεων
- Εκκρεμότητες στο πολεοδομικό καθεστώς
- Μη αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων για τουριστικούς σκοπούς
- Περαιτέρω υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων λόγω υποβαθμισμένων περιβαλλοντικών και τεχνικών υποδομών και χαμηλής ποιότητας οικιστικού περιβάλλοντος.

Επομένως, το μηδενικό σενάριο 1 (υφιστάμενων τάσεων) μπορεί να οδηγήσει σε ακινησία ή ακόμα και σε περαιτέρω επιδείνωση της κατάστασης στο μέλλον, τόσο σε οικονομικό και περιβαλλοντικό επίπεδο, με αρνητικά πληθυσμιακά και κοινωνικά αποτελέσματα.

ΣΕΝΑΡΙΟ 3- ΕΝΤΟΝΑ ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΟ

Το σενάριο 3, έντονης παρέμβασης περιλαμβάνει την οικονομική ανάπτυξη μέσω δράσεων σε θέματα όπως, η ανάπτυξη ΑΠΕ και οι μεταλλευτικές δραστηριότητες με εντονότερη ανεκτικότητα στην ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα. Το κύριο χαρακτηριστικό είναι το μεγάλο μέγεθος των παρεμβάσεων, οι μεγάλες απαιτούμενες τεχνικές υποδομές η αποφυγή της σύγκρουσης μεταξύ των τομέων κυρίως μεταξύ ΑΠΕ και της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, το υψηλό κόστος υλοποίησης και η χρονοβόρα ολοκλήρωση των προτάσεων. Έτσι, η πολιτική ανάπτυξης, που περιγράφεται μπορεί να χαρακτηριστεί ως «έντονη» και η εφαρμογή της μπορεί να εμπεριέχει κινδύνους σε ορισμένες περιπτώσεις.

ΣΕΝΑΡΙΟ 2- ΗΠΙΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η πιο ρεαλιστική και βιώσιμη προσέγγιση είναι το σενάριο 2 ήπιας παρέμβασης, καθώς θα βοηθήσει στην ισορροπημένη ανάπτυξη της περιοχής, εκμεταλλευόμενο τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα και αντιμετωπίζοντας τα προβλήματα. Επιπλέον, λαμβάνει υπόψη την

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

οικονομική εφικτότητα, τη διατήρηση των κοινωνικών σχέσεων και την προστασία του περιβάλλοντος.

Το σενάριο 2- ήπιας παρέμβασης, προσεγγίζει ρεαλιστικά το θέμα της μελλοντικής εξέλιξης των οικισμών, τόσο σε σχέση με τη μείωση του πληθυσμού τους, αλλά και με βάση την ισόρροπη ανάπτυξη των παραγωγικών τομέων, την αειφόρο οικονομική ανάπτυξη παράλληλα με την προστασία του πολύτιμου αναπτυξιακού πόρου του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς επίσης και την ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών, επιτυγχάνοντας έτσι την απαιτούμενη κοινωνική αποδοχή.

Αυτό το σενάριο υιοθετεί ορισμένα στοιχεία, προτάσεις και ιδέες από το σενάριο έντονης ανάπτυξης, με μικρότερη ένταση παρέμβασης.

A10.3.5 Δείκτες Αξιολόγησης

Ο καθορισμός των Δεικτών Αξιολόγησης των Σεναρίων χωρικής ανάπτυξης, καθορίζεται σύμφωνα με τα διαθέσιμα μετρήσιμα στοιχεία που έχουν συλλεχθεί κατά την αναγνώριση της μελέτης του Τ.Π.Σ. με βάση τη δυνατότητα συμπλήρωσή τους. Το καθορισμένο έτος βάσης για τον υπολογισμό των Δεικτών Αξιολόγησης, ορίζεται το έτος 2025, ενώ έτος στόχου καθορίζεται το 2040, που αντιστοιχεί στο πέρας της χρονικής περιόδου σχεδιασμού 15 ετών του Τ.Π.Σ. Οι εκτιμώμενες πραγματικές τιμές των Δεικτών Αξιολόγησης, για το έτος 2040, και η διαβάθμισή τους μεταξύ των επί μέρους Σεναρίων, προκύπτουν συγκριτικά και κατ' εκτίμηση, με βάση τη συμβολή των κατευθύνσεων του κάθε Σεναρίου, στη διαμόρφωση της τιμής του δείκτη. Για να αξιολογηθούν τα τρία (3) σενάρια βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης, χρησιμοποιούνται πίνακες με τα ακόλουθα κριτήρια :

1. Συμβολή στους Στρατηγικούς Στόχους Βιώσιμης Χωρικής ανάπτυξης (με τα εξής υποκριτήρια) :

Α. ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ

Β.ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΤΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ ΤΟΥ ΕΞΩΑΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Γ.ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Δ. ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ε. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Ζ. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ

2. Ρεαλιστικότητα πρότασης

3. Κοινωνική αποδοχή

και αξιολογούνται οι επιπτώσεις που αναμένεται να προκαλέσουν σε κάθε Άξονα που εξετάζεται. Στους πίνακες που ακολουθούν τα Ι,ΙΙ,ΙΙΙ,ΙV,V,VI,VII,VIII,ΙX,Χ, αντιστοιχίζονται στους Άξονες ως εξής:

Ι : πρωτογενής τομέας,

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

II: δευτερογενής τομέας,

III: τριτογενής τομέας,

IV: πληθυσμιακή μεταβολή,

V: χωρική οργάνωση,

VI: κοινωνικές υποδομές,

VII: τεχνικές υποδομές,

VIII: περιβαλλοντικές υποδομές,

IX : φυσικό περιβάλλον - κλιματική αλλαγή,

X : πολιτιστικό περιβάλλον.

και οι δείκτες 1, 2, 3 στους κλάδους, στις στήλες των σεναρίων αντιστοιχούν στα σενάρια

1: στο Σενάριο Υφιστάμενων Τάσεων (μηδενικό σενάριο)

2: στο Σενάριο ήπιας Παρέμβασης

3: στο σενάριο Έντονο Παρεμβατικό.

Η βαθμολόγηση των κριτηρίων επιλέγεται να γίνει με σύμβολα που σηματοδοτούν τον ικανοποιητικό βαθμό βιωσιμότητας των επιπτώσεων (με θετικό ή αρνητικό πρόσημο συνέπειας, ως εξής:

η θετική συνέπεια συμβολίζεται με (+) ή (+1)

η πολύ θετική συνέπεια με (++) ή (+2)

η αρνητική επίδραση με (-) ή (-1)

η πολύ αρνητική επίδραση με (- -) ή (-2)

η ουδέτερη επίπτωση με (/) ή (0)

Η συνολική βαθμολογία γίνεται με στάθμιση της βαρύτητας του

A: Βιώσιμη και Ανθεκτική Ανάπτυξη και του

B: Ρεαλιστικότητα σχεδιασμού και

Γ: Κοινωνική Αποδοχή

με αναλογία A=60% και B= 15% και B= 25% ως εξής:

$$\text{Συνολικό Σταθμισμένο Άθροισμα (Σ)} = 0.6*(A) + 0.15*(B) + 0.25*(Γ).$$

Διερευνήθηκαν, λοιπόν, τρία σενάρια διαφορετικού βαθμού έντασης για: το σενάριο «υφιστάμενων τάσεων ή μηδενικό», το σενάριο «ήπιας παρέμβασης ή ρεαλιστικό» και το σενάριο «έντονο παρεμβατικό». Το Σενάριο της ήπιας παρέμβασης στοχεύει στην ποιότητα

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

των παρεμβάσεων, ενώ το σενάριο «έντονο παρεμβατικό» στοχεύει περισσότερο στην ποσότητα και το πλήθος και την κλίμακα των παρεμβάσεων και έργων και δράσεων. Στη συνέχεια παρουσιάζεται πώς επιδρούν τα διάφορα κριτήρια στο κάθε σενάριο.

Α.10.4 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ– ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

Η ΜΠΣ του Τ.Π.Σ. εξετάζει αυτές τις εν λόγω παραμέτρους με τεχνοοικονομικά κριτήρια, ενώ η Σ.Μ.Π.Ε. του ΤΠΣ με περιβαλλοντικά κριτήρια. Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζεται η συνολική αξιολόγηση με βάση τις παραπάνω αξιολογήσεις την ΜΠΣ.

Πίνακας 6 Ποιοτική Ανάλυση σεναρίων με βάση τα Γενικά Κριτήρια 1,2, και 3 και τα Ειδικά Κριτήρια Α-Ζ.

1	ΒΑΘΜΟΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ	ΣΕΝΑΡΙΟ 1-Υφιστάμενων Τάσεων	ΣΕΝΑΡΙΟ 2-Ήπιας Παρέμβασης	ΣΕΝΑΡΙΟ 3-Δυναμικής Παρέμβασης
	Α. ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ	-1	1	1
	Β.ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΤΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ ΤΟΥ ΕΞΩΑΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	0	1	1
	Γ.ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	-1	2	1
	Δ. ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	1	2	1
	Ε. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	-1	1	2
	Ζ. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ	-1	2	1
2	ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	-1	2	1
3	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΗ	-1	2	1

Πίνακας 7 Συνοπτική παρουσίαση επιλεγέντων σεναρίων ως προς τους κλάδους από την ΜΠΣ.

Α/Α	ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΣΕΝΑΡΙΩΝ	ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ ΤΠΣ		
		ΣΕΝΑΡΙΟ 1-Υφιστάμενων Τάσεων	ΣΕΝΑΡΙΟ 2-Ήπιας Παρέμβασης	ΣΕΝΑΡΙΟ 3-Δυναμικής Παρέμβασης
I	Πρωτογενής Τομέας		+	
II	Δευτερογενής Τομέας		+	+
III	Τριτογενής Τομέας		+	
IV	Πληθυσμιακή μεταβολή		+	
V	Χωρική οργάνωση		+	+
VI	Κοινωνικές υποδομές		+	
VII	τεχνικές υποδομές		+	
VIII	περιβαλλοντικές υποδομές		+	+
IX	φυσικό περιβάλλον	+	+	
X	πολιτιστικό περιβάλλον		+	

Πίνακας 8: Ποσοτική Αξιολόγηση σεναρίων με βάση τα Γενικά Κριτήρια 1,2,3

Α/Α	ΓΕΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ 1-3	ΣΕΝΑΡΙΑ			Συντ. βαρύτητας κριτηρίου
		1	2	3	
1	ΒΑΘΜΟΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ	-3	+9	+7	+0.6
2	ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (αναπτυξιακές προοπτικές του Δήμου, δυνατότητες χρηματοδότησης των προτεινόμενων έργων, και εξωτερικούς παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν τον βαθμό υλοποίησής τους	-1	+2	+1	+0.15
3	Κοινωνική Αποδοχή	-1	+2	+1	+0.25

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΟ ΑΘΡΟΙΣΜΑ (ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ)	-2,20	+6,20	+4,6	
--	-------	-------	------	--

Ε Π Ι Λ Ε Γ Ε Τ Α Ι

Το ΣΕΝΑΡΙΟ 2 - Ήπιας παρέμβασης ως σενάριο της μελλοντικής πληθυσμιακής εξέλιξης για τον πληθυσμό-στόχο για το 2040, καθώς κρίνεται ρεαλιστικό

Το σενάριο 2 -ήπιας παρέμβασης, υπερτερεί του σεναρίου 3, έντονο παρεμβατικό σύμφωνα με όλες τις παραμέτρους, εκτός από τις τεχνικές υποδομές.

Πίνακας 9: Συνοπτική παρουσίαση επιλεγέντων σεναρίων ως προς τους κλάδους από τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Α/Α	Εξεταζόμενες σεναρίων	παραμέτροι	Επιλογή σεναρίων ΣΜΠΕ		
			Σενάριο τάσεων	Σενάριο ήπιας παρέμβασης	Σενάριο δυναμικής παρέμβασης
i	Πρωτογενής τομέας			v	
ii	Δευτερογενής τομέας			v	
iii	Τριτογενής τομέας			v	
iv	Πληθυσμιακή εξέλιξη			v	
v	Χωρική οργάνωση			v	
vi	Κοινωνικές υποδομές			v	
vii	τεχνικές υποδομές			v	v
viii	Περιβαλλοντικές υποδομές			v	
ix	Φυσικό περιβάλλον			v	
x	Πολιτιστικό περιβάλλον			v	

Από την παραπάνω σύγκριση των Πινάκων προκύπτει ότι υπάρχει σύμπτωση απόψεων μεταξύ του Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων σχετικά με την επιλογή αναπτυξιακών σεναρίων και τη χωρική οργάνωση και την περιβαλλοντική προσέγγιση.

A.10.4.1. Επιλογή Σεναρίου Βασικών Επιλογών

Με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε στα Κεφάλαια Α.10.4.1., Α.10.4.2., Α.10.4.3. και Α.10.4.4. και αφορά στη συσχέτιση των Κατευθύνσεων των τριών Σεναρίων Χωρικής Ανάπτυξης, με τα Κριτήρια Αξιολόγησης που καθορίστηκαν στο Κεφάλαιο Α.10.3.1., προκύπτει ότι το ΣΕΝΑΡΙΟ 2 - Ήπιας παρέμβασης είναι το πλέον κατάλληλο να προκριθεί ως το Σενάριο Βασικών Επιλογών στα πλαίσια του Τ.Π.Σ.

A.10.5. ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΕ ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΣ (5ΕΤΙΑΣ) ΚΑΙ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΕΤΙΑΣ (15ΕΤΙΑΣ)

Βασικός παράγοντας διαμόρφωσης της προβολής του πληθυσμού σε βραχυπρόθεσμο (5ετία) και μέσο-μακροπρόθεσμο (15ετία) ορίζοντα σε μία δεδομένη περιοχή αποτελεί η πρόσφατη πληθυσμιακή μεταβολή του, σύμφωνα με την οποία προκύπτουν οι επικρατούσες τάσεις εξέλιξης του πληθυσμού. Ωστόσο, όσο χρήσιμη είναι αυτή η ένδειξη της τελευταίας δεκαετίας στην αποτύπωση των τάσεων της πληθυσμιακής μεταβολής για την εκτίμηση του μελλοντικού πληθυσμού κάθε οικισμού, δεν παύει να αποτελεί μία πολύ μικρή περίοδο εντός της οποίας συντελέστηκαν τρεις διαδοχικές μεγάλες και σημαντικές κρίσεις (οικονομική, «προσφυγική» και επιδημιολογική), οι οποίες εκτός των άλλων, επέφεραν σημαντικές - και έμμεσες- επιπτώσεις στη διαμόρφωση του μόνιμου πληθυσμού τους.

Το εναλλακτικό πληθυσμιακό Μηδενικό σενάριο 1 ή υφιστάμενων τάσεων, αφορά την παραδοχή ότι η πληθυσμιακή εξέλιξη των οικισμών των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων θα ακολουθήσει τον ρυθμό της δεκαετίας 2011-2021 και χρησιμοποιείται αυτός ο ΜΕΡΜ δηλαδή (-0,01) και (-0,03) αντίστοιχα που δηλώνει την δημογραφική και πληθυσμιακή ήπια μείωση.

Το εναλλακτικό πληθυσμιακό σενάριο 2- ήπιας παρέμβασης, αφορά την παραδοχή ότι η πληθυσμιακή εξέλιξη των οικισμών των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων θα ακολουθήσει τον ρυθμό της δεκαετίας 1991-2001 για τον Δήμο. Η βελτίωση εγγειοβελτιωτικών έργων, η προστασία της γεωργικής γης θα τονώσουν την ποιοτική παραγωγή και την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων, οδηγεί μοιραία με εντόνους ρυθμούς τους κατοίκους στην εγκατάλειψη της υπαίθρου και την συγκέντρωση αυτών στα μεγάλα αστικά κέντρα. Επίσης ο περιορισμός της εκτός σχεδίου δόμησης και ο περιορισμός των ορίων των οικισμών που θα επιφέρει η εφαρμογή του πρόσφατου ΠΔ για τους μικρούς οικισμούς και τους οικισμούς προ του 1923, θα αυξήσει το κόστος της γης και της κατοικίας, σε αυτούς, με αποτέλεσμα την αύξηση της αστυφιλίας και την στροφή των κατοίκων της επαρχίας σε αναζήτηση κατοικίας εντός μεγάλων αστικών κέντρων. Εκτιμάται ότι μετά την άροδο της δεκαετίας της κρίσης (οικονομική, υγειονομική, μεταναστευτικό πρόβλημα) και την αναβάθμιση της ελληνικής οικονομίας αναμένεται δημοσιονομική ανάπτυξη που θα φέρει επενδύσεις στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα κυρίως σε συγκοινωνιακούς και μεταφορικούς αστικούς κόμβους με ανεπτυγμένους αυτούς τους τομείς . Με την εφαρμογή των δράσεων και μέτρων που προβλέπει το σενάριο 2 του ΤΠΣ θα υπάρχει προσέλκυση επενδύσεων, βελτίωση των οικονομικών συνθηκών και της ποιότητας ζωής και δημογραφική ανάταξη και πληθυσμιακή αύξηση και δημοσιονομική ανάπτυξη. Χρησιμοποιείται λοιπόν ο

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

Μ.Ε.Ρ.Μ. -0,001% και 0,068 της δεκαετίας 1991- 2001 που αποτελεί δεκαετία σημαντικής δημοσιονομικής ανάπτυξης.

Το εναλλακτικό σενάριο 3 - δυναμικής παρέμβασης αφορά την παραδοχή ότι η πληθυσμιακή εξέλιξη των οικισμών των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων θα ακολουθήσει τον ρυθμό της δεκαετίας 2001-2011 (ΜΕΡΜ -0,009 και 0,097 αντίστοιχα).

Σύμφωνα με τα Νέα Πολεοδομικά Πρότυπα (ΦΕΚ 200Δ/2024) για την εκτίμηση του «Πληθυσμού Σχεδιασμού» (ΠλΣ) κατά τον χρόνο- στόχο του πολεοδομικού σχεδιασμού (δηλαδή για μία 5ετία έως 20ετία), αναζητούνται και αξιοποιούνται με συνδυαστικό τρόπο αξιόπιστα δεδομένα επίσημων πηγών ενώ σε περίπτωση που τα παραπάνω στοιχεία κρίνονται ανεπαρκή, ή μη κατάλληλα, και μετά από σχετική τεκμηρίωση του μελετητή, εφαρμόζεται η μέθοδος του «μέσου ετήσιου ρυθμού μεταβολής του πληθυσμού», με βάση την παρακάτω σχέση:

$$P_{tm} = P_t(1+r)^n$$

όπου «Pt» είναι ο ΠΛΒ κατά τη χρονική στιγμή «t» της έναρξης του πολεοδομικού σχεδιασμού, «n» είναι ο αριθμός των ετών που αντιστοιχούν στον χρόνο-στόχο του πολεοδομικού σχεδιασμού (που για την περίπτωση του ΤΠΣ επιλέχθηκε η 15ετία), «Pt+n» είναι ο ΠλΣ κατά τον χρόνο-στόχο του πολεοδομικού σχεδιασμού, και «r» είναι ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής του ΠΠΛ (θετικός ή αρνητικός) κατά τη δεκαετία που έχει προηγηθεί από τη χρονική στιγμή έναρξης του πολεοδομικού σχεδιασμού.

Τα διαθέσιμα πληθυσμιακά δεδομένα είναι αυτά της πρόσφατης απογραφής μόνιμου πληθυσμού για το 2021. Επίσης κατόπιν οδηγιών του ΥΠΕΚΑ για τον πληθυσμό βάσης, λήφθηκαν υπόψη τα διαθέσιμα στοιχεία (γεννήσεις-θάνατοι για τα έτη 2022 και 2023) για την αναγωγή του πραγματικού πληθυσμού στο έτος έναρξης της παρούσας μελέτης) που εκτιμήθηκε για τη Δ.Ε. Γραβιάς στους 1.567 κατοίκους και για τη Δ.Ε. Καλλιέων στους 998 κατοίκους. Από την ανάλυση των σεναρίων εξέλιξης του πληθυσμού, προκύπτει ότι το 2040, ένας μόνιμος πληθυσμός της τάξης των 9.259 κατοίκων που στοχεύει στην επιδίωξη αύξησης του μόνιμου πληθυσμού, συνδυάζεται με το δεύτερο σενάριο χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων.

Σύμφωνα με την παρ. 9γ. του Άρθρου 2 των νέων πολεοδομικών προτύπων (ΦΕΚ 200/Δ/01.04.2024) ως πληθυσμός αιχμής καλείται ο μέγιστος αριθμός κατοίκων και επισκεπτών που μπορούν να διαμείνουν στις ενότητες χώρου της μελέτης (ΔΕ), σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο, η οποία χαρακτηρίζεται από υψηλής ζήτησης επισκεψιμότητα. Ειδικότερα σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 5, ο πληθυσμός αιχμής σχεδιασμού προσδιορίζεται από το άθροισμα του ΠλΣ και του αριθμού των κλινών όλων των καταλυμάτων στις διάφορες ενότητες χώρου της μελέτης, στην αντίστοιχη χρονική στιγμή του χρόνου στόχου του πολεοδομικού σχεδίου (2030 και 2040). Επιπρόσθετα, ο πληθυσμός αιχμής προσδιορίζει και τον μέγιστο αριθμό των επισκεπτών που μπορούν να φιλοξενηθούν την ίδια χρονική στιγμή στη συγκεκριμένη χωρική ενότητα του πολεοδομικού σχεδίου. Κατά το ήπιας παρέμβασης ΣΕΝΑΡΙΟ 2, το οποίο κρίθηκε ως το πλέον αποδοτικότερο για την περιοχή μελέτης και προκρίθηκε έναντι του μηδενικού και του έντονα παρεμβατικού

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ

σεναρίων, λαμβάνονται στοχευμένα μέτρα όπως και στρατηγικά μεθοδευμένες κατευθύνσεις, οι οποίες θα αυξήσουν το τουριστικό ενδιαφέρον σε συγκεκριμένες περιοχές. Η τουριστική δραστηριότητα δύναται να ενταθεί είτε υπό μορφή αύξησης της ημερήσιας επισκεψιμότητας είτε υπό μορφή προσωρινής διαμονής. Επιπρόσθετα, ορισμένες περιοχές εκτιμάται ότι θα αυξήσουν τον εποχικό τους πληθυσμό καθώς θα επιλεγούν για την εγκατάσταση δευτερεύουσας/ εξοχικής κατοικίας. Τα προτεινόμενα μέτρα και δράσεις εκτιμάται ότι θα επιφέρουν πληθυσμιακή αύξηση τόσο του μόνιμου όσο και του εποχιακού πληθυσμού, ωστόσο η αριθμητική απόδοση τους θα ήταν προϊόν εκτίμησης και κρίνεται από υψηλό βαθμό επισφάλειας. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δεν είναι, εκ των προτέρων, γνωστός ο βαθμός κοινωνικής αποδοχής όπως και ο βαθμός αφομοίωσης των μέτρων όπως επίσης και άλλοι εξωγενείς παράγοντες που επέφεραν στο παρελθόν αξιοσημείωτες πληθυσμιακές, κοινωνικές και οικονομικές μεταβολές και δε μπορούν να προβλεφθούν (π.χ. Covid19). Παρόλα αυτά είναι σημαντικό να αναφερθούν οι παράμετροι που θα προκαλέσουν άμεσα ή έμμεσα την εποχιακή πληθυσμιακή αύξηση και αυτοί είναι:

- Ο καθορισμός ΠΕΔ οι οποίες θα οργανώσουν την άναρχη χωροθέτηση των παραγωγικών μονάδων του δευτερογενούς τομέα στην περιοχή (Ζώνες Παραγωγικών δραστηριοτήτων χαμηλής και μέσης όχλησης, Βιοτεχνίας και σταβλισμένης κτηνοτροφίας, εξορμητικής δραστηριότητας κλπ) καθώς και η εξυγίανση του φυσικού περιβάλλοντος που θα προκύψει από την οργάνωσή τους.
- ο καθορισμός των ΠΕΧ που προστατεύουν την αγροτική γη αλλά και τους οικισμούς και την ποιότητα ζωής σε αυτούς.
- Οι προτεινόμενες Ζώνες Ανάπτυξης Ορεινών Χειμερινών δραστηριοτήτων, και οι Ζώνες Τουρισμού – αναψυχής και οι εν γένει δράσεις προώθησης του τουρισμού (μονοπάτια αγροτουρισμός, πολιτιστικός τουρισμός, φυσιολατρικός, κλπ.) είναι δεδομένο ότι θα ενισχύσουν την τουριστική ταυτότητα των Δ.Ε. Γραβιάς και Καλλιέων, θα αυξήσουν την προσέλευση ημερήσιων επισκεπτών στην ευρύτερη περιοχή και θα τονώσουν σημαντικά την τοπική επιχειρηματικότητα στον τριτογενή τομέα, βελτιώνοντας περαιτέρω τους δείκτες απασχόλησης.
- Επίσης σημαντική για τον υπολογισμό του πληθυσμού αιχμής είναι η εκτίμηση ότι μεγάλος αριθμός εποχιακών εργατών πρωτογενούς τομέα θα προσέλθει στους αγροτικούς-κτηνοτροφικούς οικισμούς ειδικά μετά την εφαρμογή των μέτρων που προβλέπει το ΤΠΣ και των διακρατικών συμφωνιών στην κατεύθυνση αυτή που θα καλύψει τις ανάγκες εργασίας στον δυναμικό πρωτογενή τομέα.
- Η κοντινή απόσταση από την Αθήνα, η αισθητά φθηνότερη οικοδόμηση γη αλλά και η βελτίωση των ψηφιακών υποδομών θα συμβάλουν στην προσέλκυση πολιτών για μόνιμη κατοικία αλλά και ψηφιακούς νομάδες.

Χρονικός προγραμματισμός: Σχετικά με τον χρονικό προγραμματισμό που αφορούν τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, εντός της πενταετίας αναμένεται να υλοποιηθούν μόνον οι ρυθμίσεις του ΤΠΣ που έχουν εφαρμογή μετά την θεσμοθέτηση του, και αφορούν τις χρήσεις γης και τους όρους και περιορισμούς δόμησης ανά ζώνη. Εντός της πενταετίας αναμένεται να ολοκληρωθούν οι εν εξελίξει ώριμες μελέτες επέκτασης σχεδίων πόλεως και πράξεων εφαρμογής και να γίνουν οι απαιτούμενες νέες πολεοδομικές μελέτες και να γίνουν οι απαραίτητες οριοθετήσεις ρεμάτων. Οι υπόλοιπες ρυθμίσεις καθώς και προτεινόμενες παρεμβάσεις, καθορίζουν έναν χρονικό ορίζοντα υλοποίησης άνω της πενταετίας με τον

**ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ (ΔΕ ΓΡΑΒΙΑΣ, ΔΕ ΚΑΛΛΙΕΩΝ) -
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10-Α΄ΦΑΣΗ**

τελικό χρόνο ολοκλήρωσης την δεκαπενταετία, που αποτελεί και το έτος στόχος (2040) του ΤΠΣ Δ. Γραβιάς και Καλλιέων.